

ניתן לקבל את החוברות לביתכם בדמי משלוח, לפרטים:

Otzar.p@htora.co.il | 04-862-8888 | U.S.A. 718-4072479 | U.K. 44-208-2111027

אוצר פניני החסידות

אוצר כלום
לפרשת השבוע

תצוה

מתורתו של אור שבעת הימים הבעל שם טוב הקדוש זיע"א
הצדיקים בפאשר יגיע אליהם מהענש והצער הנה הם
מאמינים באמת בלבבם אשר זה חסד גדול מאת המקום ברוך
הוא עליהם, והנה בזה מהפכין בלבבם את המדת הדין שפגע
בהן לצערם להאמין שתוכו ופנימותו הוא אף טוב וחסד ממתת
הרחמים. ועל ידי זה נעשה פן באמת בפאשר עם לבבם שמתהפך
עליהם הדין לרחמים תקף וטוב להם בנודע זאת מדברי הבעל
שם טוב זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל
(באר מים חיים האזינו)

אוצר פניני החסידות:

א אור חתיים | כלל תלמיד חכם יש ניצוץ ממשלה רבנו .....

א עבודת ישראל | כל התורה וניצוץ שמקומים הם מנחו יתברך שמו ובכל זאת מתאזה להם .....

ב חתם סופר | תלמיד חכם המתפרנס מאחרים ומצר על קרן אין נחשב לו שנהנה מתורתו .....

ג דברי יואל | חקמת התורה האמתית מתקנת רק במי שעניו שקלו אינם משקדים .....

ג מאור ושמע | תועלת הניסיעה לצדיק - הו' המסחופסים בצלו וכן לצדיק .....

ד אנגרא דקלה | ללא התורה אי אפשר להגיע להשגות שקליות .....

ה פתוחי חותם | כל צדיק העוסק בתורה כראוי וזכה לניצוץ משה רבנו .....

ה לקוטי הלכות | בכל אדם נמצאת נקודה טובה ויש לעבור פמה וכמה יגיעות עד שזוכים לאורה .....

ו דעת משה | אינו לסקור רק על סייע הצדיק .....

ו אמרי חיים | יש להתעורר מיסורים קלים ולא להמתין חלילה ליסורים גדולים .....

ז שפע חיים | חזונו של בעל ההפלאה שבטפה אחת של זית הזה די להדלקת המנוחה .....

ז חתם סופר | כאשר האדם מכיר בחקמה הטמונה בלבו ביכלתו להוציאה מהכח אל הפעל .....

ז דרשות בן איש חי | בגדי קהנה גשמיים ונגנזם בצלמים ובדמותם בגדי קדש ורוחניים .....

ח פתוחי חותם | תשיבות שמירת הפה ומעלת השתיקה .....

ט פתוחי חותם | כל פרשי התורה והחידושים נתנו למשה .....

ט אור לשמים | אינו להתנרא מלהחזיק במדת השפלות במדה גדושה .....

י דברי יחזקאל | על הגשמיית להמשיך אחר השכל .....

י קדשת לוי | השבטים נזרו בחשוך ללמדנו שלא נעקרה אהבת ה' לנו כשנבחר אהרן .....

י סדור לב שמו | שמירת הדבור הו' מלשון הרע וכן להמנע מלדבר על מעשיו הטובים .....

יא שפת אמת | תפלה מתוך שמחה והתלהבות מעוררת הפונה .....

יא זאת זכרון | אינו לאדם לחפץ לזכות במדרגות אלא יעשה רצון הבורא ואם יהיה ראוי וזכה להם ממילא ברב חסדיו הגדולים .....

יב אמרי אמת | גם כאשר עוסקים בעניני חול המחשבה תהיה דבוקה בה .....

יב קדשת יום טוב | התעוררות חיצונית מעוררת התעוררות פנימית .....

יג תפארת עוזיאל | התאוות הגשמיית מכסים ומעלמים מהאדם את ההתקרבות לבורא יתברך .....

יד חקל יצחק | השכינה שורה הו' על צדיק מעניקתו והו' על בעל תשובה .....

יד מי השלוח | על העין והלב להיות יפים ונקיים למגרי ואין הנפש מאירה על זיהם .....

טו צמח דוד | משה רבנו נעלם ועולה לשמים ללחם מלחמת עמלק .....

טו עטרה לראש צדיק | ענין זכירת עמלק של ימי בני ישראל לפניו כמדרגת צדיקים במיתתו .....

טז שפתי צדיק | משה רבנו מסר נפשו למען ישראל ונהנה התורה בעצמה בלא גוף חיצוץ .....

טז לקוטי שיחות | מדיע הסתלקותו של משה החלה בו' אדר מקנות בפרשת השבוע דוקא על ידי אי הנקרות .....

יז סוד ישורים | זכירת מחנת עמלק מעוררת התחדשות תמידית .....

יז פרי צדיק | ענין זכירת עמלק שלא יל בני ישראל לעבור על שום דבר אסור .....

יז בית אהרן | בכל יום יום יש מלחמת עמלק וכשמתחזקים ביראת שמים ומתוך אהבת חברים אפשר למחותו .....

יח שפת אמת | כפי ההתלהבות וקדושה שאנשים הסטרא אחרא / בכל דור ישנם הארות אשר היו ראויים להגלות לולי עמלק .....

יח שם משמאל | בשבת יש כח לכל אדם להגיע לדעת שלמה ואין הזמן הראוי למחנת עמלק .....

יט איש קדוש | עמלק והאמות מקניסים קריוות על ידי שמשים ונימוסיהם, נבלותם מתגלית על ידי רציחותיהם ואכזריותם הנוראה .....

אוצרות אוני הדורות:

כ זמן אהרן | שקידה וזמרה על תלמודו בבתי כנסיות .....

כא חמדת ישראל | יאתה תצוה' ולא אחר לפי שדבריו נשמעו .....

כב כתב סופר | לבש אהרן בגדי קהנתו לכבוד ולתפארת ולא בשביל שיזכר על ידם להתקדש יותר מכל העם .....

כב תפארת יהונתן | עשיית בגדי קהנה על ידי צרופי שמות של ספר יצירה .....

כג גלח רכב | שתי כתפת חבורת - רמז לשלשה הדברים השונים עשה בלא הפסק .....

כג אדרת אליהו | התבוננות ופשוט במעשה המצות כדרך שמתבונן וחושב בעסקי גופו וממונו .....

כג רבנו בחיי | מעלת התורה על כל חמדות בני האדם .....

כד משנת רבי אליעזר | בענותותיהם של ישראל נקרה מעילו של הקב"ה .....

כד גרית שלום | ההולך בבגד הפוף אינו תפלתו נשמעת .....

כד שפתי כהן | השומר פיו ולשונו תפלתו נשמעת ונצול ממיחה בעולם הבא .....

כה הכתב והקבלה | טעם מצות הפעמנים לזכר את המצות על ידי חוש השמיעה .....

כה וידבר משה | תפלתו של העניו נשמעת לפניו יתברך .....

כו כף הכהן | ונשמע קולו כבאו אל הקדש - העוסק בתורה בפתח תורתו מנרות עליו מבחוצ .....

כו קול אליהו | מתניו חתם קדש לה' - רמז לשלש מפתחות שלא נמסרו לשלוח .....

כו משך חכמה | כהנים בעלי מומין קדשים לאכילת קדשים, כדרך שהיה משה מקריב בימי המלואים והכהנים אכלו .....

כז כפלים לתושיה | תמיד של שחר מכפר על מחשבות האדם בלילה, ותמיד של בין הערפים על המחשבה ומעשה שבימים .....

כז קלי יקר | מזבח החיצון בא לכפר על נפש החוטא, ומזבח הפנימי על נשמת האדם .....

כח מעשי צדיקים .....

לה יומא דהילולא .....

לז כל מצותיך אמונה | השבת נועם הנשמת .....

לח דבר הלכה .....

לט ספיר והיהלום | האהר חסידית מן הפרשה .....

פְּרִשְׁת תְּצִוָּה

זְכוּרֹן אֵלֶיָּהוּ

רבי אליהו מזידיטשוב זיע"א

מעשה שהיה עם החוזה מלבלין זיע"א בפרשת תצוה

שְׁמַעְתִּי מאדני אבי מורי ורבי וזלה"ה שאמר בשם הרב הקדוש מלבלין זצלה"ה, אשר פעם אחת בשבת פרשת תצוה לא אמר תורה בליל שבת, אף אמר בזה הלשון: יש לי לומר איזה דבר אכל אינם מניחים לי. וכן בסעודת שחרית אמר גם כן בזה הלשון. ואחר כך בסעודה שלישית אמר, עתה יש לי רשות לומר מה שהיה במחשבתי, הפרוש ו'עשית משבצת זהב' (שמות כח יג) ירצה אשר כל אחד מישראל יהיה להם 'משבצת', פרוש תבות מלאים זהב.

לְהִבִּין דבריו הקדושים, אשר לכאורה אינו מובן עמקות בנתן בפרוש הנ"ל, ובודאי היא אריה דבי עלאי הנה לו סוד גדול בדבר זה וכו', יש לומר בדרך רמז, אשר הקדוש הנ"ל ראה באספקלריא המאירה שלו, אשר על ידי כך פסוק הנ"ל יוכל להמשיך שפע ורב טוב משבצות במלואותם זהב לכל אחד מישראל, אף כי היה מסך המבדיל שעכב מליךר השפע לישראל מפאת חסרון המקבלים, עד בסעודה שלישית שאז נהגלה מצח הרצון דעתיקא לבטלא לכל קליפין, ואין שופ"ר (-ששן ופגע רע), שאז בסעודתא דזעיר אנפין עולה עד אי"ן, סוד י"ג מדות רחמים, ולאשר כי הרב הקדוש הנ"ל החזיק עצמו לאין, על כן היה ממשיך בעת ההוא את רצון ממדתו מסוד אין כי שם אין אחיזה להחיצונים המעכבים השפע רחמנא לצלן, ועל כן היה בכחו להמשיך השפע ברבוי:

עבודת ישראל

רבי ישראל מקוניניץ זיע"א

כל התורה ומצוות שמקיימים ישראל הם מכחו יתברך שמו ובכל זאת מתאנה להם

ואתה תצוה. איתא במדרש (תנחומא ב), הָדָא הוּא דְכָתִיב (איוב די טו) 'תִּקְרָא וְאָנְכִי אֶעֱנֶה לְמַעֲשֵׂה דִידָךְ תִּכְסֶּף', אין 'תִּכְסֶּף' אלא לשון תאוה וכו', אָנוּ 'בְּאוֹרֶךְ נִרְאָה אור' (תהלים לו) וְאֵתָּה מְצַוֶּה לְהַדְלִיק נְרוֹת וכו'. איוב אמר הַפְּסוּק הַזֶּה וְרָמַז בְּזוֹה בְּלִשׁוֹן תְּמוּנָה 'תִּקְרָא וְאָנְכִי אֶעֱנֶה', פרוש כי כל התורה שאנו לומדים וכל התפלות שאנו מתפללין וכל מעשים טובים שאנו עושים הכל משלך רבון העולמים, כי אתה נתת לנו תמשה מוצאות הפה, ותמשה חושים, ורמ"ח איברים, ואתה מחיה את כלם ומשפיע בהם בכל רגע, וזולתך אנו אפס ואין,

ואתה תצוה את בני ישראל (כו ב)

אור החיים

רבי חיים בן עשר זיע"א

לכל תלמיד חכם יש ניצוץ ממושה רבנו

ואולי שיִרְמֹז באומרו 'תצוה', על דרך אומרים ו'ל (תיקוני' תיקון סט קיב) כי כל תלמיד חכם יש לו ניצוץ מנשמת משה, ולזה רבותינו ו'ל היו קוראים זה לזה 'משה' (שבת קא:), כי הוא זה המדבר בחנינת נפש הלוּמֵדֵת תורה. והוא אומרו 'ואתה תצוה', על דרך אומרו (תהלים צא יא) 'כי מלאכיו יצוה לך', שהוא לשון צותא, לויי לאיש ישראל הנכבדים, וכבר ידעת כי אין חשיבות אלא באמצעות עסק התורה. ובחור לרמוז רמז זה במצות שמן, כי הוא בחנינת התורה, שהוא אור העולם. ועין בפסוק שאחר זה:

ועל פרוח להתפרנס משל אחרים. אך זה מר לו יותר מזית, שאפלו מרורים כזית על ידי יגיע פפו עדיף ממתוקים פדבש על ידי בשר ודם, נמצא אינו נהנה מן התורה בעולם הזה, אפלו מתפרנס ברוח וכבוד על ידי אחרים מכל מקום מר לו מר, הרי אינו נהנה, ואינו נוטל חיי מהעולם, אבל מי ששמת במתנות הללו בודאי נוטל חיי מהעולם.

והנה ישראל היו נזונים במדבר, מן משה רבנו עליו השלום, ובאר מררם, וענני הכבוד מאהרן עליו השלום (תענית טו), על פן אמר הקדוש ברוך הוא (לעיל טו ד) 'הנני ממטיר לכם לחם מן השמים', פרוש 'לכם', משה ואהרן ומררם, 'ויצא העם ולקטו' ויתפרנסו משלכם, 'למען אנסנו הלאה בתורת', אם יכולים לסבל להתפרנס משל אחרים כדי לעסק בתורה, פי אף על פי שהמן היה כצפיחית בדבש, היה קשה להם כמרירות הזית על שלא זכו להנות מיגיע פפם.

והינו דרמזו במנוחה שיקחו אליו שמן זית, כמו שאמרה יונה לנח פן ירמזו למשה רבנו עליו השלום, אף על פי שהוא זך ומצחק, מכל מקום הוא פתית, ומכתת שיעוריה על ידי בשר ודם, ועל ידי זה זכו להעלות גר תמיד ולא יפסדו לעולם הבא בנוטל חיי מן העולם. ואמנם כשמשה רבנו עליו השלום מדבר עם ישראל, הרי השכינה מדברת מתוך גורנו והקדוש ברוך הוא הוא המדבר, ואלי יובל שמן זית זך שהוא, ולא יתכן רמז הנ"ל אלא לבשר ודם, כיונה לנח וישראל למשה רבנו עליו השלום, אבל לא לשכינה המדברת מתוך גורנו, על פן בדבור הלז היה משה המדבר ולא השכינה מתוך גורנו, על פן אמר 'ואתה תצוה', ולא אהיה מתוך גורנך:

ואם פן כל הקריאה והקדשה שאנו עושים הרי כאלו אתה קראת ועשית, כיון שכל השכל והכח שלך הם. אם פן הרי כאלו 'תקרא ואנכי אענה' שכל מעשינו הם רק פענן עונה לקריאה, ואנו משין את עצמנו לכך זכות לרצונך הטהור, והרי זאת רק כמו עונה. ואפלו הכי 'למעשה ידך תכסה', לשון תאנה, כיון שהכל שלך אם פן אין לעמד בסודך למה אתה מתאנה לזה לשמע תורה ותפלה מפינו. וכן ענן הנרות, 'באורך נראה אור' ואתה מצוה אותנו להדליק נרות, ולית מחשבה תפיסא בך כלל, ואין לעמד על סוד הענן, רק הנגלות לנו ולבנינו לעשות, אמן:

חתם סופר

רבי משה סופר זיע"א

תלמיד חכם המתפרנס מאחרים ומצא על כך אין נחשב לו שנהנה מתורתו

'ואתה תצוה'. רמב"ן דקדק, 'ואתה' בעצמך לא על ידי אחרים. וצריך עיון, מהיכי תיתי צוה על ידי אחרים, הלא למד כל התורה עם כל ישראל בעצמו, כדשינונו (עירובין נד): בכריתא דסדר המשנה ביצד, [ברש"י] בסוף פרשת כי תשא (לב לד). ובתנחומא (ה) זהו שאמר הפתוב (שה"ש א טו) 'ענינך יונים', יונה הביאה אורה לעולם, 'עלה זית טרף בפיך' (בראשית ח יא), עין שם, וחו"ל אמרו (עירובין יח): שאמרה יונה יהיו מזונתי מרורים כזית מן מידך בשר ודם, כך רמזה היונה לנח שפרנסה כל מי המבול.

והנה פן הוא בכל עוסקי תורה, שעקר פרנסתם על ידי אחרים כיששכר ויובלן, ותנן (אבות פ"ד מ"ה) הנהנה מהתורה בעולם הזה נוטל חיי מן העולם, אלא שהתלמיד חכם אי אפשר לו לעסק בפרגמטיא שאם פן יתבטל מתורתו,

דברי יואל

רבי יואל מסאטמר זיע"א

חכמת התורה האמתית מתקיימת רק במי שעניני שכלו אינם משחדים

ואתה תצוה את בני ישראל וגו'. במדרש זלקוט (רמז שעה) 'הנך יפה רעיתי הנך יפה עיניך יונים' (שיר השירים א טו), אמר להם הקדוש ברוך הוא דגמא שלך דומה ליונה וכו', כיצד פשהה נח בתבה מה פתיב ופתב אליו היונה לעת ערב והנה עלה זית וגו' (בראשית ח יא), אמר להם הקדוש ברוך הוא מה היונה הביאה אוהה לעולם אף אתם שגמשלתם ביונה הביאו שמן זית והדליקו לפני, שגאמר ואתה תצוה, עד כאן דברי המדרש. וצריך באור, דלא נתבאר איך הביאה אור לעולם בעלה הזית אשר טרף בפייה, ומה ענינו אל מצות המנוחה והשמן דעסיק ביה.

רבתינו ו"ל (עירובין יח:) 'הנה עלה זית טרף בפייה' אמרה יונה מוטב שיהיו מזונותי מרוזין כזית בידי הקדוש ברוך הוא ולא מתוקין כדבש בידי בשר ודם. ומי ששם מאמר זה לנגד עיניו תמיד ובוטח רק על מתנתו ותברך ולא למתנת בשר ודם, וראה אור לעולמים ולא ילקה בערוז עיני השכל. וזהו שאמר שהיונה הביאה אוהה לעולם, בעלה הזית שטרף בפייה למדה דעת לבני אדם איך שזכפו לאור ולא יחשיף מאור עיניהם. והנה ענין המנוחה והשמן רמז לחכמת התורה, ועל פן הסמיכו חז"ל דרשה זו שהיונה הביאה אוהה לעולם שבדרך זה תהנה חכמת התורה מתקיימת בידך, והבן:

ואתה תצוה את בני ישראל ויקחו אליהו שמן זית זך פתית למאור להעלות נר תמיד (כו ב)

מאור ושמש

רבי קלונימוס קלמו עפשטיין זיע"א

תועלת הנסיעה לצדיק - הו למסתופפים בצלו והו לצדיק

ואתה תצוה את בני ישראל ויקחו אליהו שמן זית זך פתית למאור' וגו'. יש לדקדק, תבת 'אליהו' הוא מיתר, שהיה לו לכתב ויקחו שמן זית וגו'. ויש לפרש שהתורה מרמזת לנו התועלת שיש בחברת הצדיקים, שיש תועלת להצדיק שמתחברים אליו אנשים יראי ה', וגם יש תועלת לאנשים המתחברים להצדיק. התועלת להצדיק הוא כף, דהינו כשנוסעים חברת אנשים להצדיק מחמת שבא בלבם איזה התעוררות שרועים לעבד ה' באמת ואינם יכולים לתן עצות לנפשם איך ומה יכולים לעבד ה' באמת, וכאים לצדיק בהתעוררות זו לשמע מן הצדיק תורת ה' ועצות איך לעבד ה', ועל ידי אתערוותא זאת גורמים לצדיק שבא לו קדשה גדולה מהבורא ברוך הוא, שכליות תדשות לתדש

ואבשר לומר בדרך רמז, על פי מה שפרשתי בדברי הגמרא (ביצה לב:) אמר רב נתן בר אבא אמר רב כל המצפה לשלחן אחרים עולם חשף בעדו, דהכונה על מאור עיני השכל שנחשף מלראות האמת, מפני שנעשה משחד לנטות אל דעת המחזיקים בו, כי השחד יעור עיני פקחים. ועל דרך זה פרשנו במתניחין (סוף פאה) כל דבן שלוקח שחד ומטה את הדין אינו מת מן הזקנה עד שעניו כהות, שגאמר 'כי השחד יעור פקחים', והקשו המפרשים דהרי רואין בחוש כמה מקבלי שחד שלא נתעוררו בימי זקנתם. ויש שתמצו דהכונה על עין הנשמה בעולם הבא, אולם פשוט הלשון אינו סובל פרוש זה, שהרי אמרו רבתינו ו"ל אינו מת מן הזקנה וכו', משמע שיעגש בערוז בעולם הזה לפני מיתתו. ולדברינו הכונה על עיני השכל, שיהיו עיניו כהות ולא יראה אמת, ואף בדבן שלא יקבל שחד לא ישיג דרך האמת מפני שיחשיף מאור שכלו.

והנה יש לפרש דברי המדרש הנ"ל שהיונה הביאה אוהה לעולם, על פי מה שאמרו

גשבר ויהיה לך מרירות גדול על עונות ועל
החסרונות שלך, כמו שאמרה (עירובין יח): יהיו
מרורים כזית, פי זית טבעו מר מאד, כן תגרמו
לך חברת הצדיקים שתתמרמר מאד בלב נשבר.
וזהו 'בתית' – רצה לומר שתהיה משבר ודכאי
ללב ונכנע גדול. 'למאור' – לקבל המאור
העליון. 'להעלות נר תמיד' – כשהאדם הוא
בהכנעה אזי יוכל לעלות גרות ויחודים תמיד,
ולהעלות נשמות בני ישראל לקרבם להבורא
ברוך הוא וברוך שמו:

אגרא דפלה

רבי צבי אלימלך מדינב זיע"א

ללא התורה אי אפשר להגיע להשגות
שכליות

הנה ידוע דהמנוחה רמז לתורה, וכא הפתוב
להזהיר ברמז בכאן על למוד התורה,
והוא לכל יאמר האדם למה לי לעסק בתורה
ביום ובלילה, הלא עקר התכלית הוא הדבקות
בחי החיים אין סוף ברוך הוא, על כן אדבק
את מחשבתי במחשבות שכליות ויגדלות הבורא
ברוך הוא, ויסיפיק לי במקום למוד התורה,
וכבר שמענו בעניני רבים וכן שלמים שגו בזה.
אבל באמת קבלנו מרבתינו הקדושים כי גם
לבעלי השכל הנה הדבקים בהשם יתברך בשכלם,
אם לא יכתתו גופם ויחדדו שכלם במתק אור
התורה להסיר קמשוני השכל על ידי חדוד
התורה, לא תתקנם הדבקות וסופה בטלה, פי
במשך הזמן בלא תורה יתמשך השכל חס ושלום
אחר החמר. וכתב הרב פתניא (פרק מ) הרי זה
דומה למי שישב במים עד צנאו וצועק תנו
לי מים כי צמאתי, והבן כי עת לקצור.

וידוע דבחינת הדעת (ותדבקות) שבאיש הישראלי
נקרא בשם 'משה', דהוא בחינת כללות
הדעת המשפיע לישראל, ועמם הוא בכל דור
להשפיע להם בחינת הדעת, הוא השכל האמתי

בתורה חדושים עצות טובות הנהגות טובות
איך לעבד ה' באמת כל אחד ואחד לפי שכלו,
וזהו תועלת הצדיק, שהקדוש ברוך הוא משפיע
לו שכליות חדשות בתורה ועבודה בשבילם.
וממילא התועלת שלהם מבאר, שמקבילים מהצדיק
קדושות ופרישות ועצות טובות לעבודת הבורא
ברוך הוא.

ונחזור לפרוש הפסוק הנ"ל. 'ואתה תצוה את
בני ישראל' – רצה לומר שהתורה מדבר
להצדיק הגדול שבדור, אשר מצוה לבני ישראל
איך לעבד ה' על פי התורה הקדושה, וגם
'תצוה' הוא לשון התחברות, שרצה לומר שהצדיק
מתבר עצמו לבני ישראל להיות עמם בצנותא
ותברותא תדא, אזי התועלת גדול לצדיק שהם
'יקחו אליך שמן זית זך' – רצה לומר שהם
גורמים שישפיע הקדוש ברוך הוא להצדיק
שכליות גדולות, המרמזים לשמן, ששמן מרמז
לחכמה עלאה. וזהו 'יקחו אליך' – רצה לומר
שהם גורמים לך על ידי התעוררות שלהם שתתקח
אתה השמן זית זך המרמז לחכמה.

גם עוד תועלת אחר להצדיק מאותם בני
אדם הבאים אצלו לשמע ממנו תורות
ועצות לעבודת הבורא ברוך הוא, דהנה בודאי
כשבאים בני אדם להצדיק לדרוש ולחקר אחר
עצות ועבודת ה', בודאי באים בהכנעה גדולה
ובשברון לב גדול. על כן באתערותא זו מביאים
בלב הצדיק גם כן הכנעה גדולה בלב, וגם לבו
נשבר בקרבו, שמחשב בלבו איך באו אלי אנשים
כשרים וצדיקים לשמע עצות לנפשם איך לעבד
ה', ואני בעצמי צריך לשמע ולתן עצות לנפשי
כי אני יודע איך לעבד ה' באמת. וממילא
נשבר לבו בקרבו על ידי זה, וזהו הכנעה יתרה
בא לו מחמת אלו בני אדם אשר באו בהכנעה
אצלו, הגם שדרכו של הצדיק להיות תמיד לבו
נשבר, אף על פי כן כשבאים בני אדם יראים
ושלמים אצלו משבר לבו יותר ויותר.

וזהו 'יקחו אליך שמן זית' – רצה לומר
שיקחו אליך מדרגה זו, שתבא שתהיה

במלת 'שמן', ד'שמן' גימטריא 'השכינה'. וזה יהיה על ידי מעשה הטוב ועסק התורה, וזהו שאמר 'זית', גימטריא 'במעשה', דהינו שיתעסק במעשה 'ף'. ועוד, 'כתית למאור', שיהיה כמות וכפוף לעסק בתורה הנקראת 'אור'. ועל ידי זוכה 'להעלת גר תמיד', דהינו לעשות יחודים באורות עליונים למעלה:

שמן זית זך כתית למאור להעלת גר תמיד (כו)
(ג)

לקוטי הלכות

רבי נתן מברסלב זיע"א

בכל אדם נמצאת נקודה טובה ויש לעבור כמה וכמה גזירות עד שזוכים לאורה

צריף פל אחר לראות לקח בחינת שמן זית זך, הינו הנקדה טובה שפדעתו שנמצא בו עדין, כי אפלו בפושעי ישראל עדין נמצא בו איזה נקדה טובה שהוא בחינת שמן זית זך, שצריף להכין עצמו להביאו להצדיק, על ידי שיקריח עצמו לעסק בתורה ותפלה ומצוות, וכל פונתו יהיה כדי שיהיה נתפס בו אור הצדיק כדי שתהיה נשמתו נדלקת ומאירה כמו גר ממש, בבחינת 'גר ה' נשמת אדם' כנ"ל. וזהו כתית למאור, 'כתית' דיקא, כי צריכין לבטש ולכתת הגוף ולסבל כמה גזירות גדולות וכמה מיני מרירות עד שזינקה שיוכל האור לתפס בנשמתו, בבחינת אעא דלא סליק בה נהורא מבטשין לה, גופא דלא סליק בה נהורא דנשמתא מבטשין לה, כמו שאיתא בזהר הקדוש (ח"ג סח).

ובן מבאר במדרש בפרשה זאת שבשביל מה נמשלו ישראל לזית, אלא מה הנית הנה עד שהוא באילנו מגנרין אותו ואחר כך מורדין אותו מן הנית ונחטט, ומשחובטין אותו מצלין

המקשר בדבקות באין סוף ברוך הוא, (דעת הוא לשון התקשרות, מלשון ידע אדם' (בראשית ד כה)). וזה יאמר 'ואתה' – רצה לומר בחינתך, בחינת הדעת הנעלם, (ולקח נעלם גם כן בפרשה זו שם משה, שהוא סוד הדעת הנעלם המתעלם בכל איש הישראלי בבחינת הגלות, בעת) 'תצוה' – רצה לומר תחבר. 'את בני ישראל' – רצה לומר עם בני ישראל. 'ויקחו אליך' – רצה לומר יקחו לבחינתך בחינת הדעת והדבקות, 'יקחו שמן זית זך' – רצה לומר התורה בכללותה, כנ"ל. 'כתית למאור' – רצה לומר שצריף לכתת הגוף בכדי שיאיר באור הדבקות העצמי, כמו שאיתא ברעיא מהימנא (וזהר ח"א קפו). אעא דלא סליק ביה נהורא, מבטשין ליה על ידי עסק התורה בעיניו. 'להעלות גר תמיד' – רצה לומר על ידי התורה תשאר אצלו הדבקות לאחסנת עלמין ביה שאת בכל שעה, ויבאם לאו תבטל חס ושלום הדבקות, על כן ישם האדם כל מגמתו בתורת השם יתברך יומם ולילה, והשם יתברך ישם חלקנו בתורתו אמן:

פתוחי חותם

רבי יעקב אביחצירא זיע"א

כל צדיק העוסק בתורה כראוי זוכה לניצוץ משה רבנו

'ואתה תצוה את בני ישראל ויקחו אליך שמן זית זך כתית למאור להעלת גר תמיד'. אפשר לרמוז, דהנה ידוע שכל צדיק שלומד תורה לשמה ועושה מעשים טובים לשם שמם, יש בו מניצוץ משה רבנו עליו השלום. וכמו שמצינו בגמרא (שבת קא): דאמר אמורא לחברה 'משה, שפיר קאמרת', דהינו, יש בך ניצוץ משה. וזהו שאמר 'ואתה תצוה את בני ישראל', דהינו, תצוה את בני ישראל שיהיו זהירים וזריזים שיקחו אליך שתתנוצץ בם. וזה הדבר יהיה להם על ידי שיתבקו בשכינה הרמוזה

פתית למאור ולא למנחות - משרת השפלות להביא לשמחה ולא לעצבות וזהו 'פתית למאור', ופרש רש"י ז"ל פתית למאור ולא פתית למנחות. נראה שרש"י הקדוש רמז לנו בדברי קדשו בפאשר מחיב האישי הלז להיות פתית ונשבר פנ"ל, פן יפל חלילה לעצבות וישאר מנח בעצבותו במקום אחד, לכך אמר רש"י ז"ל פתית למאור, מה שהזדחתיך להיות פתית הוא רק למאור, שתאיר על ידי זה שתקבע בלבבך על זה פנ"ל, ותראה לתקן מעשיך שתוכל להאיר גם בן מעצמך, ולא פתית למנחות, מלשון מנח, שתהיה חלילה נשאר מנח בעצבות, זאת אינך רשאי, כי אם תתחזק במעצדך להיות מוסיף והולך מעלה מעלה אמן:

אותו לגת ונותנין אותן במטחן, ואחר כך טוחנין אותן ואחר כך מקיפין אותן בחבלים ומביאין אבנים ואחר כך נותנין את שמנן, כך ישראל וכו', הינו שצריכין לסבל כמה וכמה מיני יגיעות גדולות עד שזוכין להפשט מעצמו הפגדים הצואים שמהם כל המגיעות, כדי שיהיה נתפס בו הארת הצדיק בחנינת פתית למאור פנ"ל. וזהו להעלות גר תמיד, 'תמיד' דיקא, שצריכין להכריח עצמו לעסק בתורה תמיד בכל יום, כמו שכתוב 'והגית בו יומם ולילה', פי כל פעם חוזרין ונעורין המגיעות וכו' שהם בחנינת הפגדים הצואים, ועל בן צריכין בכל פעם להתגבר פגגדם על ידי התורה וכנ"ל (הלכות סעודה ה"ה אות כד):

אמרי חיים

רבי חיים מאיר מוויז'ניץ זיע"א

יש להתעורר מיסורים קלים ולא להמתין חלילה ליסורים גדולים

שמן זית וך פתית למאור, פרש רש"י כמו ששינונו במנחות (פג). מגרגרו בראש הזית וכו' ואחר שהוציא טפה ראשונה מכניסין לרחים וטוחנין והשמן השני פסול למגורה. אם האדם אינו מתעורר ללמד ולקיים מצות התורה רק על ידי יסורים, על כל פנים יתעורר מיסורים קטנים, ולא ימתין עד שיקבאו חס ושלום עליו יסורים גדולים. שמן הוא תורה, רק השמן היוצא מגרגרו בראש הזית על ידי הפאה ופציעה קטנה המוציא טפה ראשונה, תורה זו עדין מאירה. אבל השמן השני שיוצא רק על ידי טחינה בריחים על ידי יסורים גדולים הוא פסול למגורה, תורה כזו אינה מאירה, כמו שנאמר כבר פרוש הפסוק (יחזקאל כ לג) 'חי אני נאם ד', החיות שלי הוא, לא ביד חזקה וכו' ובחמה שפוכה אמלוף עליכם', חיות של הקדוש ברוך הוא הוא אם מפירים מלכותו ורוממותו מתוך רב נחת ושמחה:

דעת משה

רבי משה אלנקים בריעה מקוויניץ זיע"א

אין לסמוך רק על סיוע הצדיק

ויקחו אליך שמן זית. פי שמן מורה על החכמה, כמאמר חכמינו ז"ל (מנחות פה): במקום שהשמן מצוי חכמה מצויה, דהנה יש בתוף עם בני ישראל אשר אור החכמה העליונה נוססה בהם, אענם איננו יכול לתן עצות בנפשו ולהתנהג בה לעבוד את הבורא ברוך הוא. לזה צנה הקדוש ברוך הוא למשה שהוא בחנינת הדעת, ואתפשטותא דמשה בכל דרא, וכל צדיק בדורו הוא בחנינת משה, וצנה ה' ויקחו אליך שמן, שיקחו אליך החכמה, דהינו להצדיק שהוא יורהו בדרך זו ילף. אענם פן ואולי לא יתחזק האיש בעצמו במעוזו ללכת בדרך השם, פי יסמוך על הצדיק בפאשר הוא מצנה ועומד על הדבר הנה העלתו ולנהלו, לכן אמר הכתוב 'פתית למאור', שצריך האיש הלזה אשר אין ביכלתו לעבוד מעצמו עבודת הקדש פי אם בסיוע הצדיק, צריך להיות פתית בלב פחוש ונשבר על שאינו יכול מעצמו להאיר ופנ"ל.

וְאַתָּה תְּדַבֵּר אֵל כָּל חֲכָמֵי לֵב אֲשֶׁר מְלֹאתוּ
רוּחַ חֲכָמָה וְעָשׂוּ אֶת בְּגֵדֵי אֶהְרֹן לְקַדְּשׁוֹ לְכַהֵנוּ
לִי (כח א)

חֲתָם סוֹפֵר

רבי משה סופר זיע"א

כְּאֲשֶׁר הָאָדָם מְכִיר בְּחֲכָמָה הַטְּמוּנָה בְּלִבּוֹ
בִּיכְלָתוֹ לְהוֹצִיאָהּ מִהַכַּח אֵל הַפַּעַל

וְאַתָּה תְּדַבֵּר אֵל כָּל חֲכָמֵי לֵב אֲשֶׁר מְלֹאתוּ
רוּחַ חֲכָמָה. יִרְצֶה, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב חוֹבֵת
הַלְּכָבוֹת (הַקְדָּמָה), שֶׁבְּלִבּוֹת הָאֲנָשִׁים חֲכָמָה נְטוּעָה,
אִם יָבוֹא מִי שִׁיעוֹרָרָם עַל זֶה יוֹצִיא הַמְטָמוֹן
הַהוּא וַיִּגְלֶה לְעֵינַי כֹּל, וְאִם לֹא יִהְיֶה נֶעְלָם
יִרְקַב. וְהָכִי נִמְי אָמַר הַשֵּׁם וַתְּבַרְךָ לְמִשָּׁה רַבִּנּוּ
עָלָיו הַשְּׁלוֹם, לְהֵיוֹת כִּי הוּא יִתְבַרְךָ מֵלֵא אוֹתָם
חֲכָמַת לֵב, וְצָרִיכִים לְמִי שִׁיעוֹרָר אוֹתָם וְיודִיעֵם
זֶה כְּדֵי לְהוֹצִיא חֲכָמָתָם הַתְּקוּעָה בְּכַח אֵל הַפַּעַל.
לְזֶה אָמַר וְאַתָּה תְּדַבֵּר אֵל כָּל חֲכָמֵי לֵב, וְמָה
תְּדַבֵּר אֲלֵיהֶם, 'אֲשֶׁר מְלֹאתוּ רוּחַ חֲכָמָה', זֶה
בְּעֲצָמוֹ הוּא הַדְּבוּר, אֲשֶׁר תְּדַבֵּר וְתוֹדִיעֵם שֶׁהֵם
מְלֵאִים רוּחַ חֲכָמָה, וְעַל יְדֵי זֶה, בְּזֹאת הַהוֹדָעָה
'וְעָשׂוּ אֶת בְּגֵדֵי אֶהְרֹן', כִּי יַעוֹרְרוּ לְהוֹצִיאֵם אֵל
הַפַּעַל:

וְאֵלֶּה הַבְּגָדִים אֲשֶׁר יַעֲשׂוּ חֲשׁוֹן וְאֶפֶד וּמַעֲיֵל
וְכַתְּנֵת תְּשֻׁבָּע מְצֻנֶפֶת וְאֶכְנֵט וְעָשׂוּ בְּגֵדֵי קֹדֶשׁ
לְאַהֲרֹן אַחִיד וּלְכֹהֲנָיו לְכַהֵנוּ לִי (כח ב)

דְּרָשׁוֹת בֶּן אִישׁ חַי

רבי יוסף חיים מבגדד זיע"א

בְּגֵדֵי כְהֵנָה גַּשְׁמִיִּים וּבְגָדִים בְּצִלְמָם
וּבְדַמְיוֹתָם בְּגֵדֵי קֹדֶשׁ רוּחָנִיִּים

יֵשׁ לְעֵינַי לְמָה חֲזוֹר וְאָמַר בְּפִסּוּק זֶה וְעָשׂוּ
בְּגֵדֵי קֹדֶשׁ אַחַר שֶׁכָּבַר אָמַר וְאֵלֶּה הַבְּגָדִים
אֲשֶׁר יַעֲשׂוּ וְהֵן הֵן הַמָּה בְּגֵדֵי קֹדֶשׁ. גַּם יֵשׁ
לְעֵינַי מֵאֵי קָא מְשַׁמַּע לָן בְּאוֹמְרוֹ וְהֵם יִקְחוּ אֶת
הַתְּהַב' (פִּסּוּק ה), פְּשִׁיטָא אִם לֹא יִקְחוּ בְּמָה יַעֲשׂוּ

שִׁפְעַת חַיִּים

רבי יקותיאל יהודה מצאנז זיע"א

חֲדוּשׁוֹ שֶׁל בַּעַל הַהַפְּלָאָה שֶׁבְּטַפָּה אַחַת
שֶׁל זֵית הָיָה דֵי הַדְּלָקָת הַמְּנוּרָה

נִקְרָאִים מְדַבְּרֵי הַחֲתָם סוֹפֵר זִי"ע (פִּרְשָׁתוֹן, ד"ה זֵית
זוֹ כַּתִּיב) שֶׁהֵבִיא קְשִׁיטָה רַבּוֹ בַּעַל הַהַפְּלָאָה
לְמָה כְּתוּב 'שִׁמּוֹן זֵית' בְּלִשׁוֹן יְחִיד, וְלֹא 'שִׁמּוֹן
זֵיתִים. וְתַרְצֵן, שֶׁבְּכַתִּיב הַמְּקוֹדֵשׁ נַעֲשֶׂה כְּפִדּוּעַ גִּס
בְּזִכּוֹת הַכֹּהֲנִים הַצְּדִיקִים, שֶׁנֶּרַח הַמַּעֲרָבִי דִּלֵּק
תְּמִיד. כִּן אֶפְשָׁר לומר עַל מִשָּׁה רַבִּנּוּ, שֶׁבְּזִכּוֹתוֹ
הַסְּפִיק טַפָּה אַחַת שֶׁל שִׁמּוֹן הַדְּלִיק גַּר הַתְּמִיד,
וְלָכֵן הָיָה דֵי בְּהִבָּאָת שִׁמּוֹן זֵית זֶה, שֶׁהִיא טַפָּה
רַאשׁוֹנָה מִזֵּית אַחַד, עֵינַי שֵׁם בְּדַבְּרָיו הַקְּדוּשִׁים.

טַעַם שֶׁלֹּא קָבְעוּ זָכַר לְגִס זֶה

לְפִי דַבְּרָיו שֶׁאַרְעַ בְּמִשְׁקֵן גִּס גְּדוֹל וְנִשְׁגָּב כְּזֶה,
שֶׁבְּטַפַּת שִׁמּוֹן אַחַת נִכְנָסָה בְּרַכָּה וְהִדְלִיקוּ
אֶת כָּל הַמְּנוּרָה, פְּלֵא גְדוֹל לְמָה לֹא קָבְעוּ
לְעֵשׂוֹת זָכַר לְגִס מְפָלָא וְגִלּוּי זֶה, כְּשֵׁם שֶׁתְּקַנְנוּ
לְעֵשׂוֹת זָכַר לְגִס תְּנַכָּה שֶׁהָיָה רַק שְׂמֹנֶה יָמִים
וְכו'. אֶפְשָׁר לומר, שֶׁאֲכַן מִצַּד מִשָּׁה רַבִּנּוּ לֹא
נִחְשָׁב הַדְּלָקָת כָּל הַמְּנוּרָה בְּטַפָּה אַחַת שֶׁל שִׁמּוֹן
לְגִס גְּדוֹל, כִּי הוּא הָיָה רְגִיל בְּנִסְיָם. עַקֵּר הַחֲדוּשׁ
הָיָה מִצַּד בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, שֶׁבָּרַב צְדִיקוֹתָם וְתַמִּימוֹתָם
פְּעָמָה בְּקִרְבָּם אַמּוּנָה חֲזָקָה בְּהַשֵּׁם יִתְבַרְךָ וּבְמִשָּׁה
עֲבָדוֹ. וּכְשֶׁשָּׁמְעוּ מִפִּי מִשָּׁה שֶׁצָּרִיכִים לְהֵבִיא
שִׁמּוֹן עֲבוּר הַדְּלָקָת הַמְּנוּרָה הַזֹּהָרָה לְהֵבִיא טַפָּה
אַחַת שֶׁל שִׁמּוֹן זֵית, בְּהֵיוֹתָם בְּטוּחִים בְּלֵי סַפֵּק
שֶׁבְּזִכּוֹתוֹ שֶׁל מִשָּׁה רַבּם תְּסַפִּיק טַפָּה זוֹ הַדְּלָקָת
כָּל הַמְּנוּרָה, שֶׁכֵּן אֲצֵל מִשָּׁה עֲבָד ה' אֵינן הַבְּדֵל
בֵּין רַב לְמַעֲט, כִּי כָּכָל מַעֲשֵׂיו שׁוֹרָה בְּרַכָּה
מְרַבָּה. הָאֲמוּנָה הַחֲזָקָה שֶׁל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּה'
וּבְמִשָּׁה עֲבָדוֹ הוּא חֲדוּשׁ גְּדוֹל, אַמּוּנָה אֵיתָנָה
כְּזוֹ יְכוּלָה לְהֵיוֹת אֲצֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל רַק בְּדוּר
קְדוּשׁ כְּמוֹ דוּר הַמְּדַבֵּר, כְּשֶׁזָּכְנוּ לְמַנְהִיג קְדוּשׁ
כְּמוֹ מִשָּׁה רַבִּנּוּ, שֶׁבְּזִמְנוֹ הָיוּ הַנְּסִים מַעֲשִׂים
שֶׁבְּכָל יוֹם בְּכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה:

ועשו את האפד זהב תכלת וארגמן תולעת שני ושש משזר מעשה חשב (כת ו)

פתוחי חותם

רבי יעקב אביחצירא זיע"א

חשיבות שמירת הפה ומעלת השתיקה

אִפְשָׁר לרמוז הפסוקים האלה על הפה, דצריך האדם לשמרו שמירה גדולה, כמו שאמר דוד המלך עליו השלום (תהלים לד יג-יד) 'מי האיש התפץ חיים אהב ימים לראות טוב, נצר לשונך מרע וגו', הרי ראיה דחיי האדם תלויים בפיו. וכן אמר שלמה המלך עליו השלום (קהלת ו ז) 'כל צמל האדם לפיהו'. וכל החכמים, ראשונים ואחרונים, מזהירים ומוכיחים על הפה, והתנא אמר (אבות פ"א מ"ז) לא מצאתי לגוף טוב אלא שתיקה, ועוד אמר (שם פ"ג מ"ג) סגן לחכמה שתיקה. ואמרו ר"ל (כד הקמח ערך רשות ז) אם דבור כסף, שתיקה זהב. כי לא נברא האדם כי אם לעסק בתורה, ועל זה אמרו ר"ל (יומא ט:) השח שיחת חליץ עובר בעשה, שנאמר (דברים ו ז) 'ודברת בם' ולא בדברים בטלים. וכמו שדרשו רבותינו זכרונם לברכה (חולין פט.) על פסוק (תהלים נח ב) 'האמנם אלם צדק תדברוין', לא נברא האדם אלא להיות אלם, יכול אפלו בדברי תורה כן, תלמוד לומר 'צדק תדברוין'.

חמשה מיני דבור

נמציינו למדין, דדברים בטלים אית בהו אסורא. ולשון הרע ונבלות הפה אכא פרת, כמו שאמר דוד המלך עליו השלום (תהלים יב ד) 'יכרת ה' כל שפתו חלקות לשון מדברת גדלות'. באמת, לשא ולתן הרשות בידו. ולהוכיח את העם ולדבר להם דברי מוסר מצוה בידו. וללמד ולהתפלל זהו עקר ביאת האדם לעולם.

שתיקה שוה זהב

זהו פנות הפסוק, 'ועשו את האפד', 'אפד' גימטריא פה', ובא להזהיר שישמרו את הפה שמירה כראוי. והשמירה היא שיתקב בשתיקה, וזהו שנאמר 'זהב', כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, אם דבור כסף, שתיקה זהב.

את הבגדים האלו. ונראה לי בסייעתא דשמיא, כי בגדי כהנה אשר כהם גדול לכפר כל אחד על דבר אחר, אין הכפרה נעשית בבגדים הגשמיים, אלא בבגדים הרוחניים, שכל בגד משמנה בגדים יש עמו בגד רוחני כצולמו כדמותו, שהוא צלם רוחני חפף עליו מבית ומחוץ, דגמת צלם רוחני החופף על האדם ועל הנשמה. ואם כן האמנים העושים את שמנת הבגדים צריכים לעשות להם צלמים גם כן, ואלו הצלמים הם נקראים בגדי קדש, אבל בגדים הגשמיים נקראים בגדים בסתם, ואלו הצלמים שהם בגדי קדש עושים אותם על ידי קדשת הכונה והמחשבה שלהם.

מדת האמונה בה נחנו עושי המלאכה יצרה את הבגדים הרוחניים

וְלָבַן צוה שיעשו בעסק זה של הבגדים דבר מצוה, והיא מצות האמונה, כדי שיעל ידי מצוה זו שהיא יקרת הערך יהיה פח בכוננתם ומחשבתם לעשות בגדי קדש הרוחניים הנזכרים. ואם הנבאים ישקלו הפסוף והזהב ושאר דברים ויתנו להם, אין להם בזה מצות אמונה, כי הלוקח במשקל לא יוכל לגנב, על כן צוה שהם בעצמם יקחו מן האוצר את הפסוף והזהב ושאר דברים ולא ימסרו להם אחרים, שאז באפן זה אם ירצו לגנב יכולים ולא נודע הדבר, ונמצא כיון שהם עוסקים באמונה ואין גונבים מן העסק יש להם בזה מצוה גדולה של אמונה, וכה הוכות יהיה פח בהם לעשות בגדי קדש הנזכרים.

וזהו שאמר 'אלה הבגדים אשר יעשו וכו'', שהם בגדים הגשמיים הנראין לעינים, אף אלו לבדם אין כדאי לעשות הכפרה, אלא יעשו 'בגדי קדש' גם כן – הם הצלמים הרוחניים – על הבגדים האלה, ולכן צריך ש'הם יקחו את הזהב וכו'', 'הם' דייקא, שישפוטו ידיהם בתוך האוצר ויקחו בלי חשבון ומשקל, כדי שיהיה להם בעסק מצות אמונה ובכחות מצוה זו יהיה להם יכלת לעשות את בגדי הקדש הנזכר:

להתחדש, הכל נתן למשה מסיני. והנה מהראוי, פיון שהכל נתן למשה בסיני, היה לו לכתב הכל. אמנם רצה הקדוש ברוך הוא לזכות את ישראל, כדי שכל אחד יטרח להוציא לאור מה שהשיגה נשמתו, כדי לזכות, אבל באמת הכל נתן למשה בסיני. והנה המשנה היא פרוש תורה שבכתב, והגמרא היא פרוש המשנה, והם ששה סדרי משנה וששה סדרי גמרא:

לכל אדם יש חלק בתורה ובשמחחדשו
נקרא על שמו

וזהו פונת הפוסקים, ולקחת את שתי אבני שהם, הם שתי תורות, תורה שבכתב ותורה שבעל פה, הם ופרושיהם, ד'א'ת' לרבות פרושיהם. והכל הוא הרי מסור לך, וזה רמזו במלת 'שהם', אותיות 'משה', דכל הפרושים נמסרו למשה, לפיכך 'אבני שהם' קרינו בה שפיר 'אבני משה'. ואף על גב דהכל נמסר לך, אפלו הכי 'ופתחת עליהם שמות בני ישראל', דרציתי לזכות את ישראל, וכל אחד יחדש מה שהשיגה ידו, ויכתב על שמו כדי לזכות בו, בין בתורה שבכתב בין בתורה שבעל פה. ותדע, ש'ששה משמחם', שהם התנאים שהוציאו ששה סדרי משנה, הם מפרשים תורה שבכתב, וזהו 'על האבן האחת'. ואת שמות הששה הנותנים, שהם האמוראים שקמו אחריהם, הם מפרשים תורה שבעל פה, וזהו 'על האבן השנית'. וכל דבריהם 'כתולדתם' פאשר מסרתי לך, וכל זה כדי לזכות את ישראל בכללותם ויהיה להם חלק בתורה:

רבע יהיה כפול זרת ארכו וזרת רחבו (כח טז)

אור לשמים

רבי מאיר מאפטא זיע"א

אין להתירא מלהחזיק במדת השפלות
במדה גדושה

עוד נראה לפרש, 'רבע יהיה כפול', על פי מה ששמעתי מכבוד אדמו"ר מורנו הרב

רמז לחמשה מיני דבור

'תבלי'ת וארגמן', לרמז מה שכתבנו דברים שישתק בהם ודברים שידבר בהם, והם רמזים בראשי תבות 'ארגמן', 'אסור' ו'שות' ג'מר מ'צה' נ'כרת. וזה פרושם: 'אסור', הם דברים בטלים שאסור להתעסק בהם, שהרי כתוב 'ודברת בם' ולא בדברים בטלים, ואפא אסורא. ו'שות', הם דברי משא ומתן, שהרשות בידו לדבר בעסקי משא ומתן כדי להחיות את נפשו. ג'מר, הוא ללמד תורה. מ'צה, הוא להוכיח לעם ולדבר דברי מוסר וכיוצא. ג'כרת, אם מדבר לשון הרע ונבלות הפה, ונכרת האיש ההוא. וזהו שאמר 'תבלי'ת וארגמן', תכלית הפה ועקרו הוא לשמר מה שרמזו ב'ארגמן', וזהו מן האסור וישמר לקים המטה.

גם דברים המתרים צריך לדבר בענוה

'תולעת שני', בא לרמז, דאף על פי שהתורנו לפה שני עננים, האחד לשא ולתן, והשני לעסק בדברי תורה, מכל מקום בעינו שיהיו דבריו בענוה ובשפלות, וזהו 'תולעת שני', שיהיה נמוך וענו כ'תולעת'. ו'שני', אל תקרי 'שני' אלא 'שני', לרמז שיהיה ענו בשני עננים אלה, במשא ובמתן ובדברי תורה, שאף בדברי תורה צריך ענוה ושפלות, כמו שנאמר (קהלת ט"ו ז) 'דברי חכמים בנחת נשמעים':

ולקחת את שתי אבני שהם ופתחת עליהם שמות בני ישראל. ששה משמחם על האבן האחת ואת שמות הששה הנותנים על האבן השנית כתולדתם (כח טז-ט)

פתוחי חותם

רבי יעקב אביחצירא זיע"א

כל פרושי התורה והחדושים נתנו למשה

אפשר לרמז, דידוע דשתי תורות הם, תורה שבכתב ותורה שבעל פה, וכלם בכללותם ובפרושיהם וכל מה שנתחדש ועתיד

אינו צריך להמשיך אליו מהאפוד, אדרבא צריך לתן כח וקנשה בהאפוד כנ"ל:

ונשא אהרן את שמות בני ישראל בחשן המשפט על לבו בבאו אל הקדש לזכרון לפני ה' תמיד
(כח כט)

קדשת לוי

רבי לוי יצחק ממרדיטשוב זיע"א

השבטים נזכרו בחשן ללמדנו שלא נעקרה אהבת ה' לנו כשנבחר אהרן

ונשא אהרן את שמות בני ישראל על לבו. יש לדרקק למה נשא אהרן את שמות השבטים ובכל מקום מצינו שמזכיר זכות אבות אברהם יצחק ויעקב, והנה אף על פי שרבותינו ז"ל דרשו (יומא עג:) שגם שמות האבות היה שם, אף על פי כן לא מצינו זה בפרוש בכתוב רק שמות השבטים היו חקוקים על האבנים. ויבאר, דהנה כתיב באהרן 'פי בו בחר ה' מתוך בני ישראל', והנה בבחירת אחד מתוך הכלל מכרחים אנו לומר כי הבחירה היה בזה האיש הפרטי עבור שאוהב אותו אבל הכלל הוא שוגא, וכן היינו רוצים לומר כי בבחירה באהרן מתוך בני ישראל היה על זה הדרך, לכן היו חקוקים שמות השבטים להראות שגם בהם חפץ ה' ואוהב אותם:

והיה פי ראשו בתוכו שפה יהיה לפיו סביב מעשה ארג כפי תחרא יהיה לו לא יקרע (כח לב)

סדר לב שמוח

רבי חנוך דב מאלעסק זיע"א

שמירת הדבור הו מלשון הרע והו להמנע מלדבר על מעשיו הטובים

ועשית מעיל האפוד לליל תכלת והיה פי ראשו בתוכו שפה יהיה לפיו סביב

יעקב יצחק וצלה"ה (החנה מלבלין זיע"א) שאמר משם הרב הגדול מורנו זושא וצלה"ה, שעקר להיות שפל בעיניו, וכאם שתחזיק עצמך עוד יותר יותר במדת קטנות אני ערב לו שלא יטעה חס ושלום את עצמו, ובדאי זה דרך אמת ונכון לעבודת השם יתברך. וזה פרושו, 'רבויע' רומז שתהיו במדת קטנות, 'רבויע' לשון רבוץ (ראה תרגום אונקלוס לעיל כג ה), 'יהיה כפול' - הגם שיהיה כפול ומכפל המדת קטנות אצלך - הוי יודע שלא תטעה עצמך כלל:

ועשית על החשן שרשת גבלת וגו' (כח כב)

דברי יחזקאל

רבי יחזקאל משינווא זיע"א

על הגשמייות להמשיך אחר השכל

ועשית על החשן שרשת גבלת וגו'. פירש רש"י ז"ל, שרשת מלשון שרשי אילן וכו', ואף שרשת פתר מנחם בן סרוק לשון שרשים וכו'. ובאמת צריך להבין למה באמת בכל המקומות באפוד נאמר 'שרשרת', ואצל החשן נאמר 'שרשת'. אבל התורה הקדושה מרמז לנו דרך ישפן אור, כי החשן מרמז לדברים עליונים, ועל דעת ושכל של אדם שהוא בלב. והאפוד מרמז לדברים התחתונים דברים הגשמיים, אכילה ושתיה וכדומה. וצריך שלא יזח החשן מעל האפוד, רק כל דברים הגשמיים צריך לעשותן בדעת ובכונה להכניסן בקדשה. ולזה חגור היה למעלה מתניו, כי מחצי ולמטה בבהמה כמאמרם ז"ל (תגינה טז), ולכן צריך להיות הפסק.

שרש האפוד הגשמי בחשן השכלי

ובזה מישב שאצל האפוד נאמר הלשון 'שרשרת', הינו שהגוף צריך להמשיך אליו בכל עשיותיו קדשה, ולקיים 'בכל דרכיך דעה', לשקל כל דבר בשקל הקדש, ולעשות בדת לשרש כל דבריו בהחשן. אבל אצל החשן שיש שפיר לשון 'שרשת', שהוא רק שרש אחד, כי החשן

המתפלל מתוך מרה שחורה אז תפלתו רק מהשפה ולחוץ. ונודע אמרם ז"ל (ב"ר מב ג) אין והיה אלא שמחה. וזה והיה פי ראשו בתוכו, על ידי והיה שרומז על שמחה, כשמתפלל בהתלהבות ושמחה אז פי ראשו בתוכו, מקשר ראשו ומחשבתו לפיו להתפלל בכונה, ועל ידי זה תפלתו נשמעת, וזה שסים (פסוק לה) ונשמע קולו בבאו את הקדש:

והיה על אהרן לשרת ונשמע קולו בבאו אל הקדש לפני ה' ובצאתו ולא ימות (כח לה)

זאת זכרון

רבי יעקב יצחק מלובלין זיע"א

אין לאדם לחפץ לזכות במדרגות אלא יעשה רצון הבורא ואם יהיה ראוי יזכה להם ממילא ברב חסדיו הגדולים

לפרשת תצוה. ונשמע קולו בבאו אל הקדש לפני ה' ובצאתו, דהנה הקדוש ברוך הוא חפץ חסד הוא, ואין לו לאדם להתאונת שום מדרגה למעלה, כי אם לעשות רצונו לבדו, וכל מה שאפשר לאדם להשיג ישיג, כי הקדוש ברוך הוא רוצה מאד לקרב ולא לרחק, כי אם שידע האדם באמת שזה שמשיג שום מדרגה זה בחסד הבורא ברוך הוא ולא לפי מעשי האדם, כי על כן נראה מה שהוא מן מצות עשה לזכר קבלת התורה ומעמד הר סיני ומה שהקצפנו כו', כדי לזכר הגם שלא היו ישראל פדאים למדרגה עליונה שהשגנו במתן תורה, עזרנו השם יתברך עד כה בחסדו הגדול.

גם אם זוכה לנעימות בעבודת הבורא יזכר שבלותו

ועל כן אם ישיג אדם, יזכר ויבין שזה בחסד א-ל שעזר לפי שרש אדם שצריך לכה, או על ידי תפלה שלו או של אדם אחר, שהשם

מעשה ארג כפי תהרא יהיה לו לא קרע, ומביא בעל הטורים שפה לפיו שהמעיל מכפר על לשון הרע, שאם חטא בלשון הרע יעשה שפה לפיו שימנע מלשון הרע ויעשה תשובה ויתפטר לו. וממורי חמי הקדוש זל"ה (בעל השר שלום מבעלזא זיע"א) שמעתי רמז על רש"י כפי תהרא למדנו שהשריונים שלהם פיהם כפול לתוכו. והרמז דמצינו ושריון קשקשים (שמואל א' יז ה), שגגד השריון הוא כלי למלחמה, ומרמז כאן דעקר יכול לחם נגד היצר רק כששומר פיו, וקנה יכול להתגבר על המלחמה, וזה מרמז פיהם כפול היה לתוכם מלדבר מה שאינו צריך. ונרמז יותר, אפילו במצות ובמעשים טובים גם כן להצלים ולהסתיר מלדבר. ועל זה מרמז שהשריונות שלהם פיהם כפול לתוכן, דמצינו וילבש צדקה כשרגל (ישעיה נט יז) כל פרוטה ופרוטה מצטרף כמו שריון קשקשים (כבא בתרא ט:ו) וקנה נצל מפל פגעים כמו שריון מציל במלחמה, ולכך מרמז שהשריונות שלהם, הינו העבדות שלהם של צדקה ומעשים טובים גם כן פיהם כפול לתוכו מלדבר (דרך התפלה):

שפת אמת

רבי משולם שרגא פייבוש מברע"א זיע"א

תפלה מתוך שמחה והתלהבות מעוררת הכונה

והיה פי ראשו בתוכו וכו'. יש לומר דהתורה הקדושה מורה לנו דרך התפלה, כי נודע ומבאר גדל העון של תפלה בלא פנות הלב, ועל זה התרעם הקדוש ברוך הוא (ישעיה כט יג) בפיו ובשפתיו כבודי ובלו רחק ממני. והעקר לראות להכניס מחשבתו וראשו אל דברי פיו בעת התפלה, שלא יהיה אחד בפה ואחד בלב. והעצה לזה הוא המתפלל בהתלהבות ובשמחה אז מקשר ראשו ומחשבתו לפיו, מה שאין כן

הגם שעוסקין בדברי העולם הזה צריך שלא להיות מנתקין. כתיב (תהלים קלב ב-ה) 'אשר נשבע לה' נדר לאביר יעקב אם אבא באהל ביתי אם אעלה על ערש יצויעי אם אתן שנת לעיני וגו' עד אמצא מקום לה' וגו', הינו שלא נסיח דעתנו, שכל מה שעושין יהיה 'עד אמצא מקום לה'". איתא בשם הבעל שם טוב ו'ל שאיפה שהיא מחשבת האדם שם הוא האדם בלו, זו היתה הקדשה של הבהן גדול דכתיב ביה 'ומן המקדש לא יצא', הינו שלא נסיח דעתו. שבת במנחה היא גם בן עת רצון, והקדשה נמשכת גם לימות החול, ויכולים לקשר ימות החול בשבת שיהיו ימות החול פתוחות לקדש:

וזה הדבר אשר תעשה להם לקדש אתם לכהן
לי לקח פר וגו' (כט א)

קדשת יום טוב

רבי חנניה יום טוב ליפא מסיגעט זיע"א

התעוררות חיצונית מעוררת התעוררות פנימית

וזה הדבר אשר תעשה להם לקדש אותם לכהן לי לקח פר וגו'. ויש לדיק בכפל לשון 'לקדש אותם לכהן לי', והיה די לומר לקדש אותם, או לכהן אותם לי. ובמדרש (שמו"ר לח א) הדא הוא דכתיב (תהלים קיא ב) 'גדלים מעשי ד' דרושים לכל הפציהם'. ונראה לפרש בזה, פי עקר עבודת האדם הנרצה להבוא ברוך הוא הוא חפץ הלב, פאומרם (פנהרין קו): רחמנא לבא בעי, והלב מעורר את איברים החיצונים להוציא את אשר בלבו מכת אל הפעל במעשה. אמנם מי שלא הגיע עוד לזה, אזי צריך לעשות מה שבידו במעשה לעורר הלב בתנועה פנימיות, פי הלב נתפעל אחר המעשה, וזה כמו עגן כפייה ובעל פרחו, פי הלב נתפעל בעל פרחו על ידי מעשה איברים החיצונים.

יתברך 'קרוב לכל קראיו לכל אשר יקראהו באמת' (תהלים קמה יח), אם הם באמת, או שבנותו לשם שמים. או אפילו אם בנותם למענם, כמו בן שמבקש מאביו להאכילו ולתן לו חפץ ופה שרואה, אף שלא יתגאה בזה, שידע האמת שהבורא ברוך הוא עונה לכל ושומע תפלות כל פה, שאם לא בן הקדוש ברוך הוא אינו עושה בן, כדי שלא תהיה הטובה לרעה להתגאות ולהתרחק ממנו חס ושלום וזה 'באמת'. והנה גם בעבודת השם יתברך, יכול האדם שבנותו לשם שמים להשיג נעימות זיו אורו יתברך ולעבד אותו בדבקות גדול עליון, רק שיזכר שפלותו בעת שצריך לו שלא להתגאות על ידי זה. וזה ונשמע קולו בבאו אל הקדש לפני ה', כי איתא בזהר הקדוש (ח"א י) על 'והקל נשמע', קל תבר נשמע, שהוא בשפלותו. וזה נשמע קולו בבאו ובצאתו, כי בשעת דבקות ודאי אין ראוי לפסק מהדבקות לזכר שפלותו, וזה 'ולא ימות' ולא יחטא:

והיה על מצחו תמיד לרצון להם לפני ה' (כח
לח)

אמרי אמת

רבי אברהם מרדכי מגור זיע"א

גם כאשר עוסקים בעניני חול המחשבה תהיה דבוקה בה'

ועשית ציץ זהב טהור וגו' ונשא אהרן וגו' והיה על מצחו תמיד לרצון להם וגו'. הציץ הוא ענן עזות דקדושה, שהיה מרצה על השמאה, ואיתא (ספרי נשא א) חביבים הם ישראל שאף על פי שהם טמאים שכינה ביניהם. איתא בגמרא (שבת יב). 'והיה על מצחו תמיד' שלא נסיח דעתו ממנו, זה רמז על כל אדם שתהיה לו תמיד קדושה. איתא (מעשר שני פ"ג מ"ח) הלשכות וכו' בנויות בחול ופתוחות לקדש תכן קדש,

בגני אדם שאין מכסין ההתקרבות לגמרי על ידי תאוות הגשמיות, כי גם לקדשה יש לו התקרבות, אלא שאינו שומר ונהנה מעבודתו יתברך, וזה גם כן אינו מעלה, וזה קרוי חלב שעל הקרב, שהגשים עצמו במעלה יותר מהקרב. כמו שכתב החסיד בחובת הלכות (שער חשבון הנפש פרק ג) כמו שמים ואש אי אפשר להיות בכלי אחד, שאחד מוזק לחברו, כך אי אפשר לאדם שילך אחר תענוג עולם הזה ויהא בעולם הבא.

וְהִתְנַחֵה לִי בְחִלוֹם פְּרוֹשׁ הַפְּסוּק (קהלת ב די)
 'מְסִיל בַּחֲשֵׁף הוֹלֵךְ', דְּהֵינּוּ צַדִּיק גְּמוּר שְׁהוֹלֵךְ מִמְדַּרְגֵּה לְמַדְרַגֵּה פְּדוּעַ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (זכריה ג ט) 'וְנִתְתִּי לָךְ מֵהַלְכִים' וְגו'. וְזֶה אֲחֻשֵׁב כְּנֶת הַפְּסוּק (עמוס ט ט) 'הֲלֹא כְּבָנֵי כּוֹשִׁים אַתֶּם לִי', כִּי כּוֹשׁ רִמְזוּ עַל שְׁחִרּוֹת, כְּמוֹ שְׂכּוֹשֵׁי הוּא שָׁחַר, וְכֵן כָּתַב זְקֵנֵי הַרְמֵ"א בְּסֵפֶר מַחִיר זֵין בְּמַגֵּלָה (סוהר א א) 'מֵהִדּוּ וְעַד כּוֹשׁ', שֶׁ'הוֹדִר' רָמַז עַל יְלֻדוֹת הָאָדָם דְּצִדְדֵי הוֹד וְהִדְר לְפָנָיו, וְעַל זְקֵנָתוֹ כְּתִיב 'כּוֹשׁ', שֶׁהוּא לְשׁוֹן שְׁחִרּוֹת וְנֶאֱבַד מִמֶּנּוּ כָּל הַתְּאוּרוֹת. וְזֶה הוּא 'כְּבָנֵי כּוֹשִׁים', אִם אַתֶּם בְּמִילֵי דְעֻלְמָא הֲדִין 'כְּבָנֵי כּוֹשִׁים', הֵינּוּ בְּשְׁחִרּוֹת, שֶׁכֵּלָה מִכֶּם כָּל הַנְּאֻת עֲלֵמָא דְכְּסוּפָא הֲדִין, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב בְּזֵהר הַקָּדוֹשׁ, אֲז 'אַתֶּם לִי', אֲז אַתֶּם תְּכִיבִים אֲצִלֵי. וְזֶה 'נֶרַח בַּחֲשֵׁף אֹר לִישְׁרִים', אִם הֵמָּה בַּחֲשָׁכוֹת בְּלֹא תְאוּת הַגְּשְׁמִיּוֹת, אֲז זֹרֵחַ הֵלֶם אֹר, וְעַל זֶה וְכִיּוֹצֵא בּוֹ נֶאֱמַר (אבות פ"א מ"א) עֲשׂוּ סִיג לַתּוֹרָה.

או יֹאמֶר 'אַת הַחֵלֶב הַמְכַסֶּה אֶת הַקָּרֵב' וְגו' – הַפְּנֵה שֶׁלְאָדָם שֶׁהוּא מְעַבֵּה אֶת עֲצָמוֹ, וְכָל פְּנוּתָיו רַק לְמִלְאוֹת בְּטָנוֹ בְּשִׁמְנוֹנִית וְחֻלְבִים, אֲז הַחֻלְבִים מְכַסִּין מִמֶּנּוּ 'אַת הַקָּרֵב' – רָצָה לֹמַר אֶת הַהֲתַקְרְבוֹת לְבוֹרָא בְּרוּךְ הוּא, כְּמָה דְאַתָּ אֲמַר (תהלים צב י) 'יִתְפָּרְדּוּ כָּל פְּעֻלֵי אֲנִי', וְדו"ק וְהֵבֵן:

וְכִמוֹ כֵּן בְּעֵינֵי הַתְּפִלָּה, כִּי מִי שֶׁהוּא בְּמַדְרַגֵּה אֲשֶׁר חֵלֶב מְעוֹרֵר אֶת הָאֵיבָרִים, אִם כֵּן יָכוֹל לְהַתְּפִלֵּל עַל דְּרָךְ הַנֶּאֱמָר 'רַק שְׁפִתֶיהָ נִעוֹת וְקוֹלָהּ לֹא יִשְׁמָע' (שמואל א' א א'), כִּי עֲקָרִית הַעֲבוּדָה הִיא בְּלִב. לֹא כֵן הָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא הִגִּיעַ עוֹד לְהַתְּעוֹרְרוֹת הַחֵלֶב מְעַצְמוֹ, צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת מַה שְׁבִידּוֹ וּבִכְלֻתוֹ לְעוֹרֵר בְּאֵיבָרִים הַחִיצוֹנִים אֶת תְּשׁוּקַת הַחֵלֶב, וְלַעֲבֹד כָּכֵל כַּחוֹ הַשְּׁלִים עַל יְדֵי אֵיבָרִים הַחִיצוֹנִים, וְאֲחֵרֵי זֶה יִתְעוֹרֵר הַחֵלֶב מִמִּילָא וְיִגִּיעַ לְעֲקָרִית הַעֲבוּדָה חֲפֵץ הַחֵלֶב וְתְשׁוּקַת הַנְּשֻׁמָּה וְכו'.

וְהִנֵּה רַשִׁי פָּרַשׁ עַל 'לִקַּח פֶּר אֶחָד בֶּן בְּקָר' לְכַפֵּרַת חַטָּא הַעֲגֵל, וְאִם כֵּן כִּשְׁהָיוּ צָרִיכִין לַעֲשׂוֹת תְּקוּנָה עַל חַטָּא הַעֲגֵל, לֹא הָיָה אֲז בְּמַדְרַגֵּה הַגְּדוּלָה אֲשֶׁר חֵלֶב יִתְעוֹרֵר מְעַצְמוֹ בְּלִי הַתְּעוֹרְרוֹת אֵיבָרִים הַחִיצוֹנִים, כִּי מִקֵּדָם הָיוּ צָרִיכִין לְתַקֵּן אֶת חַטָּא הַנִּלְ, וְזֶה הַדְּבָר אֲשֶׁר 'תַּעֲשֶׂה' דִּינְקָא, הֵינּוּ עֲשִׂיָה הַחִיצוֹנִית לְעוֹרֵר כָּל הָאֵיבָרִים מִקֵּדָם עַד שִׁתְּעוֹרֵר הַחֵלֶב, וְזֶה מִפְּנֵי 'לִקַּח פֶּר בֶּן בְּקָר', שֶׁהָיוּ צָרִיכִין מִקֵּדָם לְתַקֵּן אֶת הַחַטָּא הַעֲגֵל וְאַחֵר כֵּן יְכוּלִין לְבוֹא לְתְשׁוּקַת וְחֲפֵץ הַחֵלֶב מְעַצְמוֹ. וְזֶהוּ שֶׁאֲמַר הַכָּתוּב וְזֶה הַדְּבָר אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה לָהֶם לְקַדֵּשׁ אֹתָם, הֵינּוּ כִּי מִתְּחִלָּה צָרִיכִין לְקַדֵּשׁ עֲצָמָם בְּכָל הָאֵיבָרִים שֶׁבָּהֶם, וְלַעֲשׂוֹת כָּל מַה שְׁבִידָם לְעוֹרֵר אֶת כָּלָם וְלַעֲבֹד בְּעֲבוּדָה בְּכָל גּוֹפּוֹ וּנְפִשׁוֹ, וְאַחֵר כֵּן יִהְיֶה 'לְכַתֵּן לִי', שִׁגִּיעוּ לָזֶה:

וְאֶת הַחֵלֶב הַמְכַסֶּה אֶת הַקָּרֵב (כט כב)

תְּפָאֶרֶת עוֹזִיאֵל

רַבִּי עוֹזִיאֵל מִיְיָלִישׁ זִיע"א

הַתְּאוּרוֹת הַגְּשְׁמִיּוֹת מְכַסִּים וּמוֹעֲלִימִים מִהָאָדָם אֶת הַהֲתַקְרְבוֹת לְבוֹרָא יִתְבָּרַךְ

וְאֵת הַחֵלֶב הַמְכַסֶּה אֶת הַקָּרֵב. פְּרוֹשׁ, 'הַחֵלֶב', דְּהֵינּוּ תְאוּת הַגְּשְׁמִיּוֹת, מְכַסֶּה הַהֲתַקְרְבוֹת לְבוֹרָא יִתְבָּרַךְ. וְיֵשׁ חֵלֶב עַל הַקָּרֵב, כִּי יֵשׁ כְּמָה

וְזָהוּ פְרוּשׁ הַפְּתוּב, וְשִׁכְנַתִּי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, בְּפִנְיֵימֵיּוֹת שְׁלֵהֶם, יְהִיִּיתִי לָהֶם לְאֱלֹקִים, לְנֶגְמָם בְּשִׁנְאֵיהֶם וּרְדִיפֵיהֶם כְּמוֹ בְהֵמָן וְכַדוּמָה. וְהִיכֵן, וְיָדְעוּ כִּי אֲנִי ה' אֱלֹהֵיהֶם' (עוֹלָה צ"א, יחוד אפ"ו) 'אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אוֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם', הִינֵנּוּ כְּבַעֲלֵי תְשׁוּבָה שֶׁהָיוּ בְּבַחֲיִנַת 'מִצְרַיִם', כְּמוֹ שְׂאִיתָא בְּדָגְלֵי מַחְנֵה אֶפְרַיִם וְהוֹבֵא בְּאֶמְרֵי יוֹסֵף פְּרִשְׁת וְאָרָא. וְעֵשׂוֹ תְשׁוּבָה וְיִצְאוּ מִשָּׁם וְכִאוּ לְדַעַת, כְּשֵׁעַם 'וְיָדְעוּ', 'לְשִׁכְנֵי בְּתוֹכֵם', 'אֲנִי ה' אֱלֹקֵיהֶם' הִינֵנּוּ בְּהִצְדִיקִים דְּמַעֲיָקְרָא, וְיַעֲזֵב דְּסִבְרָא לֵיהּ לְרַבֵּי לִוִּי בְּיוֹמָא פֶּרֶק יוֹם הַכַּפּוּרִים דְּבִמְקוֹם בְּעַלְי תְשׁוּבָה אֵין צַדִּיקִים כּו', עַל כֵּן הַקְדִּים לְכַעֲלֵי תְשׁוּבָה:

עֲצֵי שְׂטִיִם תַּעֲשֶׂה אֹתוֹ (ל א)

מִי הַשְׁלוּחַ

רַבֵּי מִרְדְּכַי יוֹסֵף מֵאִיז'בִּיצָה זִיע"א

עַל הַעֵזוֹ וְהַלֵּב לְהִיּוֹת זָכִים וְנִקְיִים לְגַמְרֵי וְאֵז הַנֶּפֶשׁ מֵאִירָה עַל דְּיִהָם

כִּי הַפְּלִים הָיוּ שֶׁל עֲצֵי שְׂטִיִם, מְצַפִּים זָהָב, חוּץ מִהַפְּפֶרֶת וּמִנּוֹרָה שֶׁנֶּאֱמָר בָּהֶם זָהָב טְהוֹר בְּלֹא תוֹף שֶׁל עֲצֵי שְׂטִיִם. כִּי יְדוּעַ שֶׁהַמְּשָׁפָן וְכִלְיֵי רוּמְזִים לְקוֹמַת צוֹרֵת הָאָדָם, וּבְכָל הָאֲבָרִים רְשׁוּת לְאָדָם לְכַנּוֹן לְטוֹבַת עֲצָמוֹ גַּם כֵּן בְּפַעֲלָתוֹ, כְּמֵאֲמַר חז"ל (פסחים טו:) מַעֲיָקְרָא כִּי עֲבִיד אִינִישׁ לְגַרְמִיָּה הוּא דְעֵבִיד, וְלַעֲתִיד יִבְרַד הַשָּׁם וְתִבְרַךְ שֶׁהַמְּעַשֶׂה שֶׁעֲשָׂה לְגַרְמִיָּה הֵיךְ רַק כְּמוֹ הַתְּחִלָּה שְׁלֹא לְשִׁמְהָ לְבֹא עַל יְדֵי זֶה לְשִׁמְהָ, וְהִלְוֵצִיא אֹר מִתּוֹךְ חֲשׂוֹן, כְּפִנְאָמַר וְהַשְׁקָה אֶת נַחַל הַשְּׂטִיִם וְכו' (יואל ד יח). אַכְּל הַפְּפֶרֶת שֶׁהוּא נֶגֶד הַלֵּב, וְהַמְּנוּרָה שֶׁהוּא נֶגֶד עֵינַיִם, בְּזֶה צְרִיף הָאָדָם שְׂמִירָה מְאֹד שֶׁיְהִי נִקְיִים וּמְבַרְרִים כְּלֵי שׁוֹם צַד נְגִיעָה מִצְדוֹ לְשׁוֹם טוֹבַת הַעוֹלָם הַזֶּה.

כִּי אֵיתָא בְּגַמְרָא (ירושלמי ברכות פ"א ה"ה) הָעֵזִין וְהַלֵּב הֵם תְּרֵי סְרוּגֵי עֲבָרָה, עֵזִין רוּאָה וְלֵב

וְשִׁכְנַתִּי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְהִיִּיתִי לָהֶם לְאֱלֹקִים. וְיָדְעוּ כִּי אֲנִי ה' אֱלֹקֵיהֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לְשִׁכְנֵי בְּתוֹכֵם אֲנִי ה' אֱלֹקֵיהֶם

(כט מה-מו)

חֻקֵּי יִצְחָק

רַבֵּי יִצְחָק אִיזִיק מִסְפִּינְקָא זִיע"א

הַשְּׂכִינָה שׁוֹרָה הוּ עַל צַדִּיק מַעֲיָקְרָא וְהוּ עַל בַּעַל תְּשׁוּבָה

וְשִׁכְנַתִּי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְהִיִּיתִי לָהֶם לְאֱלֹקִים וְיָדְעוּ כִּי אֲנִי ה' אֱלֹקֵיהֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לְשִׁכְנֵי בְּתוֹכֵם אֲנִי ה' אֱלֹקֵיהֶם. לְכֹאדָרָה מַה עֲנִינוּ לְכֹאן, הָא כְּבָר כְּתִיב בְּפִרְשְׁת תְּרוּמָה (לעיל כה ח) 'וְעֵשׂוֹ לִי מִקֶּדֶשׁ וְשִׁכְנַתִּי בְּתוֹכֵם'. אֲלֹא יֵשׁ לֹמַר עַל פִּי דְאֵיתָא בְּמַגְלָה (כט) גְּלוּ לְכַבֵּל שְׂכִינָה עִמָּהֶם כּו', בְּכַבֵּל הֵיכָא, כְּבִי כְּנִישְׁתָּא דְהוֹצֵל וְכְבִי כְּנִישְׁתָּא דְשָׁף וְיִתִּיב בְּנִהְרֵדְעָא עֵינֵן שָׁם. וְשִׁמְעֵתִי מֵאֲמַר"ר זְצִלְהָ"ה בְּשָׁם רַבְּנֵנוּ הַקְדוֹשׁ מִיְדִיטְשׁוּב זְצִלְהָ"ה שֶׁפִּרְשׁ דְּהַשְּׂכִינָה שׁוֹרָה עַל הַצַּדִּיקִים, הֵן עַל הַצַּדִּיקִים דְּמַעֲיָקְרָא שְׁלֹא חֲטָאוּ מֵעוֹלָם, הֵן עַל הַבְּעַלֵּי תְשׁוּבָה שֶׁחֲטָאוּ וְאַחַר כֵּן חֲזָרוּ בְּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנָיו וְתִבְרַךְ שְׁמוֹ. וְהַצַּדִּיק נִקְרָא בְּשָׁם כִּי כְּנִישְׁתָּא, דְּאֵלָיו מֵתְאַסְפִּין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְהַעֲתִיר בְּעַדָם, וְזֶהוּ כְּבִי כְּנִישְׁתָּא דְהוֹצֵל, הַצַּדִּיק מַעֲיָקְרָא שְׁנִצֵּל מִן הַחֲטָא, וְכְבִי כְּנִישְׁתָּא דְשָׁף (מְדוּבָחִיָּה, שְׂמַח מִמְקוֹם הַקְדֵּשׁ) וְיִתִּיב, דְּעֵשׂוֹ תְשׁוּבָה, וְעוֹלָם הַתְשׁוּבָה נִקְרָא נְה"ר וְדַעַת, דְּהַחֲטָא נִכְנַס בּוֹ רוּחַ שְׂטוּת וְעַל יְדֵי הַתְשׁוּבָה בָּא לְדַעַת אֶת ה' וְתִבְרַךְ שְׁמוֹ, וְזֶהוּ בְּנִהְרֵדְעָא, עַד כֹּאן דְּכַרְיִי, וְדַפְחָח.

וְאִם כֵּן יֵשׁ לֹמַר, דְּכִינּוֹן דְּכְתִיב בְּתַחֲלַת הַפְּרָשָׁה כְּתוּב"ת לְמֹאֵר וְאֵיתָא בְּכַעַל הַטּוֹרִים דְּבָא לְרַמּוֹ דְּהַב' כְּתִיב מִקְדָּשִׁים יַעֲמִדוּ כְּמִנְיַן כְּתוּב"ת, ת"י, ת"כ, עֵינֵן שָׁם. וְאִם כֵּן הָיָה אֲמִינָא דְלְאַחַר כֵּן לֹא תִהְיֶה הַשְּׂרָאָת הַשְּׂכִינָה בְּיִשְׂרָאֵל חַס וְשְׁלוֹם. עַל כֵּן אַחַר גְּמַר מְלֶאכֶת וְחִנּוּף הַמְּשָׁפָן, כִּי הַפְּתוּב לְהוֹרוֹת דְּגַם בְּזִמְנֵן שְׁלֹא יִהְיֶה מִקְדָּשׁ בְּיִשְׂרָאֵל תִּהְיֶה הַשְּׂרָאָת הַשְּׂכִינָה בְּיִשְׂרָאֵל.

העולם, כי על ידי העלמת שמו שפלה למעלה
גבר על עמלק:

עטרה לראש צדיק

רבי יעקב צבי מפוריטוב זיע"א

משה רבנו נתדבק בקדוש ברוך הוא
בחניו במדרגת צדיקים במיתתו

בזהר הקדוש (ח"ב קט"ו): הקשה, מדוע שנה
הכתוב לשונו בפרשה זו מכל הפרשיות
שבתורה, שלא כתוב וידבר ה' אל משה לאמר
צו את בני ישראל, רק ואתה תצוה, ואתה
הקרב אליך' (כח א), ואתה תדבר' (שם פסוק ג).
ונראה, דהנה ידוע שהצדיקים לאחר פטירתם
מהעולם הנה הם חוזרים ומתדבקים כל אחד
בשרש נשמתם, או בעשיה או ביצירה, או
בבריאה או באצילות, כל אחד כפי אחיזת שרש
נשמתו. וידוע נמי מה שאיתא (זוהר ח"ג רמ"ג).
שמחמת שאמר משה רבנו עליו השלום להשם
יתברך ו'אם אין מחני נא מספרך' (להלן לב לב)
עבור זה לא נזכר שמו של משה בכל הפרשה
זו, שדבורו עשה רשם, והיה מרחק להתקיים בו
מעט אינה בחינת מיתה. והגם שחיה עוד בעולם
הנה לערך ארבעים שנה, נראה שבחינת מיתה
שנתקיים בו הנה שנתדבק בהשם יתברך יותר
מקדם, כמו שהצדיקים לאחר פטירתם מהעולם
הנה מתדבקים בהשם יתברך, כמו כן הוא נתדבק
בהשם יתברך בחיים חיותו יותר מקדם, וענין
התעלות והתדבקות מעולם לעולם הוא בחינת
מיתה פנודה.

ובנה מתרין קושינת הזהר הנ"ל, מה שכתוב
בכל פרשה זו ואתה תצוה, ואתה
הקרב, ואתה תדבר, דלשון זה משמע שהוא
בעצמו יצוה, וזהו מחמת שנתדבק כל כך בהשם
יתברך עד שנעשה בחינת אלהים בכיכול, שהוא
בעצמו היה לו כח לצוות, מחמת שמה שהוא

חומד, והנה באמת צריך העין להיות מפשט
מכל תאות עולם הנה ורק שיהיה כלי להנפש,
כמו זכוכית בר ונקי שהנפש תביט דרך העין
על כל דבר, והנפש תברר אותו אם היא טוב
תקבלו ואם לאו לא תקבלו. אבל כשיש בהעין
עצמו שום תאוה לתקדו עולם הנה אז אין
העין כלי להנפש, רק היא בפני עצמו וחומד
לכל עניני עולם הנה, ולא יוכל הנפש לברר
הטוב מהרע, ולכן צוה השם יתברך באלו השנים
שיהיו מבררים, העין יהיה נקי ומפשט מחמדות,
ממילא גם הנפש לא יחמד רק לדבר שהוא
ברצון השם יתברך:

טעמים על אי הזכרת שם משה רבנו בפרשת תצוה

צמח דוד

רבי דוד מנאבלטוב זיע"א (בן הרה"ק רבי מנחם מנדל
מקוסוב זיע"א)

משה רבנו נעלם ועולה לשמים ללחם
מלחמת עמלק

יש לומר טעם לשבח למה לא נכתב משה
בזו הפרשה. כי הנה ידוע זאת שפרשת
זכור או פורים הם לרב בפרשת תצוה, ואז
אנו מוחים את זכר עמלק, וגם בפורים הוא
מחית עמלק, כי המן היה מזרע עמלק. והנה
איתא בזהר הקדוש (ח"ב ט"ו) שהקשו, למה אצל
מלחמת עמלק אמר משה יהושע יבחר לנו
אנשים וצא הלחם בעמלק' (לעיל יז ט), ולמה
לא עשה משה בעצמו זאת. ותרצו, כי משה
סליק לעילא ללחם מלחמה דלעילא, כי עמלק
בקלפה הוא ראשית גוים' (במדבר כד ט), ויהושע
לחם בנה העולם מלחמה דלתתא. על כן יש
לומר, כיון שבפרשה זאת אנו מוחים את זכר
עמלק, על כן לא נזכר שמו של משה בנה

תצוה 'ואתה הקרב', שהוא ממש התורה הקדושה, ודברי פי חכם חן:

לקוטי שיחות

רבי מנחם מנדל מליובביץ זיע"א

מדוע הסתלקותו של משה החלה בד' אדר מרמזת בפרשת השבוע דוקא על ידי אי הזקרתו

שם האדם אינו עצם מציאותו, ענינו של שם נוגע לזולת (בדרי 'שמישהו אחר' יכול לקרא בשמו), ואלו האדם לכשעצמו אינו זקוק לשם. ויכפי שרואים במוחש, שהשם נתן רק כמה ימים לאחר לידת הולד, בה בשעה שמציאות הולד קימת כבר תוך משנולד ויצא לאויר העולם (ויכר אז הוא 'יורש' על פי תורה, יורש הכל). מה שאין בן באשר מדברים אל האדם לנוכח - 'אתה' - פונים אל האדם, עצמות וכללות האדם. ועל דרך זה הוא בנוגע למשה: השם 'משה' נתן לו בעבור משה זמן לאחר לידתו. יתרה מכך: שם 'זה' - בפשטות - נתן לו לא על ידי הוריו, כי אם על ידי בת פרעה - 'פי מן המים' 'משיהו' (לעיל ב יב).

וזהו הרמז על 'הסתלקותו' של משה בפרשת תצוה: בשעת הסתלקותו נתעלה משה בעצמיותו 'ש'למעלה' מבחינת שם - ולכן אין הוא מזכיר בפרשת תצוה בשמו ('משה'); אבל הוא 'אף כאן עומד ומשמש' (סוטה יג: ספרי וזאת הברכה לר ה), ואדרבה - בכל עצמיותו (כפי שהוא בפרום), ולכן 'נמצא' משה בפרשת תצוה, ואדרבה - מדברים אליו לנוכח, 'ואתה תצוה', שמראש (כפי שמפרש הפלי יקר ריש פרשת תצוה) על 'מהות עצמותך' של משה (לקוטי שיחות כו עמ' 204):

היה מצוה היה באלו כפיכול השם: תברך מצוה, מרב דבקות אלהית. כמו שאמרתי בפסוק 'ראה נתתיהו אלהים לפרעה ואהרן אחיו' יהיה נביאך (לעיל ז א), ש'משה היה אז בבחינת אלהים, כמו שנקרא 'איש האלהים' (דברים לג א), ואהרן היה הנביא שלו, וכן כאן. וזהו בחינת מיתה שנתקיים בו, שלא הזכר שמו בפרשה זו, שנתדבק כל כך בהשם: תברך בחיים חיותו כמו הצדיקים לאחר פטירתם, וממילא על ידי זה נעשה בחינת אלהים, והמשפיל יבין:

שפתי צדיק

רבי פנחס מפילץ זיע"א

משה רבנו מסר נפשו למען ישראל ובהיה התורה בעצמה בלא גוף חיצו

מזקני הקדוש מורי ורבי ז"ל, על המדרש מובא בבעל הטורים, מפני שאמר משה רבנו עליו השלום 'מחני נא' לך לא נזכר שמו בפרשה זו. ופלא, וכי חס ושלום היה נדגוד חטא בזה שבקש רחמים על כלל ישראל. אמר, על פי דרש חז"ל בבבא קמא (אס.) 'וי'תאנה דוד וגו' ישקני מבור וגו' ויסף אתם לד', דאמרנהו משמא דגמרא כל המוסר עצמו למות על דברי תורה אין אומרים דבר הלכה משמו. אמר השעם, כי כל תלמיד חכם המנגע עצמו ומחדש תורה, מפל מקום הוא גוף חוצץ בצד מה מהתורה הקדושה בעצמותה, לך נזכר שמו על הלכה שזכה פלוני. מה שאין בן המוסר נפשו הוא כמאן דלימא ממש, וכל חיותו נדבק בתורה הקדושה בכל אפשרות. לך נעשה מזה התורה הקדושה עצמה בלי שום גוף כלל. וכן היה גבי משה רבנו עליו השלום, הגם שהיה תמיד מלא דבקות, מפל מקום נקרא מחציו ולמטה איש, וכשמסר נפשו עבור כלל ישראל ב'מחני נא' זכה להדבק בלו, שלא נקרא בבחינת איש רק הוא התורה הקדושה ממש. לך נאמר 'ואתה

פְּרֻשֵׁת זְכוּר

סוד יְשָׁרִים

רבי גרשון העניך מרדזין זיע"א

זְכִירַת מַחֲוֵת עֲמֻלָּק מְעוּרְרַת הַתְּחַדְּשׁוֹת
תְּמִידִית

הַעֲנֵנוּ שְׁאוֹנֵה הַשֵּׁם יתְּבַרְךָ לְזַכֵּר תְּמִיד מַחֲוֵת עֲמֻלָּק, בְּאֵר אֲדוֹנֵי זְקֵנֵי מוֹרֵי וְרַבֵּי הַגְּאוֹן הַקְּדוֹשׁ זְצַל"ה (רבי מְרַדְכֵי יוֹסֵף מֵאֵיז'בִּיצָה זיע"א), מִשׁוֹם שְׁאִינוּ דוֹמָה הַשֵּׁעַם וְהַנִּיחָא שֵׁישׁ לְהָאָדָם בְּטוֹכָה כְּזוֹ שֶׁמְרַגֵּל בָּהּ מִכְּבָר, לְהַנִּיחָא וְהַשֵּׁעַם שֶׁמְרַגֵּישׁ הָאָדָם מִהַתְּחַדְּשׁוֹת הַטּוֹכָה שֶׁמִּתְחַדֵּשׁ אֲצִלוֹ כֹּל פַּעַם מִחֲדָשׁ. לְכֵן אִף שֶׁלְעֲתִיד יִהְיֶה זוֹרֵחַ לְיִשְׂרָאֵל הַבְּהִירוֹת בְּתִמְדוֹת בְּלִי שׁוֹם הַסְּתָרָה, עִם כֹּל זֶה צָוָה הַשֵּׁם יתְּבַרְךָ לְזַכֵּר תְּמִיד הַהֶסְתֵּר שֶׁל עֲמֻלָּק אִיךָ שֶׁהוֹצִיא אוֹתָם הַשֵּׁם יתְּבַרְךָ מִהַשְׁעָבוֹד שֶׁל אוֹתוֹ הַהֶסְתֵּר, לְמַעַן שִׁיהִיָּה לְנוּ בְּכָל פַּעַם נִיחָא חֲדָשָׁה וּמִזֶּה יָבֵא לְנוּ חֶשֶׁק חֲדָשׁ לְעַבְדוּתָהּ:

פְּרֵי צְדִיק

רבי צדוק הכהן מלבליו זיע"א

עֲנֵנוּ זְכִירַת עֲמֻלָּק שְׁלֵא יִקַּל בְּעֵינֵי הָאָדָם
לְעַבְוֹר עַל שׁוֹם נִדְוָד אֲסוּר

וְיִשׁ לֹמַר עוֹד, הַזְכִּירַת עֲמֻלָּק הוּא עֲנִינוּ שְׁלֵא יִקַּל הָאָדָם לְעַצְמוֹ אֲפִילוּ בְּדָבָר שֶׁנִּרְאָה קַל בְּעֵינָיו, שֶׁהֵרִי רֹאִים שֶׁעַל יְדֵי חֲטָא דִּק שֶׁהֵיוּ מִסְתַּפְּלִין 'הַיֵּשׁ ה' בְּקִרְבָנוּ וּגו'" (לעיל י"ז ט) בְּכַחֲנֵת הַהֶכְרָה וְהַדְּעַת, נִסְתַּעֵף בִּיאַת עֲמֻלָּק שֶׁגָּרַם שְׁלִיטַת הַרְאִשִׁית דְּקַלְפָּה, וּמִזֶּה נִסְתַּעֵף שְׁלִיטַת כֹּל הַשְּׂבָעִים קַלְפוֹת הַמְסַתְּעָפִים מִסְטָרָא דִּילִיָּה. וְאִלְמָלָא הוּא לֹא שִׁטּוֹ בִּישְׂרָאֵל כֹּל אִמָּה וְלִשׁוֹן כְּמוֹ שְׂאִיתָא מִגְּמֵרָא (שבת ע"ח:), כִּי כַחוּ כוֹלָל כֹּל שְׂבָעִים הַקַּלְפוֹת. וּמִזֶּה יִשְׁפֹּט הָאָדָם בְּשִׁכְלוֹ שְׁלֵא יִקַּל חֲלִילָה בְּשׁוֹם דְּבָר. וְעַל כֵּן לֹא הַזְכִּיר כֵּן הַחֲטָא כִּי אִם עַל יְדֵי הַעֲנָשׁ, כִּי אֲדַרְבָּא

עֵקֶר הַזְכִּירָה שֶׁהַעֲנָשׁ בָּא עַל יְדֵי חֲטָא דִּק וְנִסְתַּעֵף מִזֶּה בִּיאַת עֲמֻלָּק, וְעַל יְדֵי כֵּן יִהְיֶה בּוֹרַח מִן הַעֲבָרָה וְלִמְחֻחוֹת זְכָר עֲמֻלָּק מִן הַלֵּב (פרי צדיק זכור ט):

בֵּית אַהֲרֹן

רבי אהרן מקרליו זיע"א

בְּכָל יוֹם וְיוֹם יֵשׁ מִלְחָמַת עֲמֻלָּק
וּכְשֶׁמִּתְחַזְּקִים בִּירְאַת שָׁמַיִם וּמִתּוֹךְ אַהֲבַת
חֲבָרִים אֲפִשֵׁר לִמְחֻחוֹתוֹ

עֲמֻלָּק רוֹצֵחַ לְעֵקֶר שֶׁרֵשׁ הַקְּנָשָׁה מִישְׂרָאֵל שְׁלֵא יִשְׂאֵר בְּלִבּוֹתָם חֵס וְשְׁלוֹם, וּבְתִמְדוֹת הוּא עוֹשֶׂה כֵּן. וְזֶהוּ הַפְּרוֹשׁ אֲשֶׁר 'קִרְדָּ' בְּדִרְדָּ, הֵינּוּ לְשׁוֹן טְמָאָה, שֶׁתְּמִיד הוּא מִתְאַמֵּץ לְהִבְיֵאֵם לְיַדֵי טְמָאָה חֵס וְשְׁלוֹם כִּידוּעַ, וְעוֹד 'קִרְדָּ' הוּא לְשׁוֹן קְרִירוֹת, הֵינּוּ שֶׁתְּמִיד כְּנִתּוֹ לְהַקִּיר לְבוֹת בְּגֵי אָדָם גַּם בְּנֵי אִישׁ מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל מַעֲבָדְתָם. וְעוֹד 'קִרְדָּ' לְשׁוֹן קוֹרָה, הֵינּוּ שֶׁמְכַבֵּד עֲלָיו וּמְכַסֶּה עֲלָיו כְּקוֹרָה. וְהִנֵּה לְפִי הַפְּרוֹשׁ שֶׁל לְשׁוֹן קוֹרָה הוּא מִתְעַב אוֹתָם לְמַעְלָה בְּרֵאשׁ וּבִמְחַת חֵס וְשְׁלוֹם כְּקוֹרָה שֶׁהוּא לְמַעְלָה, וְלְפִי הַפְּרוֹשׁ שֶׁל לְשׁוֹן קָר הוּא מִתְעַב אוֹתָם בְּאִמְצַע, כִּי הַחֲמִימוֹת נִמְשָׁף מֵהַלֵּב וְהוּא מְקַרֵּר אוֹתוֹ. וְלְפִי הַפְּרוֹשׁ שֶׁל 'קִרְדָּ' לְשׁוֹן טְמָאָה רַחֲמָנָא לְצַלָּן, הוּא רוֹצֵחַ לְמַעַב אוֹתָם לְגַמְרֵי מִכֶּף רִגְלָ וְעַד רֵאשׁ אֵין בּוֹ מַתָּם.

וְהַסְפֵּדָה לְזֶה מִפְּנֵי מַה יֵשׁ כַּח עֲמֻלָּק לְהַתְּגַבֵּר עַל יִשְׂרָאֵל, לְזֶה כְּתוּבָה הַתּוֹרָה וְאִתָּה עֵיף וְיִגַע וְלֹא יִרָא אֲלָקִים, שֶׁהוּא עוֹמֵד תְּמִיד לְעֵקֶר הַיִּרְאָה מִלְּבוֹת בְּנֵי אָדָם, וּכְשֶׁאֵין בָּהֶם יִרְאַת ה' חֵס וְשְׁלוֹם אֵין הַיִּצָּר הֵרַע מִתְּגַבֵּר עֲלֵיהֶם. אֲבָל כְּשֶׁהֵם מִתְּחַזְּקִים בִּירְאַת ה' אֵין בְּשׁוֹם אִפְּן שֶׁבְּעוֹלָם אֵינוּ יְכוֹל לְהַתְּגַבֵּר עֲלֵיהֶם. וְזֶהוּ שִׁיכוֹת הַפְּסוּקִים לְהַדְרִי, 'כִּתְּבָה זֹאת זְכוּרֹן בַּסֶּפֶר', הֵינּוּ מַעֲשֵׂה עֲמֻלָּק וְהַסְפֵּדָה שֶׁהוּא מִתְּגַבֵּר

בְּרֵאשִׁי לְאוֹתוֹ רָשַׁע כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שמואל א' טו ט)
 'וַיִּחְמַל', וּמִמִּילָא לֹא הָיָה בְּכַחַם לְאַבְדּוֹ לְגַמְרֵי
 כו'. וְקַיִים מִצְוָה זוֹ לְשָׂנֵא אוֹתוֹ בְּתַכְלִית הַשְּׂנֵאָה
 תְּלִיא בְּרַב אַהֲבָה וּדְבָקוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּעֵבֶרֶת
 הַבוּרָא יִתְבַּרֵךְ, כִּי כָּפִי רַב הִתְלַהֲבוֹת לְסִטְרָא
 דְקַדְוֶשָׁה בֵּן שׁוֹנְאִים לְסִטְרָא אַחְרָא. וְלִכְף אַחַר
 נְדָבוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמַקְדָּשׁ וּמִתְעוֹרָר אַהֲבַת בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל לְהַקְדֹּשׁ בְּרוּךְ הוּא, אִזְּ בְּכַחַם לְזַכֵּר
 אֵיבַת עֲמֻלָּק הַרְשָׁע אֲשֶׁר הוּא מְעַכֵּב שְׁלָמוֹת
 שְׁמוֹ יִתְבַּרֵךְ וּשְׁלָמוֹת הַכֶּסֶף, כְּמֵאֲמַר חו"ל (תנחומא
 תצא יא) נִשְׁבַּע הַקְדֹּשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׂאִין שְׁמוֹ שְׁלָם
 עַד שְׂיִמְחָה שֵׁם עֲמֻלָּק. וְלִכֵּן 'מְלַחְמָה כו' מְדוּר
 דוֹר', פְּרוּשׁ שֶׁכָּל דוֹר יֵשׁ הָאָרוֹת מֵיְחֻדִים שְׁהִיוּ
 רְאוּיִין לְהִתְגַּלּוֹת לוֹלִי רִשְׁעַת עֲמֻלָּק שְׁמַעֲכַב
 הַכֹּל, וְכֵל עוֹבֵד ה' אֲשֶׁר חָסַר לוֹ אוֹתָן הֵאָרוֹת
 בְּנֵדָאֵי נַעֲשֶׂה לוֹ שְׂנֵא בְּתַכְלִית (זכור תרמ"ו):

שם משמואל

רבי שמואל מסוכטשוב זי"ע

בשבת יש כח לכל אדם להגיע לדעת
 שלמה ואז הזמן הראוי למחית עמלק

לְהַבִּיין הַטַּעַם מֵהַ שְׁקוּרִין פְּרֻשֶׁת זְכוּר בְּשַׁבַּת
 דְּוָקָא, דְּהִנֵּה עֲנִין קְלַפֵּת עֲמֻלָּק הוּא
 שְׁקַר וְהַטְעָאָה, וְכִסּוֹת לְשׁוֹן שְׂיִנְה (ראה ר"ה ג.
 תוס' ד"ה וישמע), וְעַל כֵּן אִם שְׁקַרְתָּ בְּמַדּוֹת
 וּבְמִשְׁקָלוֹת הָרִי דוֹאָג מְגֻרֵי הָאוֹיֵב (רש"י דברים
 כה יז). וְזֶה שְׁמַכְנִים הַטְעָאָה וְשְׁקַר בְּלַב הָאָדָם
 לְהַחְלִיק בְּעֵינָיו מַעֲשֵׂיו וְשִׂיְהִיָּה כֹּל דְּרַכּוֹ יֵשֶׁר
 בְּעֵינָיו, וְזֶה שְׁנַמְשֵׁל לְחֻזֵּר פּוֹשֵׁט טְלַפְיוֹ וּמְרָאָה
 שֶׁהוּא טְהוֹר. וְנִצְטַיִינוּ לְמַחְתּוֹ לְכַעַר הַשְּׁקָרִים
 וְהַגְלוּלִים מִן הָעוֹלָם.

אָף זֶה שִׁדְּךָ רַק בְּאִישׁ שֶׁעוֹשֶׂה מַעֲשֵׂיו עַל פִּי
 הוֹרָאת הַשֶּׁלֶל, הֵינּוּ שְׂפָאָם לֹא תִהְיֶה הַטְעָאָה
 וּבִיחְזִין בֵּין טוֹב לְרַע יַעֲשֶׂה רַק טוֹב. אָבֵל בְּאִישׁ

הוּא מִחֻמַּת 'וְלֹא יָרָא אֲלֵקִים' כְּפִי שְׁדַבְּרָנוּ, אָבֵל
 כְּשֶׁנֶּדְבְּרוּ יִרְאֵי ה' אִישׁ אֶל רַעְהוֹ דְּוָקָא, בְּאַהֲבַת
 חֲבָרִים, אִזְּ וְיִקְשָׁב ה' וְיִשְׁמַע וּיַכְתֵּב סֵפֶר זְכוּרֹן
 לְפָנָיו וְאִזְּ יְכוּלִים לְהַמְשִׁיךְ כֹּל הַחַיּוֹת עַל יְדֵי
 סֵפֶר הַזְּכוּרֹן.

כִּי בְּאַמַּת עֲמֻלָּ"ק הוּא עוֹמֵד בְּכֹל דוֹר וְדוֹר
 וּבְכֹל שְׁנָה וּבְכֹל יוֹם וְיוֹם, לְכַף כְּתִיב
 'מְלַחְמָה לֵה' בְּעֲמֻלָּק מְדַר דר', וְלֹא כְּתִיב לְדוֹר
 דוֹר, כְּמוֹ דוֹר זֶה בֵּן הַדוֹר הַאֲחֵר תְּמִיד עַד סוֹף
 כֹּל הַדוֹרוֹת, וּבְכֹל יוֹם וּבְכֹל עֵת וּבְכֹל שְׁעָה הוּא
 צוֹפֶה וּמְבִיט לְעִקּוֹר חַס וְשְׁלוֹם הַקְדֻשָּׁה מִיִּשְׂרָאֵל,
 אָבֵל יִשְׂרָאֵל צְרִיכִים לְרֵאוּת לְהִתְגַּבֵּר עֲצָמָם עַל
 עֲמֻלָּק צָרַר הַיְהוּדִים הֵלְוֹ וְלְעִקּוֹר הַזְּחֻמָּא שְׁלוֹ,
 תַּחְלָה פְּשוּט בְּמִילָה וּפְרִיעָה, וְאַחַר כֵּף כְּשֶׁאָדָם
 נִתְגַּדֵּל צְרִיכִים תְּמִיד לְהַכְרִית עֲרַלֵּת הַלֵּב וּלְמַחְוֹת
 אוֹתָהּ מִלְכָּם, וְכִדְאִיתָא 'מַחֵה תְּמַחֵה', כְּשֶׁאַתָּה
 מוֹחֵה אוֹתוֹ מִלְמַטָּה אֲנִי מוֹחֵה אוֹתוֹ מִלְמַעְלָה,
 עַד כָּאֵן וכו'. וְאִיתָא בְּסִפְרֵים שֶׁבְּשַׁעֲוֵה שְׁבַרַח
 יַעֲקֹב מִלְכָּן מִי הִגִּיד לְלָבָן שְׁבַרַח יַעֲקֹב, עֲמֻלָּק
 הִגִּיד לְלָבָן, וּבְאַמַּת הוּא בְּכֹל שְׁנָה וְשְׁנָה, וְלָבָן
 צְרִיכִים אֲנִי לְהַחֲזוֹק בְּמִלְחַמְתּוֹ וְלְהַעֲבִיר אֶת
 הַזְּחֻמָּא מֵאַחַר אֲמֵן בֵּן יְהִי רַצוֹן:

שבת אמת

רבי יהודה אריה ליב מגור זי"ע

כפי ההתלהבות דקדושה שונאים את
 הסטרא אחרא / בכל דור ישנם הארות
 מיחדות אשר היו ראויים להתגלות לולי
 עמלק

הַמְשִׁיךְ פְּרֻשֶׁת זְכוּר אַחַר שְׁקָלִים, דְּהִנֵּה הַמְצָנָה
 לְזַכֵּר אֵיבַת עֲמֻלָּק, שֶׁעַקַר מַחֲוֵת עֲמֻלָּק
 יִמַּח שְׁמוֹ תְּלִיא בְּשֵׁנָאת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עֲלוּ, וְכִשְׂיִהִיָּה
 הַשְּׂנֵאָה בְּשְׁלָמוֹת יִתְמַחָה לְגַמְרֵי. וְזֶה הָיָה חַחְטָא
 בְּשֵׁאוֹל הַמֶּלֶךְ, וְחִלְיָה שֶׁיַּעֲבֹר בְּזוֹדוֹן עַל דְּבַר
 הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, רַק כִּי לֹא הָיָה לָהֶם הָאֲכַזְרִיּוֹת

חַכְמַת הָעוֹלָם יָפָה וְגַם לֹא מִדּוֹת טוֹבוֹת, וְגַם בְּעוֹלָם הַזֶּה לֹשׁ מִמְּנַח רַחוּ וְכוּ'. וְעֵשָׂה ה' שִׁינְדוּג לָכֶם עֲמֶלֶק עִם כָּל חַכְמָתוֹ אֲשֶׁר נָשָׂא הוּא עַל שְׁכָמוֹ, וַיִּגְלַח אֶת כָּל רִשְׁעוֹ זְהֵמַת לְבוֹ רִצְיַחַת מִדּוֹתָיו וְרִקְבוֹן חַכְמָתוֹ עֲלֵיכֶם, וַיִּכְבֵּר רוּאִים אֹתָם אֶת הַחֲכָמַת אֲשֶׁר בְּעֵצִים חַכְמַת הָעוֹלָם. גַּם בְּסִפְרָךְ עֵשָׂה ה' כֵּן, שֶׁהִיוּ מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר נִמְשָׁכוּ אַחֵר חַכְמָתָם וּפִילוֹסוֹפִים שְׁלֵהֶם, וְאַחֵר כִּף עֲמָדוֹ עֲלֵיהֶם בְּעֵנּוּיֵיהֶם הַנִּמְרָרִים וַיִּגְרְשׁוּ אוֹתָם וְכוּ'.

וְהַתּוֹרָה מְרַמֶּזֶת 'זָכַר אֶת אֲשֶׁר עֵשָׂה לָךְ עֲמֶלֶק', אֶת אֲשֶׁר עֵשָׂה לָךְ בְּעֵצֵיךָ, אֲשֶׁר קָרָךְ 'בְּרִדְךָ', הַקְּרִירוֹת בַּמַּחְשָׁבָה שֶׁלָּךְ שֶׁפָּעַל בְּךָ לֵאמֹר שְׁחַכְמָתוֹ יָפָה הִיא חֵס וְשְׁלוֹם, וַיִּכְבֵּר אֶתָּה רוּאָה וּמְרַגֵּישׁ הֵיטֵב אֶת יְפֵי חַכְמָתוֹ, לְכֵן יָהִיָּה בְּהִנִּיחַ וְכוּ' תִּמְחָה וְכוּ', עַל כָּל פְּנִים מֵעַתָּה כְּשִׁיעֶזֶר ה' וְתִנְצֵל מִמֶּנּוּ וְהוּא יִמְחָה, עַל כָּל פְּנִים כְּכֹר תִּדַע שֶׁכָּל חַכְמַת הָעוֹלָם אֵין בָּהֶם אֶף קוֹרְטוֹב טוֹב, יְכוּלִים הֵם לְדַרֵּשׁ יָפָה, אֲבָל בְּתוֹכֵיהֶם מְלֵאָה רַפְשׁ וְסִרְחוֹן. וַיִּכְשָׁרְיָכִים אוּ רַק רוּצִים, אֲזַי כָּל אוֹתָם הַחַכְמוֹת וְהַשְׁכָּלִיּוֹת שֶׁבְּדָאוֹ מִקְדָּם מְלַבֵּם לְדְרוֹשׁ עַל יְפֵי הַמִּדּוֹת, עַתָּה מִמְצִיאִים חַכְמוֹת וְשְׁכָלִיּוֹת לְדְרוֹשׁ עַל גְּבֵהָ גְזֵלָה רִצְיַחָה וְשֶׁאֵר הַזוֹהָר שֶׁהֵם טוֹבוֹת.

לא כֵּן הִיא תּוֹרַתְנוּ הַקְּדוּשָׁה וְחַכְמָתָה הַקְּדוּשָׁה, לֹא מֵעֵשָׂה אָדָם הִיא שְׁתַּעֲתֵקֶם כְּפִי רְצוֹן הָאָדָם רְצוֹנוֹ וְשִׁכְלוֹ, וְלֹא בְּכָלֵל שְׁכַל רִקְנֵי הִיא, רַק עֵצִים נִשְׁמָה מֵהָאֶרֶת נִשְׁמַת שְׁדֵי-י, וְכָל מִצְוֹתֶיהָ חֲקוֹת ד' הֵנָּה, בֵּין אִם גַּם הָאָדָם מִבֵּין בְּשִׁכְלוֹ וּבֵין אִם אֵינּוּ מִבֵּין, הַמִּצְוֹת מִצְוֹת וְאֵין רְשׁוֹת לְשׁוּם אִישׁ לְהַרְהֵר אַחֲרֶיהָ, וּמִכָּל שֶׁכֵּן לְעַקֵּם חֵס וְשְׁלוֹם מִמְּנַח כְּחוֹט הַשְׁעָרָה. וְהַלְמָדָה וּמִקְיָמָה מִתְדַבֵּק עִם כָּל גּוֹפוֹ נִפְשׁוֹ רוּחוֹ וְנִשְׁמָתוֹ בָּהּ עַד שֶׁגַם הוּא רוּאָה מְעַט אֶת טוֹכְתָהּ, וְגַם הוּא חֵס וְשְׁלוֹם לֹא יִחַפֵּץ לְעֵשׂוֹת רַע:

שְׁעִדִין מִצּוֹאָתוֹ לֹא רַחֵץ וְאֵינּוּ פּוֹרֵשׁ מִדְּבָרִים הַרְעִים אֶף שִׁיּוֹדַע שֶׁהוּא רַע, מַה תּוֹעֲלַת לוֹ מִבְּעוֹר הַשְּׁקָר. וְעַל כֵּן בָּאָה מִצְוֹת מַחֲיַת עֲמֶלֶק רַק אַחֵר כְּבוֹשׁ ז' אַמוֹת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר 'וְהָיָה בְּהִנִּיחַ וְכוּ' מִכָּל אִיִּדְךָ מִסְּבִיב' (דְּבָרִים כה ט), שֶׁהֵם ז' הָאֻמוֹת הַרוֹמְזוֹת לְשִׁבְעַת הַמִּדּוֹת הַרְעוֹת כְּנוֹדַע, הֵינּוּ שֶׁקִּלְפֶתָן הִיא לְהַכְנִים בְּלֵב אִישׁ ז' מִדּוֹת הַרְעוֹת כָּל אִמָּה וְאִמָּה מִדָּה רַעָה מִיַּחֲדָתָה, וְאַחֵר הַכְּרַתַּת ז' הָאֻמוֹת אֲזַי הוּא זְמַן בְּעוֹר הַשְּׁקָר כְּנ"ל, וְעַל כֵּן בְּשִׁבְתָּ דֹאֲפִילוֹ עִם הָאֲרָץ אֵימַת שְׁבַת עָלָיו (ירושלמי דמאי פ"ד ה"א) שֶׁלֹּא לְעֵשׂוֹת מַה שִׁיּוֹדַע שֶׁאֵין רְאוּי לְעֵשׂוֹת, עַל כֵּן אֲזַי זְמַן וְזִכְרָה לְמַחֲוֹת שְׁמוֹ שֶׁל עֲמֶלֶק (תצוה זכור

תרע"א):

אש קדש

רבי קלונימוס קלמיש מפיסקנא ז"ע"א

עֲמֶלֶק וְהָאֻמוֹת מִכְּנִיסִים קְרִירוֹת עַל יְדֵי שְׁמִינִיִּים וּמִיִּקְרִים אֶת חַכְמָתָם וְנִימוּסֵיהֶם, נִבְלוּתָם מוֹתַגְלִית עַל יְדֵי רִצְיַחוֹתֵיהֶם וְאִכְזָרִיוֹתָם הַנּוֹרָאָה

אֵיתָא בְּמִדְרַשׁ (תַּנְחוּמָא כִי תַצַּא ט) עַל 'אֲשֶׁר קָרָךְ', מְלִשׁוֹן קְרִירוֹת, מְשַׁל לְאִמְבִּטֵי חֲמָה וְכוּ', הֵינּוּ קְרִירוֹת בְּפִנֵּי אַחֲרִים. אֲבָל בְּסִפְרֵי קִדְשׁ אֵיתָא 'קָרָךְ' שֶׁקָּרַר אֶת יִשְׂרָאֵל עֲצָמָם בְּקְרִירוֹת. וְנִבִּין נָא אֵיךְ הָיָה יְכוּל עֲמֶלֶק שֶׁהָיָה שׁוֹנֵאֵם וְכָא לְהִרְגֵם חֵס וְשְׁלוֹם עוֹד לְקָרַר אוֹתָם, וְשִׁישְׁמַעוּ יִשְׂרָאֵל אֵל שׁוֹנֵאֵם וּמִבְּקַשׁ רַעְתָּם. פְּשוֹט עַל יְדֵי כַחוֹת הַשְּׁמָאָה רַחֲמָנָא לְצִלָּן. אֲבָל מְרַמֵּז לָנוּ גַם לְזֶה, כִּי אֵיתָא בְּסִפְרֵי כ"ק אֲדוּנֵי אֲבִי מוֹרֵי הַה"ק אֲדָמוּר זְכוּלְלָהּ, 'דְּרָךְ' הוּא בְּחִינַת מַחְשָׁבָה, כִּי הוּא בְּגִימַטְרִיא ס"ג קס"א עֵצֵן שָׁם. וּמְרַמֵּז הַפְּסוּק הַזֶּה, קוֹדֵם שֶׁבָּא עֲמֶלֶק לְהִלָּחֵם בָּכֶם, הֵיוּ בָכֶם אֲנָשִׁים נְמוּכִים שֶׁחַכְמַת חִיצוֹנִיּוֹת שֶׁהִתְפָּאֵר בָּהֶם עֲמֶלֶק הִתְהַדָּה יָפָה בְּצִינִיכָם, וּבִשְׁבִיל זֶה נִתְקַרְתֶּם מֵהַתּוֹרָה וְחַכְמַת הַתּוֹרָה, לֵאמֹר גַּם

אוצרות גאוני הדורות

ואתה תצוה את בני ישראל (כו כ)

שפתי כהן

רבי מרדכי הכהן זצ"ל

הטעם ללשונו ואתה תצוה - שלא יקלל אדם עצמו אפילו על תנאי

מה שלא התחילה כשאר פרושות וידבר ה' אל משה, אמר בזהר לפי שאמר ויאמר אין מחני נא, לזה לא נזכר שמו בפרשה זו, כי קללת חכם אפילו על תנאי, אפילו על עצמו היא באה, לזה אמר ואתה תצוה תצוה ותזהירם שלא יקללו עצמן.

ואמר 'כתית למאור' כלומר מה שהתורה נדרשת ממ"ט פנים טהור ומ"ט פנים טמא, ומכתמים תלמידי חכמים זה עם זה בקשיות והריות, הגם שזה אומר בית אב של הלכה, וזה אינו אומר בית אב של הלכה, אלו ואלו דברי אלקים חיים. והינו 'למאור' רצה לומר אותה הכתיבה - מחלקת שהיא לשם שמים היא להאיר להם, כי פונתם של אלו ואלו 'להעלות נר תמיד' כלומר לברר המצוה המקבלת תמיד אפילו נגד החולקים, ולהביא לו ראיה מפסוק או מסברא, כמו שכתב הרמב"ם ז"ל בהקדמת פרושו למשנה. עוד רמז 'כתית למאור', שאין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה כמאמרם ז"ל (ברכות סג).

ואמר 'באהל מועד וגו' יעריף, רמז למה שאמרם ז"ל (ספרי עקב מח) לעולם יחזר אדם על תלמודו שקשים לקנותם פנה ונחיים לאדם פכלי זכוית על ידי שכחה. ואמר (ירושלמי ברכות פ"ט ה"ה) מה תינוק צריך לינק בכל יום, כך אם יום תעזבני וכו'. ואמרם ז"ל (שם פ"ה ה"א) כל השונה תלמודו בבית הנכנסת לא במהרה הוא שוכח. זהו שרמז 'באהל מועד' כלומר בבתי כנסיות ובבתי מדרשות, 'יעריף' רוצה לומר יחזר על תלמודו, 'עריב ובקר לפני ה'" לשמה, 'אחרון ובניו' רמז לסופרים ומשנים המלמדים את הבריות ומקריבין אותם לתורה, כמו שהיה עושה אחרון כמו ששינונו במסכת אבות (פ"א מ"ב).

ואתה תצוה את בני ישראל ויקחו אליך שמן זית זך כתית למאור להעלות נר תמיד. באהל מועד מחוץ לפרכת אשר על העדת יערוך אותו אהרן ובניו מערב עד בקר לפני ה' קשת עולם אדרתם מאת בני ישראל (כו כ-כא)

זקן אהרן

רבי אהרן הכהן מראגוזה זצ"ל

ויקחו אליך - כל פרוש שיפרשו בתורה יהיה מסכם עם הלכה למשה מסיני / שקידה וחזרה על תלמודו בבתי כנסיות

הרף רמז וירש נימא ביה מילתא, כי ידוע שהשמן רומז לתורה, וכן אמרו (תנחומא אחרי כ) 'ושמן על ראשך' (קהלת ט ח) בתורה הפתוח מדבר, ואמר (משלי ו כג) 'פי נר מצוה ותורה אור', ולזה רמז המגנה ושבעה גרתיה כמו שאמר הפתוח (משלי ט א) 'חצובה עמודיה שבעה'.

ואמר הפתוח ואתה תצוה ויקחו אליך רמז לתורה שבעל פה אשר צוה לנו משה, כמו שפרשתי על פסוק 'תורה צוה לנו משה', עין שם. ואמר 'ויקחו אליך' כלומר התורה דבוקה עם הלכה למשה מסיני, כלומר כל לקיחה שיקחו, דהינו כל פרוש שיפרשו בתורה, יהיה מסכם עם ההלכה למשה מסיני, ובלעדיה לא ירים איש את ידו לגלות פנים בתורה שלא בהלכה, לפי שהפרוש המקבל ממש רבנו ע"ה הוא שמן זית זך, כלומר הוא הוא האמת.

(דברים לב א) ה'האזינו השמים ואזכרה ותשמע הארץ אמרי פי, דהנה המנהיג אם רוצה שישמעו לקול דברו, אז מן הצדף שיהיה ביכלתו להשפיע בדבורו טובות והשפעות לבני ישראל, ואז דבריו נשמעים.

והוא על דרך ששמעתי ממורי ורבי הגאון הקדוש מקאסאני ז"ע לפרש לשון רש"י ו"ל (בראשית א א) אין המקרא הנה אומר אלא דרשני וכו', שלשון זה הוא משלל הבנה, דהוי ליה למימר 'המקרא הנה אומר דרשני'. ותרץ הוא ו"ל, דתכלית הדרשה הוא להורות לעם ה' דרכי ה', כמו שהביא הפגן אברהם (ס"ח תכט סק"א). וגם שיכול להשפיע על ידי דרך הדרש לעם בני ישראל טובות וברכות. וזהו פגנת רש"י אין המקרא הנה אומר אלא 'דרשני', פרוש, המקרא אין צריך לדרשה, מחמת שהוא פלו טוב, ובכל אות ואת יש סודות נוראים ונפלאים, אכן רק בשביל ישראל, פרוש, כמו שני שבילין, שיהיה לישראל שביל של השפעה על ידי דרך הדרש, בני חיי ומזוני וכל טוב. וזהו שהתפלל משה רבנו 'האזינו השמים תפילתי, ואז, ותשמע הארץ' ממילא 'אמרי פי', ודברי פי חכם חן.

נמצא לפי זה דמשה רבנו ע"ה התפלל על דבר זה שיוכל להמשיך ולהשפיע על ישראל. וגם מצאנו שמסר נפשו בעד עמו, כמו שדרשו חז"ל (ברכות לב). ויחל משה' (להלן לב יא) שגחלה בתפלתו. גם מצינו שאמר 'ואם אין מחני נא מספרך וגו' (שם פסוק לב). וזהו שאמר הקדוש ברוך הוא, 'ואתה' שמסרת עצמך עבור כלל ישראל והם נצולין בתפלתך, 'תצוה את בני ישראל' אתה ראוי לצוות, מחמת שהן ישמעו לך, וכאשר תאמר אליהם פן יעשו:

ואמר 'חקת עולם' רמז לנו כי תורה שבעל פה והעסק בה לא תשכח מישראל, כי גם שתעברנה עלינו צרות ושמדות, הוא יתברך חשב מחשבות לבלתי ידח ממנו עם בני ישראל תורה שבעל פה אף על פי שלא נתנה להכתב, וזהו יעוד טוב שזאת התורה והלמוד יהיה 'חקת עולם לדרתם מאת בני ישראל', כמה שאמר הכתוב (דברים לא כא) 'כי לא תשכח מפי ורעו'.

מצות עריכת הגרות בבתי כנסיות

גם רמז לענין הלקחת הגרות בדייק אומרו 'באהל מועד', וחסר ואמר 'חקת עולם לדרתם מאת בני ישראל', דהאי 'מאת בני ישראל' מותר, דהא כבר אמר 'ואתה תצוה את בני ישראל'. אף ירצה לרמוז, כי כמו במשפך ובית המקדש יצרך אהרן ובניו גרות לפני ה', כמו כן אף אחרי החרבן יהיו לישראל בתי כנסיות, שעליהם נאמר במקדש מעט מצוה זו להדליק גרות בבית הכנסת, לא נפסיק להם לפני ה'. וזהו 'באהל מועד יצרך אהרן ובניו' דהינו בפני הבית תהיה עריכת הגרות על ידי הכהנים במקדש, אבל שלא בפני הבית דהינו 'חקת עולם לדורותם', עריכת הגרות תהיה נוחגת 'מאת בני ישראל' שאז אינה מצוה על הכהנים בלבד, אלא כעם כהן כל ישראל באורים וכבדו ה':

חמדת ישראל

רבי ישראל יהודה קארפובסקעל זצ"ל
'ואתה תצוה' ולא אחר לפי שדבריה נשמעים

דקדקו המפרשים בלשון הקרא דהוי ליה למימר 'צו את בני ישראל', ומאי הלשון 'ואתה', דמשמע רק אתה תצוה ולא אחר. ונראה לעניות דעתי על פי מה שהבאנו במקום אחר, דברי הגאון הקדוש מאוהצל זי"ע [חזקת מורי ורבי בעל בגן דוד] לפרש הפסוק

ועשית בגדי קדש לאהרן אחיד לכבוד ולתפארת

(כח ב)

כתב סופר

רבי אברהם שמואל בנזמין סופר זצ"ל

לבש אהרן בגדי כהנתו לכבוד ולתפארת ולא בשביל שיזכר על ידם להתקדש יותר מכל העם / תועלת חלוקא דרבנן

הנה אמרו חז"ל (שבת קמה): מפני מה תלמידי חכמים שבבבלי מציינים מפני שאינן בני תורה. ונראה לי לפרש, כי בשני דברים יש תועלת להיות מצין בבגדים בחלוקא דרבנן, תדא כמו רבי יוחנן שקרא למנא מכבודותא (ב"ק צא), כי הוא לתפארת לתלמיד חכם שיהיה מצין בבגדיו נגד שאר העם. ועוד יש תועלת לאדם, שמתוך שהוא מצין לא שוכח מעלתו ומצבו, ואינו מתערב עם אחרים, ואינו לומד ממשעשיהם, ותמיד נזכר בבגדיו, וזה היה מעלת ישראל, כי היו מציינים במצרים ומכח זה לא נתערבו בגוים, אבל רבי יוחנן לא היה צריך בגדיו להזכירו, כי בלאו הכי לא היה שוכח, ולא התערב באחרים אשר אינם בדומה לו, ולכן קרא למנא רק מכבודותא, כי היה לובש בגדיו לכבוד ולתפארת.

והינו מפני מה תלמידי חכמים שבבבלי מציינים מפני שאינם בני תורה, וצריכים דבר המזכירם.

ואומר מעתה, כי משבח את אהרן שלא היה צריך ללבש בגדי כהנה כדי שיזכר על ידם להיות בקדושה יותר מכל עם, פי בלאו הכי היה פרוש וקדוש, רק לבש בגדים אלו בצווי השם לכבוד ולתפארת, והינו יעשית בגדי קדש לאהרן אחיד לכבוד ולתפארת ולא לכונה אחרת:

והם יקחו את הזקב ואת התכלת ואת הארגמן ואת תולעת השני ואת השש. ועשו את האפד זהב תכלת וארגמן ותולעת שני ושש משור מעשה

חשב (כח ה-ו)

תפארת יהונתן

רבי יהונתן איבשיץ זצ"ל

עשית בגדי כהנה על ידי צרופי שמות של ספר יצירה

נראה לבאר ויעשו את האפד פרושו שעל ידי צרופי אותיות ושמות של ספר יצירה יקראו הבגדים האלה, כמו הנפש אשר עשו בחרן (בראשית יב ה) דהיה בספר יצירה, וכן הבגדים. וחלף טרחתם הם יקחו הזקב והתכלת שיתנדבו בעם והיו לצרף בגדים, יקחו הם ויהיה שלהם, והם יעשו הבגדים בספר יצירה, וכמו שהיה למשה שזכר בעשית הלחות.

נטילת נדבת המשכן בלא מדידה ומשקל כדי שתשרה הנדבה לעשות כהנה לדורות הרבה

או יש לומר הפרוש על צווי ויעשו לא בגדים אלו לבד, אף יעשו בגדים הרבה כדי שיהיה משמרת לדורות לכהנים גדולים, רק לזה אינו מספיק נדבת הזקב וגוי, על זה יש לומר דהנדבה שולט בהם, אבל אין הנדבה מצוי בדרך המדוד ומנווי, ולכך אמר והם יקחו לא שהגזבר ימסר

ולפי זה יש לפרש מפני מה תלמידי חכמים שבבבלי מציינים, דבעונותינו הרבים שם ליכא כבוד התורה, ואדרבא טוב שלא יזכר כי תלמיד חכם הוא, אבל צריכים הם לזה שלא ילמדו ויתערבו בעמא דארעא, והינו מפני שאינם בני תורה הינו האחרים אינם בני תורה.

או קאי על תלמידי חכמים שבבבלי עצמם, פי בן תורה יקרא מי שעוסק תמיד בתורה, לא פנה דעתו ממנה מאז לעולם, וכמו בן לאב קשורים תמיד יחד ואין רגע שאינו אב לבנו, בן נקרא העוסק ומחשב תמיד בתורה בן תורה, אבל לא בן אם רק קובע עתים, ועל כל פנים לפעמים מבטל ופונה מעסק התורה ואינו הוגה תמיד בה, לא נקרא בן תורה. והנה ההוגה תמיד בתורה בודאי לא ישבח ולא יתערב באחרים, אבל הפונה לפעמים מעסק תורה צריך דבר המזכירו שלא יתערב ויעשה כמעשה אחרים,

אחת קדם, פן האדם יהיה נרא על דברים הנגעים אל השמים שהם המצות ומעשים טובים, לשמר אותם מדברים המזיקים ומכשלים אותם. וגם נמי יודרו לקרב התועלת לעשייתם ולקיומם, ולזה אמר 'יהי מורא שמים עליכם כמורא בשר ודם', שתהיו נראים וחרדים על מעשה שמים כמו שאתם נראים וחרדים על בשר ודם שלכם.

ובנה יובן בסייעתא דשמיא רמז הפסוק וחסב אפדתו אשר עליו רמז למצות ומעשים טובים אשר מהם יעשה מלבוש רוחני לחגור בהם לעולם הבא, והם עליו מטלים לעשותם, כי כל אדם חייב לקיים מצות התורה כפי יכולתו. וזה שאמר וחסב אפדתו אשר עליו הם המצות, והיו השבונותיו ורעיוניו עליהם, כמעשהו רצה לומר כמו המעשה החול שלו, הם עסקי גופו וממונו, דכמו שהוא מחשב בהם יומם ולילה לא יסיר אותם ממחשבתו, פן תהיה המחשבה שלו במצותיו יחברך:

והטור הרביעי מרשיש ושהם וישפה משבצים זהה יהיו במלואתם (כח ז)

רבנו בחיי

רבי בחיי אבן תלונה זצ"ל

מעלת התורה על כל חמדות בני האדם בלומר האבנים יהיו במלואתם משבצים זהב, והכתוב יצוה שיהיו האבנים על הזהב והאותיות על האבנים, והיו שבצים ושתים אותיות כנגד שבצים ושתים שמות.

ויש בכאן התעוררות גדולה על מעלת התורה כי היא יקרה מפנינים וכל חפצים לא ישוו בה, כי מפני שהקסוף והזהב חמדת בני אדם, והאבנים הנקרות למעלה מן הזהב: על פן בא הפתוב לעורר כי התורה עולה על כל הקנינים בלם, שהרי הזהב בסיס לאבנים הנקרות,

להם במשקל ובמנין, רק הם יקחו וישלט בו הברכה, ויכולין לעשות בגדי פנה הרבה גם לדורות:

שתי כתפת חברת יהיה לו אל שני קצותיו וחקר (כח ז)

צלח רכב

רבי יצחק מג'לד זצ"ל

שתי כתפת חברות - רמז לשלשה הדברים הטעונים עשיה בלא הפסק

אפשר לרמז הענין על פי מה דאיתא בגמרא (ברכות מב.) שלש תכיפות הן, תכף לסמיכה שחיטה, תכף לגאולה תפלה, תכף לנטילת ידים ברכה, ואבני אמר תכף לתלמיד חכם ברכה. וזהו שתי ראשי תבות שחיטה תפלה ידים, כתפת אותיות תכפות. ולפי דעת אבני תכף לתלמיד חכם ברכה וזהו וחקר, חבר זה תלמיד חכם, הוא גם פן תכף ברכה, וברכות לראש משביר:

והשב אפדתו אשר עליו כמעשהו ממנו (כח ח)

אדרת אליהו

רבי יוסף חיים בר אליהו זצ"ל

התבוננות ופשוט במעשה המצות כדרך שמתבונן וחושב בעסקי גופו וממונו

יובן בסייעתא דשמיא דרך רמז, ונקדים לפרש בסייעתא דשמיא תחלה מה שאמר התנא לתלמידיו יהי מורא שמים עליכם כמורא בשר ודם (ברכות כח:), והכונה שהנה כמו שהאדם הוא נרא ומתפחד על הבשר ודם שלו לשמרו היטב מדברים המזיקים להם, וגם הוא נרא עליהם ומודרו לקרב להם התועלת יפה שעה

ברית שלום

רבי פנחס מוואלדווי זצ"ל

ההולך בכבוד הפוך אין תפלתו נשמעת

וְהָיָה פִּי רֹאשׁוֹ בְּתוֹכוֹ שֶׁפֶה, פֶּרֶשׁ רִשׁוֹ שִׁיְהֵא
הַשֶּׁפֶה לְצַד פָּנָיִם, וְסָמְיָה לִיה 'וְנִשְׁמַע
קוֹלוֹ בְּבֵאוֹ אֶל הַקֹּדֶשׁ וְגו'... יֵשׁ לְפֶרֶשׁ בְּדֶרֶךְ
רָמָז וְאֶסְמַכְתָּא בְּעֵלְמָא עַל פִּי מַה דְּקִיָּמָא לָן
הַהוּלָךְ בְּחֵלּוֹק הַפּוֹךְ, דְּהֵינּוּ בְּשֶׁפֶה לְצַד חוּץ,
אֵין תְּפִלְתוֹ נִשְׁמַעַת, וְהוּבָא בְּשִׁלְחָן עֲרוּךְ (אר"ח
ס" ב א"ח), שִׁישׁ לְדַקְדָּק בְּזָה. וְזֶה שְׁרָמֵז הַכְּתוּב
וְהָיָה פִּי רֹאשׁוֹ בְּתוֹכוֹ שֶׁפֶה, דְּהֵינּוּ שִׁיְהֵא
הַשֶּׁפֶה לְפָנָיִם, וְאֵז 'קוֹלוֹ נִשְׁמַע' דְּהֵינּוּ תְּפִלְתוֹ
נִשְׁמַעַת בְּבֵאוֹ אֶל הַקֹּדֶשׁ לְהַתְּפַלֵּל:

וְהָיָה פִּי רֹאשׁוֹ בְּתוֹכוֹ שֶׁפֶה יְהִיָּה לְפִיו סָבִיב
מַעֲשֵׂה אֲרֵג כְּפִי תַחְרָא יְהִיָּה לוֹ לֹא יִקְרַע וְגו'.
פַּעְמָן זָהָב וְרִמּוֹן פַּעְמָן זָהָב וְרִמּוֹן עַל שׁוּלֵי
הַמַּעֲוֵל סָבִיב, וְהָיָה עַל אַהֲרֹן לְשֶׁרֶת וְנִשְׁמַע קוֹלוֹ
בְּבֵאוֹ אֶל הַקֹּדֶשׁ לְפָנָיִם ה' וְנִבְצָאתוֹ וְלֹא יָמוּת (כח
לכ-לה)

שְׁפָתַי כְּהַן

רבי מרדכי הכהן זצ"ל

הַשׁוֹמֵר פִּי וְלִשְׁוֹנוֹ תְּפִלְתוֹ נִשְׁמַעַת וְנִבְצָל
מִמִּיתָה בְּעוֹלָם הַבָּא

וְהָיָה פִּי רֹאשׁוֹ בְּתוֹכוֹ שִׁיְכַף פִּי, וְאִם תִּמְתִּיק
בְּפִיו רָעָה יִכְחַדְדָּנָה, פְּרוּשׁ זְכַרְיָהוּ תַחַת
לְשׁוֹנוֹ וְלֹא יוֹצִיאָנָה לְחוּץ. וְיִזְכֹּר שֶׁהַקִּבְיָה עֲשֵׂה
לְלִשְׁוֹנוֹ שְׁתֵּי חוּמוֹת, אַחַת שֶׁל עֵצִים וְהִיא הַשְּׁנַיִם,
וְאַחַת שֶׁל בָּשָׂר וְהֵם הַשְּׁפָתַיִם, וְזֶהוּ 'שֶׁפֶה לְפִיו
סָבִיב כְּפִי תַחְרָא', שֶׁהוּא הַשְּׁרִיּוֹן שְׁלוּבִשְׁיָן אוֹתוֹ
לְהִגֵּן וְהוּא שֶׁל בְּרוֹזֶל, כֵּן יִכְבֹּשׁ יָצְרוֹ וְיִכְבֹּשׁ
לְשׁוֹנוֹ, אִם יַעֲשֶׂה כֵן לֹא יִקְרַע לְעוֹלָם הַבָּא.

וְהָיָה נִשְׁמַע קוֹלוֹ, כִּי קוֹדֵם הוּא שְׁנֵאוּי בְּקוֹלוֹ
וְלֹא יְהִיָּה תְּפִלְתוֹ נִשְׁמַעַת, שְׁנֵאוּמֵר (ירמיה
יב ח) 'נִתְּנָה עָלַי בְּקוֹלָהּ עַל כֵּן שְׁנֵאוּמֵר, וְאַחַר

וְהֵאָבְנִים בְּסִיס לְאוֹתִיּוֹת, וְכֵן דֶּרֶךְ לְעֲשׂוֹת בְּסִיס
מִן הַנִּקְלָה לְנִכְבֵּד, וְאִם כֵּן הָאוֹתִיּוֹת עַקֵּר הַכֹּל,
שֶׁבָּהֶם נִכְרָא הָעוֹלָם שְׁכָל הַקִּנְיָנִים נִמְצָאִים בוֹ:

וְהָיָה פִּי רֹאשׁוֹ בְּתוֹכוֹ שֶׁפֶה יְהִיָּה לְפִיו סָבִיב
מַעֲשֵׂה אֲרֵג כְּפִי תַחְרָא יְהִיָּה לוֹ לֹא יִקְרַע (כח
לכ)

מוֹשֵׁנַת רַבִּי אֱלִיעֶזֶר

רבי אליעזר טרילנגר זצ"ל

בְּעוֹנוֹתֵיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל נִקְרַע מַעֲוֵלוֹ שֶׁל
הַקֹּדֶשׁ

פֶּרֶשׁ רִשׁוֹ שֶׁלֹא יִקְרַעו, וְהַקּוֹרְעוֹ עוֹבֵר
בְּלֹא שְׂזָה מִמֶּנּוּן לְאִרְיָן שְׁבַתְּוֹרָה וְכו'.
וְקִשָּׂה אִם הוּא מִמֶּנּוּן לְאִרְיָן שְׁבַתְּוֹרָה הָיָה לִיה
לְמִימֵר 'לֹא תִקְרַע' לְשׁוֹן צוּוּי.

וְשִׁמְעָתִי דְאִיתָא בְּרַבְנֵי בְחַיִּי שֶׁהַקִּבְיָה יֵשׁ לוֹ
שְׁמִנָּה בְּגָדִים כְּמוֹ בְּגָדֵי כְּהֵנָה, וְמַה
שְׁאָמַר בְּפִסְוִיק (איכה ב יז) 'בִּצְעַע אֶמְרָתוֹ', פֶּרֶשׁ
הַבְּחַיִּי שְׂזָהוּ פְרוּשׁ מַעֲוֵל שֶׁבְּכַבְּדֵי כְּהֵנָה. וְתוֹ
אִיתָא בְּרִשׁוֹ פֶּרֶשׁתָּ רָאָה (דברים יב ד) 'וְנִתְצָתֶם
אֶת מִזְבְּחֶתֶם לֹא תַעֲשׂוּן כֵּן לַה' אֱלֹקֵיכֶם, אָמַר
רַבִּי יִשְׁמַעְאֵל וְכִי תַעֲלֶה עַל דַּעְתְּךָ שִׁישְׁרָאֵל
נִוְתָצִים הַמִּזְבְּחוֹת, אֲלֹא שְׁלֹא תַעֲשׂוּן כְּמַעֲשֵׂיהֶם
וְיִגְרְמוּ עוֹנוֹתֵיכֶם לְמִקְדָּשׁ שִׁיִּחְרַב, ע"כ.

וְלִפִּי זֶה אֶתִי שְׁפִיר, וְגַם כֵּאֵן יְהִיָּה הַפְּרוּשׁ כֵּן
כְּמוֹ שֶׁפֶרֶשׁ רִשׁוֹ שֶׁם, וְהוּא 'כְּפִי תַחְרָא
יְהִיָּה לוֹ לֹא יִקְרַע, פְּרוּשׁ שְׁלֹא יִחְטָאוּ וְיִגְרְמוּ
עוֹנוֹתֵיהֶן שִׁישְׁרָע הַמַּעֲוֵל שֶׁל הַקִּבְיָה, כְּמוֹ שֶׁהָיָה
כֵּן בְּאִמַּת בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים דְּכַתִּיב 'בִּצְעַע אֶמְרָתוֹ'
דְּהֵינּוּ הַמַּעֲוֵל. וְזֶהוּ שְׁאָמַר הַכְּתוּב (איכה ב יז)
'עֲשֵׂה ה' אֲשֶׁר זָמַם בְּצַע אֶמְרָתוֹ אֲשֶׁר צָוָה
מִקְדָּשׁ וְגו', רָצָה לוֹמַר דְּכֵאֵן בְּפֶרֶשׁתָּ תְּצוּנָה צָוָה
עַל זֶה בְּאוּמְרוֹ 'כְּפִי תַחְרָא סָבִיב לֹא יִקְרַע,
דְּהֵינּוּ שְׁלֹא יִגְרְמוּ עוֹנוֹתֵיהֶם אֲשֶׁר בְּשִׁבִיל זֶה
הַקִּבְיָה חֵס וְשְׁלוֹם יִקְרַע אֶמְרָתוֹ, דְּהֵינּוּ הַמַּעֲוֵל:

לכן נתוסף לו מזמרת על ידי חוש השמיעה על המזמרת שעל ידי חוש הראייה.

פי על ידי שמיעתו קול הפעמנים שבמעיל, יתעורר לתת דעתו ולבו לפני מי הוא מתלבש בבגדים אלו, ומי הוא אשר צוה לו להתלבש בהם, ולתכלית מה הוא לבדו מצין בבגדים כאלה בזה תפיס כל מחשבותיו ורעיונותיו לעבודת המלך העליון יתברך. ולא בלבד בהיותו בקדש לעבודה, פי גם בצאתו מן הקדש אל ביתו ובקרב חיצות, וצילצלו הפעמנים בקול לאזניו להזכירנהו כי הוא בחור האמה הישראלית, ומעלתו עליהם בחשיבות יתרה לאין שעור, ולא ישכח כי הוא עומד תמיד לפני ה', ואין לו להסיס דעת מן הקדושה אף רגע:

והיה על אהרן לשרת ונשמע קולו בבוא אל הקדש לפני ה' ובצאתו ולא ימות (כח לה)

וינדבר משה

רבי משה פואלק זצ"ל

תפלתו של העניו נשמעת לפניו יתברך ונראה לי על פי איזה הקדמות, דאמרו רבותינו ז"ל (סוטה ה) אין תפלתו של אדם נשמעת אלא אם משים עצמו כבשר ופרש רש"י ולא קשה כאבן, שנאמר (ישעיה סו כג) 'והיה מדי חדש בחדשו כו' כבוא כל בשר להשתחוות כו'. וכן אמרו רבותינו ז"ל (תענית כה:) רבי אליעזר לא נענה, רבי עקיבא נענה, שזה מעביר על מדותיו כו'. עוד אמרו רבותינו ז"ל (ב"מ קז) 'ברוך אתה בראך ברוך אתה בצאתך' (דברים כח א) בצאתך מן העולם. ואמרו רבותינו ז"ל (מגילה יג:) קשפוסקין לאדם גדלה פוסקין לו ולרעו אחריו עד סוף כל הדורות, ואם הגיס דעתו הקב"ה משיפילו. ואמרו רבותינו ז"ל (ב"ב קטז) בדרך נאמר שכיבה לפי שהניח בן פמותו, ביואב נאמר מיתה שלא הניח בן פמותו.

שחזר בו מתאנה לקולו, שנאמר (שה"ש ב יד) 'השמיעני את קולך'. זהו ונשמע קולו בבוא אל הקדש שאמר לו הקב"ה הראיני את מראיך (סו). ובצאתו מן העולם ולא ימות מיתת עולם הבא, פי 'מרת וחיים' (משלי יח כא) מרת של עולם הבא, וחיים חיי עולם הבא, 'ביד לשון', ורפואתו במה, בתורה, שנאמר (משלי טו ד) 'מרפא לשון עץ חיים' שהיא התורה (ערכין טו).

וזהו ונשמע קולו' שלא ידבר אלא בדבר של קדושה, וזהו 'פעמן זקב ורמון' שלא יהא לו קול אלא בתורה שהיא משולה לזקב, שנאמר (תהלים יט יא) 'הנחמדים מזקב', ורמון שהם המצות, בזה יהיה קולו בפעמון ולא במילי דעלמא. כמו שאמרו ז"ל (חולין פט.) על פסוק (תהלים נח ב) 'האמנם אלם צדק תדברון' לעולם יעשה אדם כאלם, יכול אף לדרבי תורה תלמוד לומר 'צדק תדברון', ולזה היו הפעמנים בתוך הרמונים לרמוז שלא ישמע קולו חוצה:

ועשית על שוליו רמני תבלה וארגמן ותולעת שני על שוליו סביב ופעמני זקב בתוכם סביב

(כח לה)

הכתב והקבלה

רבי יעקב צבי מעקלענבורג זצ"ל

טעם מצות הפעמנים לזכר את המצות על ידי חוש השמיעה

וידעתי מצות הפעמנים הוא דומה למצות ציצית, שם המצוה היא למזמרת על המצות על ידי חוש הראייה כדכתיב (במדבר טו ט) 'וראייתם אותו וזכרתם', וכאן המצוה היא להזכיר את המצות על ידי חוש השמיעה. פי לגדל מצלת הפהן הגדול ולהתחילו במצות רבות יתרות על שאר הכהנים ועל כל ישראל,

**וְעִשִּׂיתָ צִיץ זָהָב טְהוֹר וּפְתַחְתָּ עָלָיו פְּתוּחֵי חֹתֶם
קֹדֶשׁ לַה' (כח לו)**

קול אליהו

רבי אליהו מוילנא זצ"ל

פתוחי חתם קדש לה' - רמז לשלש
מפתחות שלא נמסרו לשליח

יש לומר על דרך רמז, על פי מה דאיתא
בגמרא (תענית ב.) שלש מפתחות נקדו של
הקב"ה ולא נמסרו לשליח, מפתח של חיה
דכתיב (בראשית ל כב) 'ויפתח ה' את רחמה',
מפתח של גשמים דכתיב (דברים כח יב) 'יפתח
ה' לך את אוצרו הטוב', מפתח של תחית
המתים דכתיב (יחזקאל לו יג) 'בפתחי אני את
קברותיכם', ע"כ. וידוע דלית מילתא דלא רמיזא
באורייתא, וכאן רמזה לנו תורתנו הקדושה
הענין הזה, 'פתוחי חתם' ראשי תבות ח"ה,
ת'חיה, מ'טר, 'קדש לה', רצה לומר שפתוחי
המפתחות חתם קדש לה, ולא נגע בהם זר:

**ואכלו אתם אשר כפר בהם למלא את ידם
לקדש אתם וזר לא יאכל כי קדש הם (כט לג)**

משך חכמה

רבי מאיר שמחה הכהן זצ"ל

כהנים בעלי מומין קדשים לאכילת
קדשים אף שאינם מקריבים, כדרך שהיה
משה מקריב בימי המלוכה והכהנים
אכלו

היה כל ענין המלאים היה שמנה נתחנכו לדורות,
ונכו בחנה ושוק מזבחי השלמים, שיהיו
כהנים אוכלים ובעלים מתכפרים (פסחים נט:)
[וענין בתורת כהנים במקילתא דמלאים מבאר כל
פרט ופרט]. לכן היה ההוראה לדורות שיאכלו
הקדשים הכהנים אף אם לא יהיו מקריבים, וכמו
כאן שהמקריב היה משה והכהנים אכלו המתנות
כהנה. פן לדורות יאכלו כהנים בעלי מומין,
שקדושים בקדשת כהנה אף שאינם מקריבים.

ונה שגאמר 'והיו' הכהנים הנקבדים האלה על
אתרן, אכל לא תגאה על ידיהם, רק
לשרת, ידמה בעיניו שהוא רק משרת עבור
ישראל, ועל ידי כן שלא תגאה, ממילא ונשמע
קולו' כשיחפול בעד ישראל 'בבאו אל הקדש',
שכל שמשים עצמו כבשר תפלתו נשמעת. וגם
'ובצאתו מן העולם' ולא ימות' כי בניו ירשו
גדלתו על ידי שלא יגיס דעתו, והמניח פן
כמותו באלו לא מת:

פה הכהן

רבי אברהם יצחקי הכהן זצ"ל

ונשמע קולו בבאו אל הקדש - העוסק
בתורה בסתר תורתו מכרזת עליו מבחוץ

נראה לי כמו שאמרנו (מ"ק טו:) אדם עוסק
בתורה בסתר תורתו מכרזת עליו מבחוץ,
ואמרינן בסוף פרייתות (כה:) 'לפני ה' חטא שאין
מכיר בו אלא המקום יום הכפורים מכפר, הרי
דלפני ה' אין מכיר בו אלא המקום. ונהו
'ונשמע קולו' רצה לומר תורתו מכרזת עליו
מבחוץ, באשר 'בבאו אל הקדש' היא התורה,
יהיה 'לפני ה'', דהינו שאין מכיר בו אלא ה'.

על ידי התורה שאומרים בשם החכם
נחשב כחי

יעוד יש לפרש, על ידי התורה 'נשמע קולו'
אפילו אחר המיתה, על ידי שאומרים
דברי תורה משמו, ועל ידי כן חשיב חי, ונהו
'ובצאתו ולא ימות' רצה לומר בצאתו מן העולם
לא ימות, דעל ידי דשפתותיו דוכבות בקרב
חשוב כחי, ועל כן הצדיקים אפילו אחר מיתה
נקראים חיים (ברכות יח.), כמו שאמר הכתוב
(שמאל ב' כג כ) 'ובנהיה בן יהודע בן איש חי'.

כלי יקר

רבי שלמה אפרים מלונגטיץ זצ"ל

מזבח החיצון בא לכפר על נפש החוטא,
ומזבח הפנימי על נשמת האדם

כפי הנראה ששני מזבחות אלו נערכו שניהם לכפר על הנפש החוטאת, כי מזבח הנחשת החטא, ועליו מקריבים הפעלי חיים הבאים תמורתו, כי יש להם דמיון אל חמר האדם. ותמונת המזבח יוכיח, כי זאת קמתו דמתה לקומת אדם בינוני שלש אמות. וכן הבהמות הנקריבים דומים אל נפש הבהמית שבאדם, נפש תמורת נפש, כי מטעם זה נאמר במנחת עני (ויקרא ב א) 'ונפש כי תקריב' כי אין בידו להקריב נפש הבהמה תמורת נפשו והוא מביא מנחת סלת, על כן אמר הכתוב 'ונפש', מעלה אני עליו כאלו הקריב נפשו.

אבל מכל מקום גם הנשמה צריכה כפרה, אחרי אשר הטמאה בגוף הנגוף הגה ואינה מתפפרת בנפש הבהמה כי אין דמיון זה לזה, כי רוח בני אדם עולה למעלה ורוח הבהמה יורדת למטה (קהלת ג כא), ואיך תהיה נפש הבהמה הפלה ונפסד תמורה לנשמת אדם הקצמת לנצח, על כן צוה אל חי לעשות מזבח הקטרת המעלה עשן וריח נחוח לה' לכפר על רוח בני האדם העולה היא למעלה כעשן הקטרת, והיא גם היא מקטרת מור ולבנה של מעשים טובים. ולהורות נתן בלבבנו מה שנאמר (פסוק לו) 'ושחקה ממנה הדק' רמז לנשמה דקה מן הדקה שצריכה גם היא כפרה כדי להעלותה אל מקום חצובה. **ומספר** אמות מזבח זה יוכיח, כי בו נאמר אמה ארכו ואמה רחבו, אמות יחידות לכפר בו על הנשמה שנקראת יחידה, כמו שהקב"ה אחד כך היא יחידה. ואמתים קמתו, כי רוח בני האדם היא העולה למעלה למקמה בזולת מקום שיש לה תוף הגוף. וזמן הקטרתו בבקר ובערב, כי הנשמה בבקר היא באה בלדותו זמן זריחת שמשו, ובערב היא שבה אל אביה מימי געוניה, והלואי שתהא יציאה כביאה בלא חטא:

ו'שון 'קהנה' נאמר על העבודה, וכמו שתאר 'כהן' הוא שם עובד ממש כמו שפרש רש"י בקרא (כט ל) 'כההן תחתי מבניו'. ולכן לעיל (כח מא) גבי בגדים כתוב 'והלפשת אותם וכו' וקדשת אתם וכהנו לי' שהבגדים אינו רק לעבודה, הא פעלי מומין האוכלין קדשים מתנות קנה אינן צריכים בגדים. אבל כאן גבי אכילה לא כתוב 'לכהן לי' רק 'לקדש אתם, שאף שאינם עובדים אוכלים בקדשי קדשים, רק שקדושים בכהנה, וכמו כאן שהמה לא היו המקריבים:

ואת הכבש השני תעשה בין הערבים (כט מא)

כפלים לתושיה

רבי יצחק אליהו לאנדא זצ"ל

תמיד של שחר מכפר על מחשבות האדם בלילה, ותמיד של בין הערבים על המחשבה ומעשה שביים

כפול המאמר שכתב נאמר (פסוק לו) 'ואת הכבש השני תעשה בין הערבים', מובא בספרים לפי שתמיד של שחר מכפר על עברות של לילה, ובלילה אינו עת המעשה, רק אגן יחשב על משכבו בלילה, אף ביום הוא עת המעשה ועת המחשבה יחד. לכן תמיד של שחר אין מכפר רק על המחשבה לבד, נאמר בו פעם אחד 'את הכבש האחד תעשה בבקר', אף תמיד של בין הערבים מכפר על שני דברים מחשבה ומעשה, לכן נאמר בו שני פעמים 'ואת הכבש השני תעשה בין הערבים':

ועשית מזבח מקטר קטרת עצי שטים תעשה אתו. אמה ארכו ואמה רחבו רבוע יהיה ואמתים קמתו ממנו קרנתיו (א ל ב-)

מעשי צדיקים

העמדים מסביב השתוממו על כך, דבריו נראו בעיניהם כפגיעה בכבוד רבם, והגאון ספר, שכאשר למד אצל רבו מרן החתם סופר ז"ע, היה בין בני הישיבה בחור אחד בנו של איש פשוט, ופעם התלונן תלמיד זה לפני רבו שאביו מצער אותו תמיד.

קרא החתם סופר לאבי התלמיד ואמר לו, למה תצער את בנך, הלא הוא בחור מתמיד בתורה ומפילג ביראה, וכלו מחמדים. השיב לו האיש, שבנו מתנהג בפרישות יתרה ובחומרות, ושאל את מרן החתם סופר, האם היה ערב לרבנו אם בנו היה מתנהג בפרישות ובחומרות יותר ממנו. ענה לו החתם סופר, הלא זה הדבר אשר אנו מתפללים עליו תמיד, שיהיו בנינו טובים וצדיקים מאתנו.

סיים הגאון בפנותו אל החתן סופר, אקנה שגם הגאון ממטרסדורף לא ירע לו ברבתי שבנו יעלה במדרגה יותר ממנו, שכן ברך בניהו בן יהודע את דוד המלך, 'כאשר היה ה' עם אדני המלך פן יהיה עם שלמה ויגדל את כסאו מכסא אדוני המלך דוד' (מלכים א' א לו).

כן מצינו בזית, שכתבו התוס' בפסחים (לו, ד"ה מה מרור), זית האילן מר והפרי מתוק, הרי שהבנים טובים מן האב. ובהריות (יג), אמר רבי יוחנן, כשם שהזית משפח למוד של שבעים שנה, כך שמן זית משלב למוד של שבעים שנה.

זה הפרוש 'בניך כשתלי זיתים סביב לשלחנך', שהבנים יהיו טובים מן האבות. 'הנה כי כן יברך גבר ירא ה', זוהי הברכה לגבר ירא ה', שיצליחו בניו בתורה וביראת שמים יותר ממנו. כמו שנאמר (זכריה ב ה) 'והיטבך והרבך מאבתריך'.

והרי ימי האדם קצובים, עם פטירתו יסתים למוד התורה שלו. אבל אם מגדל בנים טובים, תשאיר התורה הקדושה שלמדי, קמת

פתיית למאור להעלת נר (כו ב)

אל הרה"ק רבי מנחם מענדל מרימנוב זיע"א, הגיע חסיד בעל יסורים, מרבה באנחות פאב, לבקש את ברכתו.

אמר לו רבי מנחם מענדל: דע לך, האנחות לא יסיעוך, כתוב 'פתיית למאור', מכתתים אותך ביסורים כדי שתאיר פלך, שתזכר, ולא לאנחות. שמח נא ביסורים הבאים אליך ואז יבדלו ממך, ויסימו את שליחותם בעולם.

המשיר הרבי וספר, מעשה בעבד שהעמיסו עליו משא פבד להעבירו למקום אחר, עמד אותו עבד על אם הדרך, ובכה על המשא המכבד עליו. אמרו לו, עמידתך זו רק מכבדה עליך, גש למקום אליו עליך להגיע, פקרו ממך את המשא, וירוח לך. (חסידים מספרים)

ויקחו אליך שמן זית זה וגוי להעלת נר תמיד (כו ב)

באר הגאון רבי שאול בראך זצ"ל אב"ד דק"ק קאשוי את הכתוב על דרך הדרוש, כל אדם מחיב לעמל בכל כחו לגדל בניו לתורה, ועל ידי בנים טובים מתעלה האב. בתהלים (מב א) כתוב, 'בניך כשתלי זיתים סביב לשלחנך', וצריך באור מה טעם המשיל הבנים לזית.

בעת למודי אצל רבי הגאון בעל חתן סופר זצ"ל במטרסדורף, בא לבקרו הגאון הישיש רבי מנחם פ"ץ פרוסטיץ זיע"א אב"ד דק"ק צעהלים, כשנפדו זה מזה, לזהו מורי הגאון עם כל בני הישיבה ובעלי בתים מקהילתו. באותו מעמד בקש החתן סופר מרבי מנחם שיברך את בנו, והוא ברב ענותנותו מאן בתחלה, רק לאחר שמורי הפציר בו, לא סרב עוד וברכו בקול רם, יהי רצון שתהיה טוב וגדול מאביך.

כְּשִׁיצָא מחדרו של הצדיק, חש עצמו כְּאָדָם חדש ממש, הוא החל לדבר בְּשִׁפָּה ברורה ושוטפת, בְּרַכְתּוֹ של הרבי השפיעה על כל שיחו ושיגו.

כְּשִׁישָׁב לעירתו, חזר לפני החסידים כְּמִה מְאִמְרֵי חסידות שְׁשָׁמַע מפי הרבי, והשומעים השתוממו על כך שְׁאִינוּ מְגִמְגִים כְּתַמִּיד, וְלֹא עוֹד אֵלָא מְדַבֵּר בְּשִׁפָּה ברורה, וְאִזּוּ סִפֵּר לָהֶם כִּי כָּל זֶה בָּא לוֹ מִבְּרַכְתּוֹ שֶׁל הַצַּדִּיק, וְכִי הוּא רַק כְּמוֹ 'הַגֵּלָם' שֶׁל הַרְבֵּי. (באר יעקב חיים)

בעולם הַזֶּה. זֶה הַפְּרוּשׁ 'וְיִקְחוּ אֵלָיךְ שְׁמֹן זַיִת וְיִקְחוּ מוֹסֵר וְלִמּוּד מִשְׁמֹן זַיִת הַהוֹלִיד וְלִגְדֵל בָּנִים טוֹבִים, וְעַל יְדֵי זֶה יִזְכּוּ לְהַעֲלוֹת גַּר תַּמִּיד', שְׁלֹא תִפְסַק הַתּוֹרָה מִיִּשְׂרָאֵל.

לְאַחַר שָׁנִים רַבּוֹת נִדְפַס סֵפֶר דְרוּשֵׁי חַתָּם סוֹפֵר, וְשֵׁם מוֹבָא בְּדְרוּשׁ לְזוֹ אֶדָר (תקצ"ג) פְּרוּשׁ עַל 'וְיִקְחוּ אֵלָיךְ שְׁמֹן זַיִת וְיִקְחוּ שְׁיֵהוּ הַבָּנִים טוֹבִים מְאֻבּוֹתֵיהֶם. (בהיות הַבּוֹקֵר)

וְאַתָּה תְּדַבֵּר אֵל כָּל חַכְמֵי לֵב אֲשֶׁר מִלְּאֲתֵי רֹחַ חֲכָמָה (כח א)

וְאַתָּה תְּדַבֵּר אֵל כָּל חַכְמֵי לֵב אֲשֶׁר מִלְּאֲתֵי רֹחַ חֲכָמָה (כח א)

סֵפֶר רַבִּי יִצְחָק שְׁבַדְרוֹן שְׁלִיט"א, בְּחַג הַסְּפֹת נִסְעֵתִי עִם הַחֲסִיד ר' נָטַע צִינּוּוֹרְט ז"ל וְעַם אֲנָשִׁים נוֹסְפִים, לְקַבֵּל בְּחַג אֶת פְּנֵי הַגַּה"ק הַמְּקוֹבֵל רַבִּי מְאִיר אַבּוּחַצִירָא זְצוּק"ל. הוּא קִבֵּל אוֹתָנוּ בְּחִבִּיבוּת בְּסִפְתּוֹ. לְשָׁנַתִּי לוֹ יְדִי, אָמַר לִי כִּי אֲנִי נֶכֶד מְגֹאֵן וְקָדוֹשׁ, עֲנִיתִי שְׁאֲכֹן בֶּן הַדְּבַר, אֲנִי נֶכֶדוֹ שֶׁל הַגַּה"ק הַמְּהַרְש"ם זְצוּק"ל.

לְאַחַר מִכֵּן נִגַּשׁ אֵלָיו ר' נָטַע, בְּרֵאתוֹ אוֹתוֹ, קִפְצוֹ מִמְּקוֹמוֹ וְשָׁאַל בְּהַתְּפַעְלוּת, מִיְהוּ הַאִישׁ הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה, נִתֵּן לוֹ יְדוֹ, וְכֵן עָמְדוּ כְּמִה דְקוֹת וְהִסְתַּכְּלוּ זֶה עַל זֶה, מִבְּלֵי לְדַבֵּר. אַחַר כֵּן בִּקֵּשׁ הַרַה"ק בְּבֵא מְאִיר זְצוּק"ל מִכָּל הַנוֹכְחִים לְצֵאתָ, וְיִשָּׁב בִּיחִידוֹת עִם ר' נָטַע כְּמוֹחֲצִית הַשָּׁעָרָה. (נטיעה של שמוחה)

הַחֲסִיד ר' דָּב זָאב קוֹזְנִיָּקוֹב מִיְקָטְרִינוֹסְלָב ז"ל מְחֲסִידֵי חֲב"ד, הָיָה פֶּה מְפִיק מְרַגְלִיּוֹת, הַסְּבָרָיו בְּחִסִּדוֹת הָיוּ נִפְלְאִים, וְהָיָה לוֹמַח לְבָבוֹת בְּדַבּוּרָיו. הוּא זָכָה לְכָרֶךְ עַל יְדֵי בְּרַכְתּוֹ שֶׁל הַרְבֵּי מוֹהַר"ש מְלִיּוּבְאוּוִיטְשׁ זִיע"א.

רַבִּי דָּב זָאב נוֹלַד וְהִתְחַנֵּן בְּעִירָה קְטַנָּה בְּכַלְפֵּךְ צִינּוּיָגוֹב, בַּהּ הָיוּ כְּמִה לוֹמְדִים גְּדוֹלִים מְפָרְסָמִים וְחֲסִידִים, וְהֵם הִשְׁרִישׁוּ בּוֹ אֶת הַיְדִיעָה שֶׁחֲסִיד צָרִיךְ לְהִיּוֹת טוֹב לְעַמּוֹ, וְנוֹהֵג בְּמִסִּירוּת.

בְּהִיּוֹתוֹ בֶּן שְׁתַּיִם עֲשָׂרָה, כְּבָר רַכַּשׁ יְדִיעָה רַבָּה וְהָיָה בְּקִי בְּהַרְבֵּה מְאֻגְדוֹת חו"ל. בְּאוֹתָהּ עִירָה הַתּוֹרָרוֹ יְהוּדִים פְּשוּטִים, עַמֵּי הָאָרֶץ גְּמוּרִים, שְׁלֹא יְדַעוּ אֶפְילוֹ אֶת פְּרוּשׁ הַמְּלוֹת. מִתּוֹךְ רַחֲמֵנוֹת עֲלֵיהֶם, הָיָה מְלַמֵּדֵם אֶת הַתְּפִלוֹת, וְדָרַשׁ לְפָנֵיהֶם דְּבָרֵי אַגְדוֹת מְהַגְמְרָא וּמְמַדְרָשֵׁי חו"ל. כֵּן נִהַג שָׁנִים אַחֲדוֹת, אֲבָל הַדְּבַר הָיָה קוֹשֶׁה עֲלָיו כִּיּוֹן שְׁהָיָה כְּבַד פֶּה, עַד שֶׁחָשׂ שֶׁנִּפְשׁוֹ יוֹצֵאת בְּדַבּוּרוֹ.

בְּהִיּוֹתוֹ בֶּן שְׁבַע עֲשָׂרָה, נִסַּע לְלִיּוּבְאוּוִיטְשׁ, סִפֵּר לְרַבֵּי עַל הַנְּהַגְתּוֹ עִם הָאֲנָשִׁים הַפְּשׁוּטִים וְעַמֵּי הָאָרֶץ, וְהִתְאוּנֵן כִּי מִפֶּאֶת הָיּוֹתוֹ כְּבַד פֶּה, קוֹשֶׁה עֲלָיו הַדְּבַר. הַצַּדִּיק הַתּוֹבֵן בּוֹ זָמַן מַה, וְאָמַר לוֹ: ה' יִתְבַּרַךְ יִתֵּן לְךָ כַּחוֹת שֶׁל בְּאוּר וְהִסְבֵּר.

וְעִשִׂיתָ מִשְׁבָּצַת זָהָב (כח יג)

בְּסַעֲדוֹת לֵיל שַׁבָּת קָדֵשׁ פְּרִשְׁתַּת תְּצוּהָ, פִּתַח וְאָמַר הַרַה"ק רַבִּי יַעֲקֹב יִצְחָק מְלִבְלִין זִיע"א, כְּתוּב בְּפְרִשְׁתַּת הַשְּׁבוּעַת 'עִשִׂיתָ מִשְׁבָּצַת זָהָב', תַּעֲשֶׂה תַבּוֹת וְאֲרָגוּזִים מְלֵאִים כֶּסֶף וְזָהָב לְיִשְׂרָאֵל, הַמְּשִׁיר וְאָמַר, מִי שְׂרוּצָה לְהַתְּבַרַךְ

תוֹךְ כְּדֵי עֲמִידַתִּי שֶׁם בְּלֵב הוֹמָה מִפְחַד, וּבְעוֹדֵי חוֹשֶׁשׁ פֶּן יִרְגִישׁ בִּי אָבִי, שְׁמַעְתִּי אוֹתוֹ מִזְכִּיר שְׁמוֹת אֲנָשִׁים וְשְׁמוֹת אִמּוֹם. לִפְתַּע פֶּתַח אֲמוֹר זִי"ע אֶת עֵינָיו חֹזֵר לְאַחֲרָיו וְהַבְּחִין בִּי, מִרֵב פֶּחַד וּמוֹרָא נְמַלְטִי מִשָּׁם, אֲבָל הוּא פָּנָה אֵלַי בְּבַת שְׁחוֹק וְהִרְגִיעֵנִי.

הַעֲנִין הַתְּבַאֵר לִי כַּעֲבוּר כְּמָה שָׁנִים בְּהֵיטֵי בֵּן אַחַת עֶשְׂרֵה, כְּשֶׁכָּבַר יְכַלְתִּי לְכַתֵּב בְּכַתֵּב סוֹפֵר מְהִיר, וְכ"ק אֲמוֹר זִי"ע שֶׁהָיָה חֲלֹשׁ וְזָקֵן, פָּקַד עָלַי לִרְשֵׁם אֶת אֲגוּרֹתָיו וּמִכְתָּבֵי תְּשׁוּבוֹתָיו לְאֲנָשִׁים שֶׁהִזְכִּירוּ עֲצָמָם לִפְנָיו, כְּשֶׁהוּא חוֹתֵם בְּשׁוּלֵי הַמִּכְתָּב. פֶּעַם פָּתַחְתִּי מִכְתָּב בְּפִקְדַת קֹדֶשׁ לְחַבְרַת חֲסִידָיו וְאֲנִי, וְצָוָה עָלַי לְכַתֵּב בֵּין הַדְּבָרִים בְּזוֹ הַלְשׁוֹן: 'הֵאֵם אֲנִי חֲקוֹק עַל לְבַבְכֶם, כִּפְאֶשֶׁר אֲתֶם חֲקוֹקִים עַל לְבִי'. אִף שֶׁהֵייתִי אֲזוּ נַעַר רַךְ בְּשָׁנִים, נִבְהַלְתִּי וְהִשְׁתוּמַמְתִּי לְמִשְׁמַע הַדְּבָרִים.

בְּאוֹתוֹ מַעֲמֵד נִכַח הַרְה"ח ר' אַבְרָהָם יוֹסֵף מִתּוֹשְׁבֵי קְלַיינְוֹרְדִין, כ"ק אֲמוֹר זִי"ע הֵטָה עֲצָמוֹ אֵלָיו וְאָמַר לוֹ: אֵין יְהוּדֵי שְׁנָתָן לִי פֶעַם פִּיתְקָא שְׂאִינְנִי מִזְכִּירוּ בְּכָל תְּפִילַת שְׁמוֹנָה עֶשְׂרֵה. הֵיטָה לִי עֲצָה לִזְכֹּר אֶת כָּל יְשִׁבֵי הָעָרִים, אֲבָל לֹא זְכַרְתִּי אֶת יְשִׁבֵי הַכְּפָרִים עַד שֶׁעֲזַרְנִי ה' יִתְבָּרַךְ וְחוֹנֵן אוֹתִי דַּעַה לְמוֹצָא עֲצָה גַם עֲלֵיהֶם. הַתְּפִלָּאֲתִי לְשִׁמְעַת הַדְּבָרִים, כִּי הֲלֹא לְקַח פִּתְקָאוֹת מִהַבָּאִים אֵלָיו כְּחֻמְשִׁים שְׁנָה, מִקְּפֵלָא הַדְּבָר מִבִּינְתֵּנוּ, אִיךְ יִתְכַּן לְהִזְכִּיר אֶת כָּלָם בְּכָל תְּפִילַת שְׁמוֹנָה עֶשְׂרֵה.

מִמוֹצָא הַדְּבָרִים אֲתָה לְמוֹד, שְׁחוּבְתוֹ שֶׁל צַדִּיק לִזְכֹּר אֶת שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּמוֹ שְׂאֵהֲרֹן הַכֹּהֵן נִשָּׂא אֶת שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַל לְבוֹ. אֲהֲרֹן הַכֹּהֵן זָכַר אֶת שְׁמוֹת כָּל כָּלָל יִשְׂרָאֵל, וְאֵת כָּל מִי שֶׁרַק בְּשֵׁם יִשְׂרָאֵל יִכְנֶה, בְּכָל פֶּעַם שֶׁהִכְנִיס אֶת הַשְּׁמוֹת לְזָכְרוֹן לִפְנֵי ה' כְּשֶׁבָא אֶל הַקֹּדֶשׁ לְבוֹשׁ בְּחֹשֶׁן הַמִּשְׁפָּט. (שַׁפַּע חַיִּים דְּרִשׁוֹת

חורש"י, מִנּוֹת תְּשַׁמ"ב)

בְּעִשְׂרֵי מִקְּפֵלָת, עֲתָה הוּא עַת רְצוֹן לְזָה. כָּל הַנוֹכָחִים הַחֲרִישׁוּ, וְלֹא הָיָה אֶחָד שֶׁהִרְהִיב עֵז בְּנַפְשׁוֹ לְגִשֵּׁת אֶל הַקֹּדֶשׁ וּלְבַקֵּשׁ עַל גְּשְׁמֵיזוֹת. **בַּיּוֹם** שֶׁבַת קֹדֶשׁ בְּסַעֲוֹדַת עֲתִיקָא קְדִישָׁא, חֹזֵר הַרְבֵּי עַל הַדְּבָרִים שֶׁאָמַר בְּלִיל שְׁבַת, בְּאוֹתוֹן מוֹלִים, וְעַם כָּל זֶה לֹא נִעְנָה אִישׁ מִהַחֲסִידִים, וְכֵן בְּסַעֲוֹדָה שְׁלִישִׁית אִף אֶחָד לֹא בִקֵּשׁ לְהִתְבָּרַךְ בְּעִשְׂרֵיזוֹת.

אָמַר הַרְבֵּי בְּעֲצָמוֹ: אֲבָל פְּרִנְסָה בְּרוּחַ מִכְרַחָה לְהֵיטֵי לְכָל אֶחָד מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

פּוֹק חֲזִי עַד כְּמָה הָיוּ רְחוּקִים אוֹתֶם תְּלַמִּידִים מִעֵינַי עוֹלָם הָזֶה, בְּהֵיטֵם מִסְבִּים בְּשִׁלְחָנוּ הַטְּהוֹר שֶׁל הַרְבֵּי הַקְּדוֹשׁ מְלַבְּלִין. (הוּא דְּעוּבָדָא)

וְנִשָּׂא אֲהֲרֹן אֶת שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו' עַל לְבוֹ בְּבֹאוֹ אֶל הַקֹּדֶשׁ לְזָכְרוֹן לִפְנֵי ה' תְּמִיד (כַּח כַּט) **דְּרַשׁ** הַרְה"ק מִצְאָנוּ קְלוֹיזִנְבוּרְגַּא זצ"ל בְּעַל הַשַּׁפַּע חַיִּים, תְּפִקְדָם שֶׁל צַדִּיקֵי אֶמֶת הַשַּׁפִּיעַ שַׁפַּע מִן הַשָּׁמַיִם, וּלְלַמֵּד זְכוֹת גַּם עַל אֲנָשִׁים שְׁפֵלִים, לְסַבֵּל אוֹתָם 'כִּפְאֶשֶׁר יִשָּׂא הָאֲמֹן אֶת הַיִּנְקָא, וְלִתַּת תְּמִיד עֵינֵיהֶם וּלְבָם עַל יִשְׂרָאֵל. זו הֵיטָה מִדְּתוֹ שֶׁל אֲהֲרֹן הַכֹּהֵן כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב 'וְנִשָּׂא אֲהֲרֹן אֶת שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּחֹשֶׁן הַמִּשְׁפָּט עַל לְבוֹ בְּבֹאוֹ אֶל הַקֹּדֶשׁ לְזָכְרוֹן לִפְנֵי ה' תְּמִיד, אֲהֲרֹן הַכֹּהֵן נִשָּׂא עַל לְבוֹ אֶת שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְהִזְכִּירָם תְּמִיד לְטוֹבָה לִפְנֵי ה' יִתְבָּרַךְ.

רַגִּיל הֵייתִי בְּיַלְדוּתִי לְהִתְבַּוֵּן בְּאוֹרְחוֹת כ"ק אֲמוֹר זִי"ע, וּלְפִשְׁפֹּשׁ אַחַר מַעֲשָׂיו. כַּד הוֹיָא טְלֵיָא, בְּשִׁהוּתֵנוּ בְּקְלַיינְוֹרְדִין בְּשְׁנוֹת הַמְּלַחְמָה, רָאִיתִי אֶת כ"ק אֲמוֹר זִי"ע עוֹמֵד שְׁעָה אֶרְכָּה בְּתַפְלַת שְׁמוֹנָה עֶשְׂרֵה, בְּשִׂאִפְתֵי לְשִׁמְעַת אֶת תְּפִלָּתוֹ, דְּחִקְתִּי אֶת עֲצָמֵי בְּחֻשָּׂא מִתַּחַת לְמוֹקוֹם מוֹשְׁבוֹ. מִחֻמַּת שֶׁהֵייתִי קָטָן וְצָנוּם, יְכַלְתִּי לְהַדְּחִק אֶל תוֹךְ סַפְסַל בֵּית הַכְּנֶסֶת, לְהַרְהִים אֶת הַמוֹשֵׁב וּלְהַכְנִס פְּנִימָה.

וְהָיָה כִּי רָאִשׁוּ בְּתוֹכָם שֶׁפָּה יְהִי לְפִי סָבִיב
מַעֲשֵׂה אֲרָג (כח לב)

ספר הגאון רבי דב בעריש איינהורן זצ"ל
הי"ד אב"ד אמסטוב, שהיה בְּזוּג ראשון
התנו של הרה"ק השפתי צדיק מפיליץ זיע"א,
יוס אחד בעת שהשפתי צדיק למד את אחד
משעוריו הקבועים עם בניו וחתניו, נכנס לחדר
למודם **החפץ חיים זיע"א,** שבאותן שנים לא
היה מפר פאדס גדול, הוא נסה לשכנע את הצבור
בנחיצות הגדולה של ספרו הקדוש 'שמירת
הלשון', כמנהגו בשנים ההן, כשהוא אומר
שפיוס רחמנא ליצלו רבים נכשלים בעון החמור
הזה מחסר ידיעה, כמו שהיה רגיל לומר אז.

מפיו של אחד מבני הרבי, נפלטתה מבלי משים
הערה בדרך בדיחותא על החפץ חיים,
והוא אמר: כמענן שהוא מחבר ספר לחזק על
שמירת הלשון, בעוד שהוא מדבר לשון הרע
על כלל ישראל באומרו שרבים מהם נכשלים
בעון החמור של לשון הרע.

כאשר שמע הרבי השפתי צדיק את הדברים,
חורו פניו הקדושות והוא התבטא בזעזוע,
איך טפה סרוחה יכולה לדבר על פה פה קדוש.

הרבי סגר את השלחן ערוך שבו למדו באותה
שעה, והחל להלך בחדר הלוח וחוץ בלי
למצא מרגוע לנפשו, רק אחרי פחצי שעה הוא
חזר ללמד, ואחר זמן מה אמר לבנו, שיבאר
לו את החלוק בין שיטת ה"טז והש"ך בענין
שעסקו בו באותה שעה. הבן לא ידע להשיב
כראוי, והרבי אמר לו באירוניה: אין זה פלא
שלא יודעים, אחרי שמדברים כך על פה קדוש.

במשך שנה שלמה, כאשר היה הרבי שואל
את בנו בזמן למודם שיבאר לו פשט
בשלחן ערוך, והמענה לא היה משלם, היה
הרבי חוזר ואומר: מה הפלא שאינו יודע, אחרי
שמדברים על פה קדוש. רק פכלות השנה הוא
חדל מלהעיר לו על כך. (שיח זקנים)

שֶׁפָּה יְהִי לְפִי סָבִיב (כח לב)
בליל שבת אחת בשעה שטעם הרה"ק רבי
אהרן מבעלזא זיע"א את הדגים בסעודה,
הבחינו הנוכחים בשעול שתקף את הרבי, אולם
הוא המשיך את עריכת השלחן בסדרו. לאחר
השלחן, פשונכס הרבי אל חדרו, צוה על
המשמש בקדש להעלות אור בחדר, ולהבהיל
רופא באפן דחוף.

בבדיקת הרופא נתגלתה בגרונו עצם של דג,
שהיתה בגדר סכנת נפשות ממש,
ונשלפה בידי הממחיות של הרופא. לשאלתו
של המשמש ר' אברהם ליב ברגופון ע"ה, מדוע
המתין הרבי עד אחר השלחן עם מצב פה
מסכן, השיב הרבי, ישנם פאן אורחים חשובים
שבאו ממרחק, איך יכלתי לגרם להם בהלה
ועגמות נפש. (במדינתו של אהרן)

להרה"ק רבי יעקב דוד מאמשינוב זצ"ל היתה
קפידה גדולה על אדם אחד, ועם כל
זאת שתקו, ולא זו בלבד שלא כעס עליו, אלא
מחל לו בלב שלם.

הוא הסביר, תארו לכם שהייתי מקפיד וכועס
ואף משיב לאדם זה כמדתי. שמא מאחר
יותר היו מתעוררים בי רגשי חרטה, מדוע
כעסתי עליו, יתכן שהצדק עמו ולא עמי, ואז
אאלץ לחפשו ולבקש ממנו מחילה. אפשר שלא
אוכל למוצאו כי ירחיק נדד, וכיצד אשיגנו
לבקשו שימחל לי.

אולם אם אמחל לו מיד, אף שעל פי דין
איני מחייב לעשות פו, הרי חטאתי לה'
יתברך בלבד. ה' יתברך מלא כל הארץ כבודו
וכבודו מלא עולם, אם כך אוכל לבקש ממנו
מחילה בכל מקום ובכל זמן על מה שחטאתי
כנגדו, במדה וארע שפחתי לאיש שלא היה
עלי למחול לו. (בית יצחק)

אולם כָּכֵל שְׁמֹתֶקְרָבִים אֶל הַקֶּבֶ"ה, מִשְׁיָגִים יוֹתֵר אֶת גְּדֻלָּתוֹ וְאֶת רוֹמְמוֹתוֹ, וּמְמִילָא 'וְהִיִּיתִי לָהֶם לְאֱלֹקִים'. (שיח שרפי קודש)

וְאָכְלוּ אֹתָם אֲשֶׁר בְּפֶר בָּהֶם (כט לג)

אמר הרה"ק רבי ישראל ממונדיז'ין זצ"ל, ספר זקני הרה"ק רבי יחזקאל מקוזמיר זצוק"ל ש'הלך לרבו הקדוש מלבלין עם החסיד ר' משולם ז"ל. בדרךם הזדמנו לכפר אחד, ולאחר התפלה, סעדו לבם כשהם מדברים בתורה וחסידות בדרךם. לפתע בא שומר הכפר הנכרי ודרש מהם תעודה מזהה, מאחר שלא הייתה להם, נתבבלו ונתבלבלו, מיז פסקו משיחתם, והחלו לברך ברכת המזון.

לאחר מכן אמר רבי יחזקאל מקוזמיר, באמת זה לא היה השומר הגוי אלא הבעל דבר, פי אין לו נייחא בזמן שהוא רואה שני יהודים שמתחברים ועוסקים בדברי תורה, לכן הוא הזדרז לבא ולהפסיקם.

הוסיף על זה רבי ישראל ממונדיז'ין זצ"ל ואמר, נזדמן לי לשבת בסעודה, ואז פרשתי לפי זה את הפסוק בתהלים (נג ה) 'תערוך לפני שלחן נגד צררי'. פאשר החסידים מתחברים לסעד בשלחן אשר לפני ה' וזה נהיה 'תערוך לפני שלחן', זה גם 'נגד צררי', מיז בא הצרר והוא נעשה כנגדם, לבלבלם. (דברי ישראל)

כשהיו הנצרכים לישועה באים לבקש את ברכתו של הרה"ק רבי דוד מלעלוב זיע"א מירושלים, היה אומר להם פסגלה על פי לשון הכתוב 'סעדי ואנשעה' (תהלים קיט קיז), שיערכו סעודה ליהודים, ועל דה זכז לישועה.

באחד המבחינים הפומביים שערך רבי יהודה צדקה זצ"ל ראש ישיבת פורת יוסף לתלמידים ששגנו בעל פה מסכתות שלמות, קרא הבחור המסיים את ההדרן שבסוף המסכת, והגיע למלים שתהא תורתך אומונתנו בעולם הזה ותהי עמנו לעולם הבא.

הפסיקו ראש הישיבה ושא, מה פשר הבקשה ותהי עמנו לעולם הבא, כלום אין הדבר ברור, שאדם הגורס ומשגן מסכת שלמה, היא תהא עמו גם לעולם הבא. והסביר, אין זאת אלא לפי המובא בחובת הלבבות (שער הכניעה פ"ז) שהמדבר לשון הרע, יטלו ממנו לעתיד את כל זכותיו אשר עשה בעולם הזה, את המצוות והמעשים הטובים, וכך יזכרו לזכות האיש שעליו הוא דבר דברי גנאי.

ישנה מציאות, שאדם לומד תורה בעולם הזה והיא אינה עומדת לו לעולם הבא, כי היא תלקח ממנו ונתנת לחברו. זו פונת התפלה שתהא עמנו לעולם הבא. מתפללים אנו שלא נכשל חלילה בעון לשון הרע, ונפסיד את כל זכותינו, אלא שישארו עמנו תמיד. (וזאת היהודה)

ושכנתי בתוך בני ישראל והייתי להם לאלקים (כט מה)

ספר הרה"ק רבי חנוך העניף מאלכסנדר זצ"ל, בצעירותי הסתופפתי בצל אחד האדמו"רים, ככל שהתקרבותי אליו, נתמעט ערכו בעיני. אולם כשהגעתי לרבי, השרף מקאצק זיע"א, ככל שהתקרבותי והתבוננתי ברבי הקדוש ובהנהגותיו, גדלה הערצתי ויראתי מפניו. אז הבנתי מאמר הכתוב 'ושכנתי בתוך בני ישראל' - והייתי להם לאלקים, אצל אלוהי העמים, ככל שמתקרבים אליהם, נזכחים באפסיותם ובריגונותם.

כל אחד בצנעה, ואז החלו להתרחק מקרבתו ולהפגוע מלבקרו, מחשש שיביישם בדבריו.

האדמו"ר הקדוש רבי דוד הי"ד זיע"א, בקש את אחיו **הבבא סאלי זיע"א** לקיים מצוות בקור חולים אצל ר' משה, אולם הוא אמר שהוא אינו חפץ לבקרו, פן יגלה רבי משה את חטאיו. השיבו אחיו הגדול, אין לך ממה להתבייש, פדאי לך לקיים מצוות בקור חולים, ושמר מצוה לא ידע דבר רע'.

כשהגיע הבבא סאלי לבית החולה לבקרו ולסעודו, פסק ר' משה מלדבר והשתתק. כאשר שאלוהו, מדוע אינו מספר את קורות רבי ישראל, ענה, קדוש הוא מרחם אמו, ואין לי אפשרות לדבר אף מלה אודותיו.

רק דבר אחד היה מוכן לומר, שהוא רואה שאדמו"ר רבי ישראל ואחיו הקדוש יכפרו על הדור, סתם ולא פרש. מששמע זאת הבבא סאלי, נפעם ונרגש, וחשש מן הצפוי לו בעתיד הקרוב נכת המצב הקשה והרדיפות בהם היו נתונים בזמן האחרון. הוא שב אל אחיו, וספר לו בהתרגשות גדולה את דברי החולה, ענהו רבי דוד, שאין לו מה לחשש, יודע הוא את הדבר.

"ישנו הבדל בין עתידו לבין עתיד רבי ישראל. רבי דוד יכפר על הדור בזכותו, ואלו רבי ישראל יכפר על הדור בחייו, יאריך ימים, ובחייו הקדושים והטהורים יכפר על בני דורו".

אדמו"ר לא קבל את פרושו של אחיו הגדול, עד שנתאמת חלקו הראשון בזכותו הטרואגי על קדושה של אחיו הקדוש הי"ד. אז פעמה רוח אחרת בו והאמין באמונה שלמה שאכן נועדו לו חיים ארוכים, והוא עמל להקדישם לעבודת ה' באופן שבקדשת חייו יכפר על דורו, ואכן זכה לאריכות ימים מפלגת והיה מגן וצנה לדור. (תולדות הבבא סאלי)

פעם נסע רבי דוד מלעלוב עם קבוצה מחסידיו להשתטח על ציון התנא הקדוש רבי שמעון בר יוחאי במירון, ובהיותם בדרך השוממה בין הרי הגליל, נבהלו בני החבורה בראתם לפתע מרחוק קבוצת משמאלים רוצחים, המתקרבת לכיוונם. בני החבורה קפאו על עמדם כשהפחד משתק אותם, ונסו לכלל מהר את צעדיהם, האם ישנה איזו אפשרות לנוס ולהמלט בין ההרים החשופים מפני הרוצחים. ואז אמר אחד החסידים לרבי, הרי תמיד אנו שמעים סעדי ואושעה, אולי נכין עכשו סעודה וננשע.

רבי דוד הסכים עם הדברים, והחסיד החל לקבץ אבנים לשלחן ארעי, בני החבורה חברו פמה בגדים לכסות את האבנים במעין מפה לשלחן, והתישבו לסעד שם במקום. כשראו הערבים את הקבוצה סועדת בשלות נפש כנגדם, סברו שאינם פוחדים מהם כי יש ברשותם כלי נשק, הם חששו מלפגוע בהם, נשאו רגליהם ונעלמו מהמקום. (מפי ספרים וסופרים)

יכפר עליו לדרתיכם קדש קדשים הוא לה' (ל י) **בשלהי** שנת תרע"ט, היתה הקהלה היהודית בתאפילת נתונה תחת שלטונו האכזרי של המורד הצר מולאי מוחמד, ואיש לא ידע מה ילד יום. והנה נפל דבר בעירה, נכדו של אביר יעקב זצוקל"ה ר' משה דהאן ז"ל חלה ונפל למשכב, וגם אבד את ראיתו.

וראה זה פלא, מיום שנפל למשכב החל לספר לכל הסובבים אותו את קורות חייהם, ואת מה שיתרחש עמם בעתיד באפן מדויק. הדבר הפליא את השומעים, אנשים החלו לנהר אליו לשמע את דבריו, עד שגלו לתדהמתם שר' משה כגלה את מסתוריהם, ואת הצדדים הפחות זוהרים באישיותם, מפרט מעשים שעשה

להעמיד את הרב על טעותו, עד שר' שמעון אליהו עצמו עורר את תשומת לבו של רבנו, ובינו לבין עצמו הביע לפניו תמהונו, וכי לא טעה רבנו בפרושו שכונת התורה 'קדש קדשים היא' על אהרן הכהן, ובה נתן מקום למשפילים לקנטרו.

ברם המלבי"ם ענה לו בשלוח נפש: נו, מה אכפת לי מליצנותם של המשפילים. אבל איזהו הפרוש הנכון, שאלו ר' שמעון אליהו. הרי כבר אמרתי מה שאמרתי, ומה יכול אני לעשות, אם ירצה ה' בליל שבת הבא אחזר לפסוק זה, הוסיף המלבי"ם.

ליל שבת כי תשא אתא ובא, הקהל כלו דרוף היה לקראת השיעור, וצפה לראות כיצד יצליח הרב מלבי"ם לתקן את טעותו, בצבור הרגשה מתיחות רבה. הרב פתח את שעורו ואמר, בטורם נתחיל פרשת כי תשא, נחזר לפסוק האחרון של פרשת תצוה, מה שכתוב 'קדש קדשים', הפונה לאהרן הכהן, ומיד עבר לפרשת כי תשא כדרכו. הקהל נשאר משתומם, וגם הפעם לא העז איש לפתח פיו בפניו ולסתר את דבריו.

למחרת פנה ר' שמעון אליהו ואמר לו, רבנו חזר על טעותו, הרגע נא, ענהו המלבי"ם, אין כאן טעות, הלא מקרא מלא בדברי הימים א' (כו יג) 'ויבדל אהרן להקדישו קדש קדשים הוא ובניו עד עולם'.

שאל ר' שמעון אליהו, מדוע לא הקהה רבנו את שניהם של המשפילים, להראות להם שעל אף התרברבותם אינם בקיאים אפילו במקרא. לשם מה, ענה המלבי"ם, הלא כבר אמר החכם מפל האדם במשלי (כו ד) 'אל תען כסיל פאולתו וגו'.

כשסים הרב מבריסק לשמע את המעשה, פנה ואמר בפליאה, ר' שמעון אליהו, תימה גדולה לי עליך, וכי כיצד עלה לרגע על דעתך שרבי מאיר ליבוש יטעה ח"ו. (יושלים בתפארתה)

וכפר אהרן וגו' קדש קדשים הוא לה' (ל י) ר' שמעון אליהו פדה יצר איש בוקרשט, שמש בנעוריו את רבנו המלבי"ם זצ"ל, ובהתיישבו בירושלים נעשה מבאי ביתו של הרב מבריסק רבי משה יהודה ליב דיסקין זצ"ל. היה רגיל לספר לפניו קורות ועובדות מהרב מלבי"ם, מאלו שהיה עד להם, והגאון מבריסק שהפיר אישית את המלבי"ם והוקיר את זכרוננו, היה מתענג למשמע הדברים.

יום אחד ספר ר' שמעון אליהו, הרב מלבי"ם נהג ללמד כל ליל שבת פרשת השבוע לפני קהל של כשלוש מאות איש, ובהם בעלי בתים תורניים ששאבו קורת רוח והנאה רוחנית מרעיונותיו וחדודיו המבריקים בפרשת השבוע. לעתים, נתערבו בין שמעי לקחו גם יהודים שפרעו ברך לפני המשפילים, תנועת ההשכלה פרצה פרץ בעת ההיא ברחוב היהודים, וכמעט לא נתן היה להבדיל ולהבחין בין 'עבד אלקים לאשר לא עבדו'.

היה זה בליל שבת פרשת תצוה, בהגיעו לפסוק האחרון שבפרשה, פרש המלבי"ם את הפסוק באופן שהניח מקום למשפילים להתפס בו, לדבר בגנותו כאלו גלה פנים בתורה שלא פהלכה.

בפסוק זה שבסוף הסדרה נאמר, 'וכפר אהרן על קרנותיו אחת בשנה מדם חטאת הפרים אחת בשנה וכפר עליו לדרתיכם קדש קדשים הוא לה', ורש"י הקדוש מפרש כי 'קדש קדשים הוא', המזבח, ואולם המלבי"ם פרש בדרשתו, כי 'קדש קדשים' הפונה לאהרן הכהן, שהוא 'קדש קדשים' שאמרה התורה.

המשפילים שהיו בין שמעי לקחו, קמו נגדו בעשותם מפרושו מטעמים ותמהו, הלא הוא נוטה מפרוש רש"י, ובכלל מאימתי נשמע שהתורה תהלל בן תמותה בתאר 'קדש קדשים'. הם התלוצצו על חשבוננו של המלבי"ם, ואלו מוקירי המלבי"ם השתתקו באין מענה בפייהם להסביר את הטעות. איש לא העיז

רבנו חיים יוסף דוד אַזולאי זיע"א, החיד"א

יומא דהילולא - י"א אדר

לנסיעה, נוצרה איזו הפרעה, שעפ"ה אותו מלממש את רצונו, כגון מגפות, סערות, ומלחמות.
החיד"א נסתלק בליוורנו בליל שבת קדש פ"ת זכור י"א אדר תקס"ו. בשנת תש"כ, העלה ארונו להר המנוחות פ"ת ושלשום, שם הקם אהל על קברו, זיע"א.

ספרי הרבנים ומורשתו הענפה

בהיותו אף בן שלשה עשר שנים, כבר החל החיד"א זצ"ל לכתב ותיבות בהלכה בהוראת רבו, ובגיל שבע עשרה כתב את ספרו "שער יוסף". זכה לחבר ספרים רבים בכל שטחי התורה, שנתקבלו בכל תפוצות ישראל. מנהיגו פסקיו בהלכה בכל המקצועות והנשאים, נוהגים בכל הגדות והחוגים, (השערי תשובה מצטט ממנו כמעט בכל סימן בארח חיים). חבר תפלות רבות שצאמרות תמידים פסודם, הרבה מתולדות גדולי ישראל, ושתמרו לעד רק בזכותו. בזכרונו העצום, מזכיר רבנו בספריו שליטה ונפלאה בכל ספרותו זצ"ל.

כמו שאמרו על הרמב"ם ממשוה עד משה לא קם כמשוה, נעת אמרו: מיוסף (הבית יוסף) עד יוסף (החיד"א) לא קם כיוסף. כי הגדיל לעשות ספרים רבים, ולכל בני ישראל היה אור, ומלאה הארץ דעה את ה' פנים לים מכסים" (יחזקאל דעת"א שם"נ מצוה").

בתחלת ספרו "חדרי בטן", הוא מונה את רשימת ספריו על פי סדר א"ב, שלשים ושנים חבורים. אמר רבי מנחם מנדל מרימנוב זיע"א, החיד"א חבר ל"ב ספרים בקדושה, והם מבטלים טמאת ל"ב ספריו של ראש המשפילים, זה כנגד זה. 'ובית יוסף להרה', ניצוץ קדש יוצא מיוסף, שפקלה ושורף את כל החיצונים.

אמר הרה"ק רבי אלימלך מליזענסק זיע"א: שם באיטליה יש צדיק אחד גדול, אשר על ידי חבוריו הטהורים מבטל כל ספרי מינות. מי יתן והיה לבגד של ישראל לשקד על דלתי ספרי החיד"א, לא יזיוו אותם כלום מאמנותם. ובמיוחד הפליא ספרו גרפי יוסף על ארבע חלקי שלחן ערוך, וספר דרששים "ראש דוד" על התורה. (אהל אימלך אות רמת)

ויקבל בשמו, מאחר שדורו היה התגבורת הסטרא אחרא, והמשפילים החלו להוציא לאור ספרי זהמתם, שלח הקב"ה את מרן החיד"א שחבר ספרים הרבה שהם נגד ההשקלה, ואז בשלומדים בספריו הקדושים, זה מסגל לאמנונה בה' יתברך.

מלבד זה, נמצאת רשימת ספרים שרשם החיד"א בסוף "קונטרס זכרונות", ושמותיהם לפי אב"ג האדם, כמו "זרוע ימין", "חדרי בטן" שמתחת הרגל" ועוד, והם עוד ל"ו במספר. בספר "שבחי החיד"א" הביא עוד מספר ספרים שחבר, סך הכל שמינים ושלושה חבורים. 'ולשבת דוד עם אבתי, בהיותו בן שמינים ושלוש, וסימנון' כי על כל מוצאי פי ה' יתיה האד"ם,

רבנו חיים יוסף דוד אַזולאי זצ"ל, נולד בחדש סיון שנת תפ"ד בין חומות וירושלים עיר הקדש. לאביו רבי רפאל יצחק זקניה זצ"ל, שהיה נינו של רבי אברהם אַזולאי זיע"א בעל "חסד לאברהם", מגדולי המקובלים בדורו, שהתגורר, פעל ואף נטמן בעיר הקדש חברון. ואלו אמו היתה בתו של הרב החסיד המקובל רבי יוסף בניאליר זצ"ל, שהגיע מאשכנז בעליית רבי יהודה החסיד זצ"ל.

כבן שש שבע, החלה רוח ה' לפעמו, הפיר את בוראו, ויבר יוסף בדיעות בית רבו, לא גימש מרובקה, 'ויט שכמו לסבל, בקי בהטיה, ישב אהלים, כותב עליו אביו בהסכמה לספרו הראשון "שער יוסף".

בשנת תקי"ג והוא בן עשרים ותשע שנים, שלחווה חכמי וירושלים לאירופה המערבית, למען עניי העיר העטופים ברעב, שליחת שהתארכה חמש שנים. שם בהיותו בן עשרים ותשע כצאמו, הוציא את ספרו הראשון "שער יוסף" בליוורנו. בשנת תקי"ח, שב לארץ הקדש והצטרף לבית דינו של רבי יהודה בן בנו של המחנה אפרים, בן נמנה בין חבורת המקובלים "אהבת שלום", בראשות רבנו שלום שרעבי זיע"א.

כבר בשנת תקמ"א, פנו אליו חכמי וראשי קהלת קושטא, שהיתה בזמנו הקהלה החשובה והגדולה ביותר בארצות המזרח, בבקשה שיקבל על עצמו את קנתי הרבנות בעירם, אולם הוא מאן לזאת, על אף כל הלחצים שהפעילו עליו.

בשנת תקכ"ד נשלח שנית מטעם חכמי וירושלים לקושטא בשטובתה, בהגיעו למצרים הגיעה אליו ידיעה מירושלים כי השליחות ספלה, והוא נשאר שם, כשהוא ממנה בעל קרוח קרבה של קהיר למשך חמש שנים.

בשנת תקל"ג, שלחווה חכמי חברון בשלישית למען עניי עירם שפסלו אז חרפת רעב, עקב מלחמות שהתחוללו באותה עת. בנסיעותיו לטובת עניי ארץ ישראל בארצות שונות, נפגש עם גאוני התורה גרובי העולם, וכן בקר בספריות בהן גלה ספרים ידירים, מהם שלב ויצטט בספריו הרבים בזכרונו הפיומנילי.

בשהגיע בהלך בנדויו לליוורנו שבאיטליה, הציע הנדיב רבי אליעזר חי שאלתא ריקאנטי, לטעו בהדפסת ספריו הרבים ולהחזיק כעבורי שיהיה, בה יעסק בתורה בשקט ובשלחה. החיד"א נענה להצעה והשתקע בביתו, כשהוא כותב, עורך ומדפיס את ספריו הנפלאים ומלאי החכמה.

בזמן זה הוא דחה את הפצרות בני הקהלה שיסכים לקבל את נדו הרבנות בעיר. בן נשלחו אליו אגרות בקשה שיקבל על עצמו את רבנות אמשטרדם צפת ואנקונה, ובאחרית ימיו אף בקשוהו להתמנות ראש הרבנים לארץ ישראל, אולם לבלם סרב, כשהוא כותב בעונותנתו המקבלת, "פי מכיר אני את ערפי" וכו' (מקצת נפשי גדוה" (מדבר קדמות).

כל שנותיו השתוקק החיד"א לשוב לארץ הקדש, כפי שהיה כותב תדיר במכתביו בכל עת מצא, אולם בכל פעם שהתמונן

- יומא דהילולא -

רבינו חיים יוסף דוד אַזולאי זיע"א, החיד"א

יומא דהילולא - י"א אדר

גם מפי הגאונים, רבי אליעזר נחום זצ"ל בעל "חזון נחום", רבי יצחק רמב"ם זצ"ל בעל "פתי פתחה", ורבי ישר'אל מאיר מזרחי זצ"ל, בעל "פרי הארץ".

מאמרותיו

"בראשית" ראשי תבות "בְּקוֹל רָם אֶבְרָהָם שֶׁם ה' תָּמִיד". לְלַמְּדֵנוּ לְבָרַךְ תָּמִיד בְּקוֹל רָם, פְּדֵי שְׂעֵנֵנו עַל בְּרַכְתּוֹ אָמֵן. הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה רְמְזָה לָנוּ זֹאת כְּבָר בְּפִתְחָתָהּ. (נחל קדומים) וְהוּא מוֹסִיף עוֹד, "בְּרֵאשִׁית" זֶה רֵאשִׁי תְבוֹת "אָמֵן" זֶה אֵשׁ שְׁמִיָּה רְבָא, תַּעֲנֶה בְּקוֹל", כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ ז"ל (שבת קי"ט) כֹּל הַעוֹנֶה אָמֵן זֶה אֵשׁ שְׁמִיָּה רְבָא מְבָרַךְ בְּכָל כְּחוֹ, קוֹרְעִין לוֹ גֹזר דֵּינוּ וְכוּ', אֶפְּיֵלוּ יֵשׁ בּוֹ שְׂמִיךְ שֶׁל עֲבוֹדָה זָרָה מוֹחֲלִין לוֹ.

לא תבערו אש בכל משבתיכם ביום השבת (שמות לה א)

בְּאֵר לְפִי הַגְּמָרָא בְּשֶׁבֶת (ק"ט) אֵין הַדְּלָקָה מִצִּינְיָה אֵלָא בְּמִקּוֹם שֵׁשׁ בּוֹ חִלּוּל שֶׁבֶת, מִמְּשִׁיכָה הַגְּמָרָא שְׁנַעֲנִישִׁים בְּדָלְקָה בְּשַׁעֲהָ שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְכַבּוֹתָהּ. זֶה הַרְמָז 'שֶׁבֶת שְׁבִתוֹן לַה' וְגו', 'לֹא תִבְעֲרוּ אֵשׁ', אִם תִּשְׁמְרוּ שֶׁבֶת כְּרֵאוי וְלֹא יְהֵא חִלּוּל שֶׁבֶת רְחִמְנָא לִיצְלָן, לֹא תִגְמְרוּ לְהַבְעִיר אֵשׁ חִלְיָה בְּיוֹם הַשֶּׁבֶת - בְּשַׁעֲהָ שֶׁאֶסוּר לְכַבּוֹתָהּ.

גְּמִיטְרָא שְׁמָנִים וְשָׁלֹשׁ. אָמַר רַבִּי מִצְּלִיחַ מֵאִזּוֹ זצ"ל, הַחִיד"א זיע"א מְזִיכֵר בְּכַתְּבֵי שְׁזָנָה לְחִבְרָ שְׁשִׁים וְשִׁמְנָה חֲבוּרִים כְּמִנְיַן שְׁמוֹ "חִיִּים", רַבִּים כְּכֹלם נִדְפְּסוּ, מְלַבֵּד שְׁלֹשָׁה מִסְפָּרָיו, וְהֵם "אוֹר הַגְּנוּז", "הַעֲלָם דְּבָר" וְ"חֲדָרֵי בָטָן". שְׁמוֹת סְפָרִים אֵלּוּ גָּרְמוּ לָכֵּה, שֶׁאֵכֵן הָאוֹר נִשְׁאָר גְּנוּז, הַדְּבָר נִשְׁאָר נְעֲלָם, וְהַסְפָּרִים דְּרָדוּ לְחֲדָרֵי בָטָן. (לבוש יוסף) (פ"ים כְּבָר יָצְאוּ לְאוֹר מִפְּתַח יְדוֹ הַסְפָּרִים "הַעֲלָם דְּבָר" וְ"חֲדָרֵי בָטָן").

צאצאיו

בְּנוֹ הַרְבֵּה רַפְּאֵל יְשַׁעְיָה זצ"ל, שֶׁפָּתַח כְּרֵבָה שֶׁל אֲנָקוּזָא שְׁבִיאִיטְלֵיהּ. בְּנוֹ הַחֶכֶם רַבִּי אֶבְרָהָם זצ"ל, מִחֲמִמֵּי וְרַבְּנֵי יְרוּשָׁלַיִם עִיר הַקְּדוּשָׁה, נִפְטַר עַל פְּנֵיו בְּשַׁנַּת תַּקנ"ט. חֲתָנוּ, הַרְבֵּה אֶבְרָהָם פֶּאֶרְדוֹ זצ"ל, בְּנוֹ שֶׁל הַגְּאוּן רַבִּי דָּוִד פֶּאֶרְדוֹ זצ"ל. שְׁתֵּי בְּנוֹתָיו, הָאֶחָת נִשְׁאָה לְאָחָד מִעֲשִׂירֵי לְיוּרְנֹה וְנִפְטְרָה בְּחַיֵּי אָבִיהָ. הַשְּׁנִיָּה נִפְטְרָה בְּצַעֲרֵירוּתָהּ, עוֹד בְּיָמֵי שֶׁבֶת בְּמִצְרַיִם.

רבותיו

בְּהִיּוֹתוֹ בֶן קְרוֹב לְעֶשֶׂר שָׁנִים, נִכְנַס לְלַמֵּד בְּבֵית מִדְרָשׁוֹ שֶׁל דוֹדוֹ הָרֵאשׁוֹן לְצִיּוֹן רַבִּי יוֹנָה נְבוֹן זצ"ל בעל "נִחְפָּה בְּכֶסֶף". בְּגִיל שְׁמָנָה עֶשְׂרֵה, הִמְשִׁיךְ לְמוֹדֵי בִישִׁיבַת נִסְיָת יִשְׂרָאֵל, אֶצֶל הָאוֹר הַחִיִּים הַקְּדוֹשׁ זיע"א. בְּסִפְרָיו מְזִיכֵר, שֶׁקָּבַל תּוֹרָה

להעלות נר תמיד - לזכר נשמת

- רבי שלמה מסאסוב ב"ר חנוך העניך מאלעסק
- רבי אהרן הורוויץ אב"ד בייטש ב"ר מאיר מדז'יקוב בעל אמרי נועם
- י"ג אדר**
- רבי אברהם מנחם מענדל מראוונא ב"ר משולם פייבוש
- רבי בצלאל מרגליות אב"ד אוסטראה ב"ר מאיר
- י"ד אדר**
- רבי אלעזר מנחם [מנדל] ב"ר משה מלעלוב
- רבי משה מרדכי מורגנשטרן מפילוב ב"ר חיים ישראל מקוצק (ב' מדרש משה)
- ט"ו אדר**
- יחזקאל הנביא
- רבי יעקב קופל ב"ר קלונימוס מליקוב
- רבי אברהם שמחה ב"ר ישראל הורביץ מברנוב (ב' חמרא טבא)
- רבי יוסף לייפר מפייטסבורג ב"ר דב בער מסאטמר (ב' צדקת יוסף)

- ט' אדר**
- רבי מנחם מנדל שטרן אב"ד סיגט (דרך אמונה)
- רבי שמואל שמעלקא קליין אב"ד סעליש ב"ר יוסף (צרוור החיים)
- רבי יוסף יואל היילפרין אב"ד סטעפנין ב"ר יעקב אהרן (תלמיד הבעש"ט)
- י' אדר**
- רבי יוסף ברוך מניישטאט ב"ר קלונימוס קלמן הלוי מקראקא (הגוטער יוד)
- רבי ר' משולם זוסיא ממעז'בז ב"ר אברהם יהושע העשיל
- י"א אדר**
- רבי אברהם מסאכטשוב ב"ר זאב נחום (אבני נזר)
- י"ב אדר**
- רבי מנחם מענדל ב"ר יצחק אייזיק מזידיטשוב

כל מצותיך אמונה יסודות האמונה בפרשה במשנת הבעש"ט

על ידי שמאמין בקיום נצוצות קדושה בדבר גשמי, מעלה את הנצוצות לשורשם

זכרונם לברכה (סנהדרין לז): 'חייב כל אדם לומר בשבילי נברא העולם, וחייב לתקנו, ומהו התקון. הענין הוא כך, שיראה שיעלה כל הניצוצות שבכל דבר... אך כיצד יכולין להעלות ניצוצות להשם יתברך, העצה הוא כך. כשיסתכל בדבר מה, תיכף יאמין באמונה שלמה שיש בדבר הזה אותיות וניצוצות... והעין [שמתבונן בה] הוא חכמה, כי חכמי העדה נקראים 'עיני העדה' (במדבר טו כד). וממילא כשיש לו עין כזה, [שמצורף בה אמונה וחכמה] כשמסתכל בדבר מהעולם, בודאי נתעלין הניצוצות. כמו שכתוב (שמות כ"ח): "ועשית ציץ זהב טהור", 'ציץ' מלשון הסתכלות (זוהר ויקהל ריז). כשהוא טהור באמונה ובחכמה, אז 'ופתחת עליו פתוחי חותם', הינו שתפתח על ידי עין כזה הניצוצות החתומים בכל הדברים, ותעלה אותם 'קדש לה'".

אחד מהיסודות שנשנו פעמים רבות בבית מדרשו של הבעל שם טוב הקדוש ותלמידיו, הוא ענין העלאת הניצוצות. ולכאורה, נראה כי מדובר בעבודה רבה ששייכת רק לצדיקים שרפי מעלה הבקיאים בתורת הסוד. אמנם האמת תורה דרכה, כי עצם האמונה שאכן בכל דבר גשמי בבריאה יש נצוצות של קדושה 'ומלוא כל הארץ כבודו', היא אשר גורמת לניצוצות להתעלות ולשוב אל שורשן, והחכם עיניו בראשו, לזכור זאת בכל עת ובזה יקיים את חלקו בתקון העולם.

לדברים אלו מצא הרה"ק ר' נחמן מברסלב זיע"א בספרו 'ליקוטי מוהר"ן' (סי' צד) סימוכין רמוזים על הפסוק בפרשתנו (כח לו): "וְעֵשֶׂת צִיץ זָהָב טָהוֹר וּפְתַחְתָּ עָלָיו פְּתוּחֵי חֹתֶם קֹדֶשׁ לָהּ". אמרו רבותינו,

השבת נועם הנשמות השבת בפרשה בכבשונה של חסידות

נרות שבת קודש משפיעים שלום דומיא דנרות המקדש

שלום בכל העולמות, שזהו סודם של נרות השבת. רמז נכבד לענין זה כתב הגה"ק ר' ישראל טויסיג ממאטערסדארף זיע"א בספרו 'בית ישראל השלם' בפרשתו: "וְאֵתָה תִּצְנֶה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִקְחוּ אֵלֶיךָ שֶׁמֶן זַיִת זָךְ כְּתִית לְמֵאוֹר לְהַעֲלֹת בְּ תַמִּיד" (כז ט), וכתב 'בעל הטורים', 'תצוה' בגימטריא 'נשים צוה', רמז להדלקת הנר לנשים חובה בשבת (עכ"ל). ולכאורה יש לתמוה מה ענין הדלקת נר שבת אצל הדלקת המנורה במקדש. ואולם, בספר 'תורת משה' כתב החתם סופר זיע"א 'שמן זית זך' ראשי תיבות גימטריא שם 'שד". וכבר כתב בספר 'סידורו של שבת' (ח"א שורש ב ענף א עלה ו), הדלקת הנרות של שבת,

בהרבה מספרי תלמידי הבעש"ט מצאנו שתיבת תצוה היא מלשון חיבור כמו צוותא חדא, ורמזו בזה כמה וכמה עניינים שתכלית כולם היא, לצרף את ישראל באחדות ושלום. והנה מידי שבת בשבתו פותחים אנו את השבת בהדלקת הנרות שעליהם אמרו חז"ל (שבת כג): 'נר ביתו עדיף, משום שלום ביתו'. גם בתפילת ערבית משנים אנו מברכות החול בברכה 'הפורש סוכת שלום עלינו ועל כל עמו ישראל', ומיד בכניסתנו הביתה מהתפילה פותחים אנו באמירת 'שבת שלום ומבורך', ממשיכים באמירת 'שלום עליכם', ועוברים לבקש 'אדון השלום, מלך שהשלום שלו, ברכני בשלום', כי גדול כוחה של השבת לעורר

הזאת בשלימות גדול, ושיהא נעשה שלום בפמליא של מעלה בהתכללות הגבורות בחסדים, וכן למטה עלינו בפריסת שלומו ויגן בשלומו הטוב (עכ"ל).
 אא"ה-והעיר, שמצינו בדברי השל"ה הקדוש (בהעלך תך דרך חיים תוכחת מוסר אות יא), סוד הכונה דמנורה מורה על האחדות והשלום, וכן היתה מדתו של אהרן אוהב שלום ורווף שלום]. נמצא לפי זה שהנרות של שבת עושים אותה פעולה והתעוררות שעשו הנרות של המנורה במקדש, כמו ששם נתעורר שם שד"י, כן הם מתעוררים בהדלקת נר של שבת על ידי נשי ישראל, [ועל ידי זה זוכין לשלום כנ"ל].

הנרות הללו אנו מדליקין לרמז על שתי פעמים נר שהוא מספר ת"ק, ומספר הזה רומז לשם שד"י כמו שאמרו בתוספות (חגיגה יב): כי בשד"י יש ג' אותיות שי"ן דל"ת יו"ד. תסיר אותיות השורש שהוא שד"י וישאר י"ן ל"ת ו"ד גימטריא ת"ק עיין שם. ואנו מדליקין את הנרות של מצוה האלו לעורר על ידן להיות אור יאיר לנו מבחינת השם שד"י שמרומז בהנרות, שהקב"ה יאמר די לצרותינו, ויפרוס עלינו סוכת שלומו מבחינת המתקת הגבורה הנעשה בשלימות במידת היסוד, ששם שד"י רומז עליה ושמו שלום. ועל ידי מצות העלאת הנרות, יתעורר להאיר אור גדול למעלה, שיהיה נעשה ההמתקה

האם מצוות מחיית עמלק נוהגת בדורנו?

תפילתו בדרך - ולכן הרגו, וקיים בכך מצוות מחיית זרע עמלק.

ורבים מגדולי הדורות כתבו שמצוה זו אכן אינה נוהגת בימינו כפשוטה, להרוג צאצא גשמי של עמלק, אבל כיון שעמלק הוא שורש הרוע שבעולם, מצוות מחייתו מתבצעת על ידי הגברת דעת הקדושה, ועל ידי זהירות מחטאים ועבירות הקשורים לדעת, ועל ידי איבוד מפעלו העיקרי של עמלק - הכפירה בהשגחה. כך, על ידי חיזוק האמונה בהשגחה מתקיימת בימינו מצוות מחיית עמלק.

כמו כן מובא בשם הגר"ח מבריסק והחפץ חיים, שהתבטאו - כל אחד בסגנונו - על קבוצה של עוקרי היהדות שפעלה ברוסיה, שברור הדבר שהם מזרע עמלק, שכן עמלק אינו עם - אלא שיטה.

מקורות: חינוך (מצוה תרד) ומנחת חנוך שם; עיני כל חי סנהדרין צו; שיח שרפי קודש ח"ג לודז תרפ"ח עמ' 86 וחוט המשולש עמ' כו; בני יששכר (מאמרי חודש אדר מאמר ג - מלחמה לה; דרוש א); העמק דבר לנצי"ב סוף בשלח; קובץ מאמרים עמ' צ.

בעל ספר החינוך כותב, שמצוות מחיית עמלק היא מהמצוות הנוהגות בכל זמן, 'אם אולי ימצא אחד מכל זרעם'. מדבריו נלמד שהמצוה נוהגת גם בימינו, אך לשם כך יש לוודא שמדובר בצאצא מיוחס לזרע עמלק.

רבי חיים פאלאג'י, סובר שהלכה זו ושאר ההלכות הקשורות לזרעו של עמלק אינן נוהגות בימינו, וכך גם אין נוהג איסור קבלת גרים מזרע עמלק, וזו הסיבה לדברי הגמרא המפורסמים, שמבני בניו של המן למדו תורה בבני ברק. טעם הדבר, משום שסנחריב בלבד את האומות במחצית השניה של בנין בית ראשון, ומאז לא ניתן לאתר בן עמלק שאין ספק ביחוסו. וכך גם דעת המנחת חינוך, שמשעה שבלבל סנחריב את כל האומות הולכים אחר הרוב, ורוב האומות אינן מזרע עמלק.

אולם על בעל החתם סופר מסופר, שבצעירותו בעת שהלך רגלית ללמוד תורה לפני רבו, רבי נתן אדלער, פגש בדרכו גוי שהכיר בו שהוא עמלק ושונא ישראל - יש מוסרים שהלה הפריע לחתם סופר באמצע

ראיית פני הצדיק

בראיה בעלמא קני

והרה"ק מפילץ, ואחר עברם את נהר הווייכסיל עמדה שם העגלה לפני בית מלון אחד כדי לתקן אופני העגלה ולהכין כל הנצרך אל הדרך הקשה. יד ה'חידושי הרי"ם' מעט מן העגלה, מרחוק ראהו אחד מתושבי פראגא איש למדן גדול שהיה נחשב מידידיו ותיכף רץ אליו, וכאשר ראה שני נכדיו הילדים יושבים על העגלה מעוטפים כולם ואבריהם דא לדא נקשן מפאת הכפור והקור החזק נתבהל מאוד עד שכמעט זלגו עיניו דמעות. ואמר להרה"ק ה'חידושי הרי"ם': **היתכן לקחת ילדים קטנים כאלו בדרך מסוכן כזה, ואיך רשאים לעשות כן, וכי חסר להם כל כך החסידות כעת. אבל החידושי הרי"ם השיבו בשחוק קל על פניו: אל תחושו כל כך, כדאי הנסיעה הקשה להם כדי שיסתכלו ביהודי אמת!** (מאיר עיני הגולה' אות רמג).

*

מעשה בתלמידי המגיד ממזריטש

כאשר האדם נוסע להצדיק בהכנה הנ"ל, בכלליות ופרטיות, הצדיק שופע עליו מקדושתו ויוכל להשיג בחינת צדיק אף שלא ישמע ממנו שום דבר, רק רואה אותו לבד, כי הצדיק הוא בחינת רוחניות ובהכנה שעושה אדם מעצמו יוכל להשיג גודל קדושתו על ידי ראייה לבד. כמו שאמר הרב הצדיק הרבי זאב מזיטאמיר זיע"א, כאשר נסעו אל המגיד הגדול ממעזריטש זיע"א, כשבאו בתוך התחום השיגו הכל מה שהיה ברצונם להשיג. וכאשר לא השיגו עוד בתוך התחום השיגו עכ"פ בבואם לחצר רבם המגיד. ואם אף גם כשבאו לחצר רבם לא מצאו די השיג, אזי בעת פתיחת הדלת מבית רבם או לכל היותר כאשר זכו לראות פני רבם השיגו כל חפץ לבם. פעם אחת אמר תלמיד אחד של המגיד זיע"א: למה לנו להתעכב אצל רבינו איזה זמן, הלא בראייה בעלמא די לנו. וצונו על בעל עגלה שלהם לבל יתיר הסוסים מהעגלה, כי אך

פעם אחת באמצע סעודה שלישית אמר הרה"ק רבי מנחם מנדל מרימנוב זיע"א ששמע כרוז מן השמים, שכל מי שהוא בדורו של המגיד הקדוש מקוזניץ זיע"א ויראה את פניו מובטח לו שיראה את פני המשיח. כשמוע הרה"ק רבי צבי אלימלך מדינוב זיע"א, בעל ה'בני יששכר', דברים אלה יוצאים מפה קדשו, הלך מיד אחרי הבדלה לקבל ברכת רבו ולקח מקלו בידו ותרמילו על כתפו וילך במהירות אל העיר קוזניץ, ולא נתן מנוח לגוו יומם ולילה ולא התעכב בשום בית מלון לנוח קצת מהדרך. בבואו העירה הלך מיד לבית המדרש של המגיד הקדוש אשר סמוך לו היה החדר אשר בו שכן המגיד. בחוץ המתינו רבים להיכנס אל הקודש פנימה לקבל שלום. אחרי עמל רב עלה בידו להיכנס אל החדר. והמגיד שכב תמיד על מיטתו מרוב חולשתו, ולא יכול היה לראות את פני המגיד, כי סיבב עצמו לצד הקיר. הלך ה'בני יששכר' והשעין עצמו ורגלו האחת על הכותל ועל מקלו ובידו השניה על איש אחד, והגביה את גופו לראות את פני המגיד. כאשר ראה את פניו, הרים לפתע המגיד הקדוש את ראשו וראהו ואמר לו: **'בראייה בעלמא קנה'** ('ברכה משולשת', תולדות חיי, עמוד יא).

*

לראות יהודי אמת!

כאשר נסע הרה"ק ה'חידושי הרי"ם' זיע"א לקאצק היה רגיל לקחת עמו איזה מנכדיו, ואף כשנסע בימי הקור החזק והנסיעה היתה קשה מאוד אף לאנשים גדולים, ובני ביתו בקשוהו שקשה מאוד נסיעה כזו לילדים קטנים, עם כל זאת לקח גם אז עמו את נכדיו הילדים ולא השגיח על כל המניעות. סיפר נכדו הרה"ק מפילץ זיע"א, כי פעם אחת בעת שלג וכפור חזק מאד נסע לקאצק ולקח עמו את נכדיו הרה"ק ה'שפת אמת'

ספיר ויהלום

הארה חסידיית לפרשת השבוע

אותך וישיע לך. ויסע הבעל תשובה הזה להרה"ק רבי ישראל מרוז'ין זיע"א, ויתן גם לפניו הקוויטל שנתן לפני הרה"ק מטשערנאביל עם חשבון כל העונות שלו שעשה, הגדולים עם הקטנים, החמורים עם הקלים. ויהי כקראו הרה"ק מרוז'ין את הקוויטל הזה ויסדר לו תשובה בסדר זה, היינו מראש מקדם יראה שכל דיבור ודבר שבקדושה שיאמר הן תפלה ברכות וברכת המזון, אפילו ברכת אשר יצר, אל יאמר בעל פה רק דוקא בסידור. **וגם בכל עת שישב הרה"ק מרוז'ין זיע"א בשולחנו הקודש ציוה עליו, על הבעל תשובה, שיביט רק על פני קדשו ולא ירף עינו ממנו. וזה היה סדר תשובתו לבעל תשובה קשה כהנ"ל. וסיפר הרה"ק מטשורטקוב, שהוא הכיר אחר כך את הבעל תשובה הזה לאיש בעל מדריגה ולקח קוויטלעך** (דברי דוד' שם עמוד קס).

*

הרפואה על ידי הראייה

כתב הגה"צ רבי יצחק מסטניסלב: בעיר 'קייא' ('קהיר'), מצרים, היה איש אחד חולה על כאב הראש ר"ל, המחלה הזאת שהיה לטיטוס הרשע שר"י, והיסורים שלו היו קשים עד למאד. ונסע לדרוש ברופאים למדינות שונות וכולם אמרו נואש לחיי עד שבא לגליציה, והיה בלבוב אצל הרופא היותר גדול, ואמר לו גם כן שאין תקוה למחלתו. **ובלבוב כבר ידעו ושמעו מגדולת הרה"ק מאלעסק זיע"א ומופתיו הגדולים. ונתוודע לאיש הנ"ל גם כן מזה. ונסע לאלעסק. ובא לשם בערב שבת קודש. וכאשר דרך על מפתן ביתו וראה צורת קודשו, וראגיש בעצמו פעולה לטובה, ויותר שהיה שם בבית הרגיש יותר רפואה עד שכמעט לא הרגיש כלום. ובלייל שבת קודש לא הרגיש שום מיחוש בעצמו. ואצל השולחן בלייל שבת פתח הרה"ק בהתלהבות גדולה וזה לשונו: כאשר הצדיק בא לעולם הזה אז יורדין עמו הרבה נשמות והם מקושרין בהצדיק בכל עניינים, אבל יש נשמות בכל מקום שהם במקומות**

ילכו לבית רבם לראות פני קדשו ותיכף יסעו חזרה. ויהי כאשר הלכו לבית רבם המגיד זיע"א, סיפר להם המגיד איזה סיפור מעשה הממושכה מכ"ד תיבות, והוכרחו להתעכב שמה עד יוגמר המעשה שסיפר. ובנסעם מבית רבם אמרו לבעל עגלה שלהם שיסע בנחת, והם הלכו ברגלם על יד העגלה, וכה הלכו כל היום וכל הלילה עד אור הבוקר וכל שיחם ושיגם ומחשבותם היו בעומק כוונת כל דיבור ודיבור מהמעשה הנ"ל ששמעו מרבם המגיד זיע"א. הבוקר אור התחיל הבעל עגלה לצעוק עליהם ולהוכיחם לאמר: המעט לכם שלא התפללתם אתמול מנחה ומעריב תחפצו גם היום לבטל תפילת שחרית וקריאת שמע בזמנה, וכך צעק עליהם ב' פעמים ולא שמעו, עד שזעק בפעם הג' נתעוררו והחלו להסתכל באור השמש, אז הבינו לדעת שכבר עבר עליהם יום ולילה מעת לעת בעומק עיון כוונת דברי רבם המגיד זיע"א. כמו כן צריך אדם לנסוע אל הצדיק האמת וכל אדם צריך לדעת חסרונו לפום דרגא דיליה, כי גם המה היו רק חסידים והיו צריכים אל הצדיק כפי גדול קדושתם ומדריגתם הגבוה כנ"ל (דברי דוד' טשורקוב, ליקוטים, עמוד פז).

*

תיקון תשובה

פעם אחת סיפר הרה"ק רבי דוד משה מטשורטקוב זיע"א, מבעל תשובה אחד שבא לפני הרב הקדוש המגיד רבי מאטילי מטשערנאביל זיע"א, והבעל תשובה הלזה הרשיע מאד, ממש לא הניח עבירה אחת שלא עבר עליה רח"ל. ובעת שבא לפני הרה"ק הר"מ מטשערנאביל ונתן לו הקוויטל שיתן לו התשובה, ופרט שם בהקוויטל את כל העבירות שעשה רח"ל. ויהי כאשר ראה הרה"ק הר"מ מטשערנאביל את חשבון הנפש של הנשחת הלזה השיב לו: אני כבר זקנתי ושבתי מלקבל עלי בעל תשובה קשה כזה לתקנו, יסע נא להריז'נער זיע"א, הוא עוד צעיר לימים, הוא יקבל

ספיר ויהלום

הארה חסידיית לפרשת השבוע

נוסעים אליו. המנהג היה כי הרבנים שהיו מגיעים לחסות בצל הרה"ק מטשורטקוב לא היו יושבים סמוכים אל הרבי בראש השלחן, אלא רק מן הצד, והנה כאשר ה'דברי שמואל' שבת שם את שבתו, לא רצה לישב מן הצד, אלא ביקש לישב בדוקא בסוף השלחן, כנגד הרבי זיע"א. הגבאים הבינו כי דבריו נאמרו בכוונה וכן הוא רצונו, לכן הניחו לו לישב שמה. וכן הוה, שעמד שמה בשעת קידוש וישב שמה בשעת עריכת השלחן.

באותו שבת אירע דבר פלא אשר עקבותיה לא נודעה, אחרי שהרה"ק מטשורטקוב סיים את הקידוש, נטל את קופסת הטבק, ועשה הרבה מעשים אשר היו נראים כיחודים עם הקופסא, הכה עליה, והיה נראה כרוצה לפעול דבר מה, ולבסוף נטל את כל הקופסא וזרקו לעבר הרה"ק מסלונים ושם נחה הקופסא, הרה"ק מסלונים נטל את הקופסא והחזירה למקומו של הרה"ק מטשורטקוב. אחרי כן התחרט הרה"ק מסלונים על מעשהו וכל ימי חייו עשה תשובה על הדבר. וזהו מן הנסתרות הידוע לצדיקים.

וכאשר נשאל על פשר כוונתו, אמר כי חשב שבאם ישב מן הצד, הלא יחסרו לו כמה תנועות שלא יוכל לראות מן הצדיק, לכן רצה לישב בסוף השלחן נגד פני הרבי, שיוכל להסתכל באור פניו של הצדיק, ושלא לאבד שום תנועה קטנה או גדולה. הרי כל זה לימוד גדול מה נקרא ומה גדלה ראיית פני הצדיק, כי חשובה היא עד מאד ושאינו לוותר עליה כלל, ואפילו מקצת דמקצת לא נאבד, כנראה מן איש קדוש כהרבי מסלונים, שלא וויתר בשום אופן על תנועה גדולה וקטנה מן הצדיק (ב'פקודין אשיחה' ח"ג עמוד עו).

*

ותחמול עליו

בפסוק (שמות ב' ו) 'ותפתח ותראהו את הילד והנה נער בוכה ותחמול עליו ותאמר מילדי

הרחוקים כמו מדינות הים בארץ ישראל ובאמריקע ובמצרים כגון 'קיירא' והם מקושרים בהצדיק ומוכרחין לבוא, מה עושה הקב"ה, שולח לאיש הלוי יסורים ל"ע עד שמוכרח לבוא להצדיק שיש לו עמו שייכות, וממילא כאשר בא להצדיק עוזבין אותו היסורין והוטב לו לגמרי בלי שום פעולה. וכאשר אמר דברים האלו הרגיש המדובר שאילו יגיעו הדברים האלה והתחיל לצעוק בקול ולרקד מחמת שמחתו הגדולה. ואמר: מה שלא יכלו כל הרופאים שבעולם לפעול פעל עבורו רבינו ברגע אחת, ואיש הזה חזר לביתו בבריאות השלימות ('לב שמח החדש' עמוד נא אות יא).

*

מנע ממאכלות אסורות

פעם נסע הרה"ק רבי הלל מקולמייא זיע"א במרכבת הברזל, ושם היה יהודי מהחפשיים ל"ע שאכל נבילות וטריפות. ובעת שירד הלה מן המרכבת נפלו עיניו על רבי הלל שהיה יושב סמוך להדלת, ונשאר עומד על עמדו כמה דקות בהתפעלות מהדר זיו קדשו. כשחזר האיש לביתו לא היה לו תיאבון לאכול מאומה, ואנשי ביתו תמהו על כך, כי היה בטבעו זולל וסובא. כעבור ימים אחדים היה מוזמן לאיזה סעודה שהגישו בה מאכלים כשרים, ושם קפץ על האוכל בתאבון גדול. אחרי שחקרו ודרשו בדבר נוכחו לדעת שמחמת ראותו את רבי הלל נזדכך כל כך עד שלא היה יכול לאכול טריפות עד כדי כך גדל כוחו של אותו צדיק ('בית צדיקים יעמוד ח"ב עמוד עז).

*

לא לאבד שום תנועה

סיפר הגה"צ רבי אליעזר דוד פרידמאן שליט"א על הרה"ק רבי שמואל מסלונים זיע"א, אשר היה רבי מפורסם עם הרבה חסידים, ובכל זאת נסע לכמה צדיקי הדור, וביניהם הרבה לנסוע להרה"ק מטשורטקוב זיע"א, אשר הרבה צדיקים היו

ספיר ויהלום

הארה חסידיית לפרשת השבוע

שור' היינו מפני שיש להם עליה מן ההבטה והסתכלות בדמות אור פניו הקדוש, והבן.

* * *

ויקחו אליך שמן

על הפסוק הפותח את פרשת השבוע, פרשת תצווה (שמות כז ט): **'וְאַתָּה תְצַוֶּה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ אֵלֵיהֶם שֶׁמֶן זַיִת זָךְ תְּתִית לְמֵאֹר לְהַעֲלֹת נֵר תָּמִיד'**, כתב הרה"ק רבי ישראל ממודזיץ זיע"א בספרו 'דברי ישראל': על דרך זה דהנה כמו שאסור להסתכל בפני אדם רשע (מגילה כח), שהסתכלות בפניו מזיק, כן בהיפך מדה טובה מרובה (סוטה יא), הרואה את הצדיק מתפעל לטובה, כמו שאמר רבי האי דמחדדנא מחבראי דחזינא לרבי מאיר מאחוריה, ואילו חזיתיה מקמיה הוי מחדדנא טפי דכתיב (ישעיה לט): 'והיו עיניך רואות את מוריק', עיני שם (עירובין יג), ומכל שכן מי שראה את משה רבינו ע"ה, ומכל שכן אחר קירון עור פניו, כמו שנאמר בפרשת תשא (שמות לד ל) 'וירא אהרן וכל בני ישראל את משה והנה קרן עור פניו ויראו וגו'. והנה ידוע אין מוקדם ומאוחר בתורה, ופרשת תשא נאמר קודם פרשת תצווה, כפירוש רש"י שם על הכתוב (לא יח) 'ויתן אל משה' ע"ש, זהו אחר קירון עור פניו של משה אמר לו הקב"ה 'ואתה תצווה וכו', פירוש, לא מבעי שבדיבור תצווה ותפעל, אלא 'ואתה' בעצמותך בהסתכלות בפניך בלבד תתפעל אותם. וזהו שמרמוז 'ויקחו אליך שמן', היינו צהלת פנים, כמו שנאמר (תהלים קד טו) 'להצהיל פנים משמן', ורמז על הקירון עור פניו וכאמור. ודי למבין. ע"כ.

ויש להסמיק לדברים הללו מה שאמרו חז"ל במדרש (שמות רבה לו א): כשם שהשמן מאיר, כך בית המקדש מאיר לכל העולם, שנאמר (ישעיה סג) 'והלכו גוים לאורך', לכן נקראו אבותינו 'זית רענן', שהם מאירים לכל [באמונתם], לכך אמר הקדוש ברוך הוא למשה 'ויקחו אליך שמן זית זך'.

העברים זה, מקשים איך הכירה שהוא מילדי העברים. והשיב על כך הרה"ק רבי אהרן האלבערשטאם מצאנו זיע"א, כי הנה ידוע שישראל הם ביישנים רחמנים גומלי חסדים, ואילו הגוים ערלי לב אכזרים הם לא ירחמו. וידוע מה שכתבו בספרים הקדושים, שאם מקבלין פני צדיק הדור נמשך קדושה מהצדיק אל הרואה אותו, ולכך בראותה כי בפתחה את התיבה וראתה את הילד נתמלאה רחמים עליו, תמהה איך הגיעה לה החמלה, והבינה כי ראיית הילד גרמה לה זאת, ולכך 'ותאמר' כי ראיתי 'מילדי העברים זה' (שיחת חולין' עמוד סב אות יג).

* * *

ראיית פני הצדיק

סגולת ראיית פני הצדיק הוא מהדברים אשר השריש רבינו אור שבעת הימים הבעל שם טוב הקדוש זיע"א, כפי שהביא בספר 'תפארת שלמה' (פרשת נצבים): **דהנה זה ידוע באנשי דורינו כי בזמנינו העיקר לעבדות השם הוא להתדבק אל הצדיקים כל אחד לפי מדרגתו. וזה הענין פרסם הבעש"ט ז"ל בעולם שכל מי שמפריד את עצמו מהצדיק ואומר בלבו מה לי לנסוע לצדיק הדור לבקש תורה מפיו הלא כמה ספרים קדושים במוסר השכל דרושים לכל חפציהם בתורה ויראת שמים, אבל באמת אין זה כלום כי ראיית פני הצדיק הוא מבטל ממנו כל המדות רעות דהיינו העצלות ועצבות וכל התאוות רעות ר"ל.**

וכתב הרה"ק ה'דגל מחנה אפרים' זיע"א (פרשת ויחי): על דרך הידוע כשמסתכל בדמות פניו של צדיק מזה באה הארה לנשמת המסתכל בו, וההיפוך בדמות אדם רשע, ולכך אסור להסתכל בדמות אדם רשע (מגילה כח), וזה יש לומר 'בן פורת עלי' היינו שיש עליה, 'עין' היינו לאותו עין שמסתכל בו, בנות היינו נשמות של ישראל, צעדה וחוקים עצמם לילך ולצעוד ולהסתכל בו, וזהו 'עלי

לכבוד

היכלי תורה

באמצעות בית דואר בית שמש

98310 תא דואר

בית שמש 99000

יש לחתום ולשלוח לפקס: 02-5349804 | או לשלוח לת.ד. 9359 בית שמש

בקשה להקמת הרשאה לחיוב חשבון

מספר חשבון בנק		סוג חש	קוד מסלקה
		סניף	בנק
		קוד המוסד	
		45548	
שם המוסד		היכלי תורה בע"מ	

לכבוד _____
 בנק _____
 סניף _____
 ("הבנק") _____

- הרשאה כללית, שאינה כוללת הגבלות.
 הרשאה הכוללת לפחות אחת מההגבלות הבאות:
 תקרת סכום החיוב - ש"ח _____
 מועד פקיעת תוקף ההרשאה - ביום ____/____/____

לתשומת לבכם: אי סימון אחת מהחלופות המוצגות לעיל, משמעה בחירה בהרשאה כללית, שאינה כוללת הגבלות.

1. אנו הר"מ _____ מס' זהות/ ח.פ. _____ ("הלקוחות")
שם בעלי החשבון כמופיע בספרי הבנק

מבקשים בזה להקים בחשבוננו הני"ל ("החשבון") הרשאה לחיוב חשבוננו, בסכומים ובמועדים שיומצאו לכם מדי פעם ע"י המוטב באמצעות קוד המוסד, בכפוף להגבלות שסומנו לעיל (ככל שסומנו).

2. כמו כן יחולו ההוראות הבאות:
 א. עלינו לקבל מהמוטב את הפרטים הנדרשים למילוי הבקשה להקמת ההרשאה לחיוב החשבון.
 ב. הרשאה זו ניתנת לביטול ע"י הודעה בכתב מאיתנו לבנק, שתכנס לתוקף יום עסקים אחד לאחר מתן ההודעה לבנק, וכן ניתנת לביטול עפ"י הוראת כל דין.
 ג. יהיה רשאים לבטל חיוב מסוים, ולבד שהודעה על כך תימסר על ידנו בכתב לבנק, לא יאוחר מ- 3 ימי עסקים לאחר מועד החיוב. ככל שהודעת הביטול ניתנת לאחר מועד החיוב, היכינו ייעשה בערך יום מתן ההודעה הביטול.
 ד. יהיה רשאים לדרוש ממבנק, בהודעה בכתב, לבטל חיוב, אם החיוב אינו תואם את מועד פקיעת התוקף שנקבע בהרשאה, או את הסכומים שנקבעו בהרשאה, אם נקבעו.
 ה. הבנק אינו אחראי בכל הנוגע לעסקה שביינינו לבין המוטב.
 ו. הרשאה שלא ייעשה בה שימוש במשך תקופה של 24 חודשים ממועד החיוב האחרון, בטלה.
 ז. אנו תענו לבקשתנו, הבנק יפעל בהתאם להוראות הרשאה זו, בכפוף להוראות כל דין והסכם שביינינו לבין הבנק.
 ח. הבנק רשאי להוציא מן ההסדר המפורט בהרשאה זו, אם תהיה לו סיבה סבירה לכך, ויודיע לנו על כך מיד לאחר קבלת החלטתו תוך ציון הסיבה.

אנו מסכימים שבקשה זו תוגש לבנק ע"י המוטב.

תאריך _____ חתימת הלקוח _____

אישור הבנק

מספר חשבון בנק		סוג חש	קוד מסלקה
		סניף	בנק
		קוד המוסד	
		45548	
שם המוסד		היכלי תורה בע"מ	

לכבוד
היכלי תורה בע"מ
 ת.ד. 9359
 בית שמש 99565

קבלנו הוראות מ- _____ לכבד חיובים בסכומים ובמועדים שיופיעו באמצע מגנטי שתציגו לנו מדי פעם בפעם, ואשר מספר חשבוננו-בנק יהיה נקוב בהם, והכל בהתאם למפורט בכתב ההרשאה. רשמנו לפנינו את ההוראות, ונפעל בהתאם כל עוד מצב החשבון יאפשר זאת וכל עוד לא תהיה מגיעה חוקית או אחרת לביצועו וכל עוד לא התקבלה אצלנו הוראה ביטול בכתב על ידי בעלי החשבון וכל עוד לא הוצאו/ בעלי החשבון מן ההסדר. אישור זה לא יפעל בהתחייבויותיכם כלפינו, לפי כתב השיפוי שנחתם על ידיכם.

תאריך _____ בנק _____ חותמת הסניף _____

למנויים בכרטיס אשראי

מס' כרטיס: _____ תוקף: _____/_____
 שם בעל הכרטיס: _____ ת.ז. _____

אוצר פניני החסידות

קרוב אליך הדבר מאוד!
 הכרטיס קנה אמיתי

04-862-8888